

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vsvardi Martyrologivm

Usuardus <Sangermanensis>

Lovanii, 1573

Indicvlvs Sanctorum Belgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42790

INDICVLVS SAN-
CTORVM BELGII.

NDICVLVM, Deo volente, conscripturus de omnibus Sanctis Belgij, qui ad meam notitiam deuenerunt, ordinem insequar literarum. Et quidem veteres scio aliter, ac latius, accepisse Belgarum vocabulum, quam à nobis acceptum sit in præsentis libri inscriptione: sed vsu iam & consuetudine receptum est, Germaniam inferiorem Belgium nuncupare. Itali, Flandriam nominant. Cuius præcipuæ & maiores partes sunt,

Brabantia } Ducatus,
Geldria }

Flandria } Comitatus,
Artesia }
Hannonia }
Hollandia }
Zelandia }
Namurcum }

Frisia.
Traiectensis patria.
Leodium.
Cameracum, cum Cameracesio.

Horum dominiorum duo postrema suis sub-
sunt Episcopis: reliqua, iure hæreditario, Phi-
lippo

INDICVLVS

lippo, Hispaniarum Regi Catholico. In quibus vsque ad nostra tempora quinque tantum fuerunt ecclesiae cathedrales, Atrebatim videlicet, Cameraci, Leodij, Tornaci, Ultraiecti. Neque enim initio multis opus fuit episcopatibus, quando haec regiones sparsim & infrequenter admodum habitabantur. Sed nunc ubique refertae sunt gentium & populorum frequentia. Vnde Paulus quartus, pio desiderio Philippi Regis satisfacere volens, anno millesimo quingentesimo quinquagesimo nono, & auxit, & commodius diuisit dioeceses Galliae Belgicae, quae ditionis est Philippi Hispaniarum Regis.

Erexit enim in ea tres Archiepiscopatus, siue metropoles, Mechliniam, Cameracum, Ultraiectum: & tredecim Cathedrales sedes, quarum trium Metropolitanarum suffraganeas esse voluit.

Mechliniensem, nouam Metropolitanam, nouis Episcopatibus praesse voluit, Antuerpiensi, Gandauensi, Brugensi, Iprensi, Bulcoducensi, Ruremundensi.

Cameracensi metropolitanae subiecit Atrebatum, Tornacum, antiquas Episcopales sedes: ex nouis vero, Audomarum, & Namurcum.

Traiectensi Archiepiscopali nouas attribuit sedes Episcopales, Harlemaensem, Dauentriensem, Leouardiensem, Gruningensem, & Mideldburgensem.

Porro Leodiensem ecclesiam, detractis ijs quae ditionis

ditionis erāt Philippi, reliquit subiectam Agripinæ Coloniae Archiepiscopo.

Complectar igitur subsequenti Indice horum nouemdecim Episcopatum patrios Sanctos, parum anxius an quicquid horum limitibus comprehensum est, Germaniæ sit inferioris: & num nusquam sese extra dictos limites extendat. Sed his præfatis à sancto Abel sumamus exordium, qui literarum ordine primus est.

A.

SANCTUS ABEL, ex primis Lobienfis ecclesiæ abbatibus, ordinatus est episcopus pro ordinatione, & plantatione ecclesiarum Dei: eamque ob causam etiam pallium accepit à Zacharia papa, ad suggestionem sancti Bonifacii Germanorum Apostoli, & Carolomanni ac Pipini Austrasiæ principum, vt habet Zachariæ epistola ad sanctum Bonifacium episcopum directa. Claruit igitur in confinio Leodiensium, & Hannoniensium, Lobij videlicet, siue Laubijs, abbas & archiepiscopus, circa annum Domini septingentesimum quinquagesimum. Inde, anno millesimo quadringentesimo nono, cum alijs Sanctorum corporibus, translatus est Binchium, quod est Hannoniæ oppidum, diœcesis Cameracensis. Vtroque loco natalis eius celebratur, quinto die mensis Augusti. Vocatur autem archiepiscopus Remensis à quibusdam, non quod Remensem ecclesiam gubernauit: sed quia in ea metro-

*Epistola ab
excusa.*

metro-

metropoli archiepiscopus fuit titularis ad infidelium conuersionem.

Sāctus ABLEBERTVS, qui Emebertus dicitur est ab incolis, & vicinis, episcopus fuit Cameracensis, secundus post sanctum Gaugericum, & proximus prædecessor sanctorum Autberti & Vindiciani: frater sanctarum virginum, Reineldis, Gudilæ & Pharaïdis, tempore regis Dagoberti: qui vita existens admirabilis, & meritis insignis, quieuit circa annum sexcentimum quadragagesimum. De ipso sic scriptum est in Chronico Cameracensi, ad Gerardum secundum. Fuit huic, ut aiunt, prædium, quod * Martinas dicitur, familiaribus quidem & rebus circumfluis locupletissimum, de quo Dei genitricis ecclesiam hæredem fecerat. Sed nescimus qua causa, nisi infestatione paganorum, amiserit. Superueniente die suæ vocationis, in Brachbantenfi pago, villa videlicet Ham, defunctus migravit à mundo, illicque est sepultus: deinde ad Martinas deportatus, postea verò ad Malbodium: ibique resurrectionis diem expectat. Hæc ibi. Malbodium autem est Hannoniæ oppidum. vbi in Canoniarum ecclesia festum eius peragitur die decima quinta Ianuarij, nouen lectionibus: sed tres mediæ, leguntur de Mauro abbate. Rursus in die sancti Lucae Euangelistæ, habet commemorationem.

Accapresbyter, tertius nominatur inter Apostolicos viros, qui ex Anglia Traiectum appulerunt, ad Frisonum & Saxonum conuersionem. Sed in Angliam rediens ad cōsecrationem Suintberti, quem fratres Frisiæ in episcopum elegerant,

† *Cameracensis*

rant, ibidem est retentus, & in episcopum Lindisfarnensem assumptus. An Angli natalem celebrent ignoro. multa tamen in eius laudem scribit Beda libro quinto historiæ Ecclesiasticæ, capite 21.

Sanctus ADALBERTVS, eximius confessor, & leuita, filius regis Deirorum, pro Christo dimisit regale patrimonium: & cum sanctus Egbertus, instar duodecim Apostolorum, duodecim congregaret Apostolicos viros, quos missurus esset ad prædicandum fidem Christi paganis & barbaris Frisonibus, hunc leuitam vndecim presbyteris duodecimum adiunxit: qui anno Domini sexcentesimo nonagesimo, velut duodecim Dominici gregis arietes, prospero vento appulerunt in **Wiltenburg** siue Traiectum. Adalbertus igitur primus Traiectensis ecclesiæ archidiaconus, post multorum paganorum conuersionem, & laudabilem sanctæ vitæ cōsummationem, multis miraculis clarus, sepultus est Egmondæ in Kenemaria, quæ etiā Hæcmunda nominatur. Vbi sub Theodorico primo Hollandiæ Comite, corpus eius de tumulo leuatum est. Theodoricus autem iunior, paternæ deuotionis feruentissimus æmulator, ibidem monasterium construxit Ordinis sancti Benedicti, in honorem sancti confessoris Adalberti, quod etiam **Egmond** dicitur; & est totius Hollandiæ longè celeberrimum, in diœcesi Harlemensi. Huius filius Egbertus Treuerensis præsul, per merita Adalberti à valida febre absolutus, eius vitam curauit describi per Medelocenses cœnobitas. quæ extat inter historias Sanctorum mensis Iunij. Natalis enim

enim

enim incidit in diē vigesimū quintū dicti mensis

Adalsendis virgo, cū sancta Rictrude ponitur.

Adela, mater sancti Trudonis, cum filio ponitur, litera T.

Sanctus ADELINVS confessor, discipulus sancti Landelini, quiescit cum eo in villa Hannoniae, & abbatia Ordinis sancti Benedicti, quibus nomen est Crispinium, in episcopatu Cameracensi. Vbi natalis eius celebratur quinto Calendas Iulij. Fuit collega sancti Landelini, cum tertio Romam pereret, eiusque in verbi Dei praedicatione insignis cooperatore.

Sancta Adeltrudis virgo, ex Hasbanio Gandavum translata, coniungitur sancto Landoaldo archipresbytero.

Sancta ADILIA, virgo sanctimonialis, quiescit Orpij, in diocesi Namurcensi, huiusmodi ita procul à Thenis & Geldonia. vbi festum habet novem lectionum, post diē Petri & Pauli. Ibi temporibus Childerici, in mōte multis sanctimonialibus praefuit. Sed cum esset hospitalitate praecipua, videretque pauciores propter montis molestias eō conuenire, in inferiori loco aedificauit ecclesiam sancti Martini, & ad eam monasterium transtulit, cum hospitalitate, ad recipiēdum Christianos. Singulari autem pietate recipiebat viros ecclesiasticos de Scotia. Quieuit in dicta sancti Martini ecclesia, in crypta, ante altare sancti Ioannis Baptistae, sed inde eleuata, est in feretrum. Monasterium autem, & hospitalitas, quorum historia meminit, per bella omnino interierunt. Insigne autem eius loci monumentum, est fons sanctae

Adiliae

Adiliæ . cuius aqua , vt à venerando & docto
eius loci Pastore intellexi, omnes ædes Orpien-
ses alluit . Idem assererat se , consensu Episcopi,
visitasse sacras corporis reliquias , in die Nicolai,
anno septuagesimo primo , præsentibus venera-
bilibus viris, indeque odorem fragrantissimum,
& longe gratissimum se percepisse . Sed & mira-
cula nonnulla sese vidisse, ad inuocationem sanctæ
Adiliæ ; quæ sub idoneis testibus consignauit .

Sanctus Adolphus monachus , martyrio cum
Bonifacio coronatur in Frisia, quinta die Iunij, vt
dicitur in Athalaro .

Sancti Adriani martyris Nicomediensis reli-
quæ, ex Roma translatae sunt ad montem sancti
Audardi . Exinde Raulicuriam in Hannoniam,
nouissimè anno millesimo centesimo decimo, ad
Gerardi montem, Flandriæ ciuitatem, diocesis
Mechliniensis ; in qua est abbatia ordinis sancti
Benedicti, valde celebris, propter præsentiam &
beneficia tanti martyris . Multis autem signis &
miraculis, Seuclardus abbas tunc experiebatur,
veras esse eius reliquias . Ad eius memoriam
frequens est populorum concursus : immo ob
illustria martyris beneficia , multi urbem non
aliter nominant, quàm ad sanctum Adrianum in
Flandria . Allatio Adriani celebratur per totam
ciuitatem die vigesimo septimo Maij ; eleuatio
verò per Decanatum die quarto Martij : nisi post
Synodum Mechliniensem aliquid sit immutatum .

Sanctus A D R I A N V S , internuncius sancti
Landoaldi, pingitur cum baculo rurali, & literis
in manibus, tanquam nuncius, & inter martyres
in manibus, tanquam nuncius, & inter martyres

B Christi

In historia
S. Landoaldi.

Christi honoratur. Scribit enim Nodgerus episcopus Chilpericum regem, qui tunc sedem habebat apud Traiectum, sumptus necessarios misisse quotidie Landoaldo: Sed quadam vice Adrianum eiusdem beati viri internuncium, nimia auri & argenti pondera deportare creditum, à latronibus esse interceptum, & in mediæ viæ loco villari martyrium indeptum. Quieuit, cum Landoaldo archipresbytero, in *Winters houē* apud Tungros, cum quo est eleuatus, & Gandauum translatus, ad ecclesiam sancti Bauonis. Natalis eius notatur decimo nono Martij, in die Landoaldi.

Sanctę Agnetis, celeberrimę martyris reliquię, in tumba honorificę quiescunt Ultraiecti, in cathedrali ecclesia. Eas ex Italia trāstulit Baldricus, decimus quintus episcopus Traiectensis, anno nongentesimo sexagesimo sexto, sub Othone. Vnde festiuitas Agnetis, die vigesimo primo Ianuarij, per totam diocesim est celeberrima. Dies translationis, est quarto Nonas Septembris.

Sanctus AIBERTVS monachus, & presbyter Crispiniensis, consentiente abbate suo vitam sanctissimam egit, reclusus in cella prope Crispinium, tempore Burchardi episcopi Cameracensis. Obijt in die Paschæ, septima die Aprilis. Non est quidem à Romana Sede canonizatus: Crispinium tamen monasterium eum inuocat in litanij monasterij: & auctoritate episcopi Cameracensis, in vicini loci oratorio, quod Capella dicitur (in quo requiescit) festum eius celebrat, post die dedicationis, quod est secunda die Maij. Vitę historię, quę excusa est mēse Aprili, scripsit Robertus archidiaconus.

diacon
San
bertus
Rotho
scribitu
Nortm
tura Ca
deficer
quā ab
pus, qu
subiect
diuinus
locū no
Albe
tatis, fr
bantiæ
tis, de
tatem
Leg
Rem
Hæ
vndeci
Ald
subleu
ad sand
San
tissima
nasteri
& in e
minar
oppid
tio Ca

diaconus Austrouandēsis, ad Algisum episcopum.
 Sanctus AICADRVS, fuit post sanctū Philibertum abbas Gemeticēsis, in Nortmānia, prope Rothomagum: vbi nongētis monachis præfuisse scribitur. Translatus est, cum sancto Hugone, ob Nortmannorū persecutionē, ad Haspras, præpositurā Cameracēsis episcopatus. Quæ cum multum deficeret in disciplina monastica propter longinquā abbatis sui absentiam, effecit Gerardus episcopus, quod facta per Gemeticēses commutatione, subiecta sit sancti Vedasti monasterio. Vnde Leoduinus abbas, in honorē sanctorū ibi quiescentiū, locū nouis edificijs, & claustro regulari insigniuit.

Albertus episcopus Leodiēsis, vir miræ sanctitatis, frater Heinrici, magni Lotharingiæ ac Brabantiae Ducis, ob custodiam ecclesiasticæ libertatis, de mandato Heinrici imperatoris, apud ciuitatem Remensem occubuit.

Legia quem legit, electum Roma probauit,

Remis sacrauit, sacratum martyrizauit.

Hæc Martyrologium ecclesiæ Bruxellensis, vndecimo Calendas decembris.

Aldebertus Comes Austrouandiae, in altare subleuatus est. Quod repetetur, cum ventum erit ad sanctam Reginam, eius coniugem.

Sancta ALDEGVNDIS virgo, soror beatissimæ Vualdetrudis fundauit Malbodium monasterium. Quod hodie est oppidum Hannoniæ & in eo celebre canonicarum nobilium, siue Dominarum, collegium, quarum dominio ipsum oppidum subiicitur. De hac Vsuardus ait, Tercio Calendas Februarij, Malbodio monasterio,

B 2 sanctæ

sanctæ Aldegundis virginis. Ex quo constat memoriam eius in ecclesia esse peruetustam.

Sancta ALDEGVNDIS virgo, filia sancti Baldini, regis & martyris, Deo seruit in Truncinio, extra Gandauum, vbi etiam cum patre quiescit in abbatiâ ecclesiâ beatæ Mariæ, Ordinis Premonstratensis. Festum habet vigesimo die Iunij.

Sancta ALDETRVDIS, virgo filia sanctorum Vincentij & Vualdetrudis, beatæ Aldegundi materteræ suæ successit in regimine Malbodiensis monasterij. Vbi natalis eius celebratur post die sancti Matthiæ, nouem lectionibus.

Sancta ALENA virgo & martyr, quiescit in Foresto, iuxta Sennam, opulētissimo sanctimonialium Ordinis sancti Benedicti monasterio, prope Bruxellam. Floruit tempore Amandi episcopi, filia Leoldi regis, siue reguli, aut domini in Dielebeka. Vnde cum noctu Forestū clanculum ex more iret ad ecclesiam, furtiuas preces Deo fusura, iussu patris gentilis deprehensa, in via violēta brachij extractione palmam martyrij est consecuta. Eleuauit eius membra Godscalcus, abbas Affligniensis, anno millesimo centesimo nonagesimo tertio, festum eius instituens Dominico die ante natiuitatem Ioannis Baptistæ. est diocesis Mechlinensis, in Brabantia.

Sancta AMALBERGA virgo ex Ardenna, cōsilio sancti Vuillibrordi, Belisîa venit instruenda; vbi sanctissima Landrada præerat monasterio, quod extruxerat. Brachij eius os confregit Carolus Martellus princeps, vt eam sibi raperet sponsam. Quam etiam planè cepisset, vxorem, nisi

pudicitia

pudicitia virginalis, de eo triumphans, penitus
 obtitisset. migravit ad Dominum anno septingē-
 tesimo septuagesimo secundo aut circiter, sexto
 Idus Iulij, sepulta in Tempseca iuris sui villa ad
 Scaldam: vbi in sui nominis ecclesia ostenditur
 eius sepulcrum: sed corpus virgineum Balduinus
 Ferreus Gandavum trāstulit, ad Blandiniense san-
 cti Petri monasterium. vbi † coniunctum est re-
 liquijs sancti Bertulphi. Massæus scribit ciues
 Gandauenses, vna cum Vilhelmo episcopo Tor-
 nacensi, diem festum eius sibi instituisse anno mil-
 lesimo trecentesimo trigesimo primo.

*Vita Ber-
 tulphi cap.
 35. to. 3
 Surijs.*

Sancta A M A L B E R G A vidua, mater sanctæ
 Pharaildis, & ex secundo coniugio sancti Eme-
 berti episcopi, Reineldis & Gudilæ, virginum,
 sepulta fuit Lobijs, vbi sepulcrum eius visitatur in
 hodiernum diem: sed trāslata est Binchium. Vtro-
 que loco festiuitas eius agitur decimo die Iunij.

Sanctus A M A N D V S, filius Sereni Aquita-
 norum ducis, ex Amantia matrona cum primis
 nobili, annos vix dum pubertatis ingressus, mo-
 nasticæ vitæ institutū elegit in Ogia insula, quam
 etiam à serpēte signo crucis liberavit. Cum autem
 peter eum multis verbis à sancto instituto amoue-
 re laboraret, hanc illi tandem grauissimam senten-
 tiam retulit. Terrena non appeto; tantum mihi
 permitte vt Christo militem. multos igitur annos
 illa viuendi ratione exercitatus, postea Turonis
 sacris initiatus est: ac deinde Bituricæ monaste-
 rium rursus ingressus, annis ibi quindecim corpus
 solum mira abstinentia maceravit. Tandem reli-
 gionis amore tactus, Romam se contulit, diuo-
 rumque

rumq; Petri & Pauli Apostolorū limina visitauit. Vbi à beato Petro nocte admonetur, vt in Galliam protinus prædicandi Euangelij causa remearet. Reuersum Gallia obuijs vlnis accepit, & vt verbum Domini gentibus euangelizaret, coactus à rege Lotario & sacerdotibus, episcopus est ordinatus. Moriente deinde Ioanne Tungrorum episcopo, Dagoberto rege urgente, Tungrensem ecclesiam gubernandam suscepit. Quam functionem cum summa, vt decebat, authoritate administraret, vitiaq; omnis status acriter reprehederet, ingens odium Dagoberti regis, & clericorum, in se concitauit. Miraculis adhuc viuus egregijs claruit. Sed cunctis pœne miraculis est maius quod vitæ sanctimonia, & prædicatione verbi Dei infideles innumeros conuerterit, multosque habuerit sanctissimos discipulos. In multis Brabantia locis fidem Christi prædicauit, potissimum iuxta Niellam & Bruxellam. Ipsius admonitione Iduberga, relicta Pipini Ducis Brabantia, sibi & filia suæ Gertrudi, Christi q; familie, cenobium construxit Niuellanū, in quo vtramq; sacro velamine consecrauit. Neque contentus fuit terminis suæ diocesis, sed inibi ponens vicarium, sanctissimum Landoaldum archipresbyterū, alij etiam gentibus Christum prædicauit: vt, Sclauis circa Danubiū, Vasconibus, circa Pirenæos saltus & in Flandria, Gandensibus potissimū, & Pabulenensibus. Gandenses à Mercurij, & aliorū idolorū cultu, auocauit. Ibiq; duo celeberrima cōstruxit monasteria, diui Petri Bladiniense & diui Bauonis Gandense, ipsiq; diuo Bauoni Hasbania principis

Deum
Lifam
insti
stituti
stolica
naster
propr
sexcer
bruari
sui par
annos
nudu
fuisse
inter
nem, d
mona
Histor
San
doald
tioner
houer
talis n
San
fessor,
exiliū
accusa
dolēs
lavit v
Broyl
prus,
simur
giones
Deum

Deum sincere colendi leges dedit. Truncinij ad
Lisam fluuiū, clericorū siue canonicorū societate
instituit, quæ multis post annis in cœnobium in-
stituti Præmonstratenſis est cōuerſa. Tandē Apo-
ſtolica virtute apud Pabulenses in Elnonenſi mo-
naſterio, quod hodie ab authore ſancti Amandi
proprie dicitur, mortē obiit anno incarnati Verbi
ſexcentefimo ſexageſimo primo, octauo Idus Fe-
bruarij. Cuius corpus, etiā in capillis & omnibus
ſui partibus, ſic integrum & venuſtū poſt multos
annos inuentum eſt, quaſi ſi non modo heri aut
nudiuſtertius mortuus, verum etiā adhuc in viuſ
ſuiſſet. Eſt autē ſancti Amandi abbatia in Flādria,
inter Tornacum & Valécenas, ad riuulum Elno-
nem, diœceſis Tornacenſis. Vbi Amādi merita, &
monachorum pietas, multas pepererunt diuitias.
Hiftoriæ ſcriptores ad Vſuardum ſunt annotati.

Sanctus AMANTIVS diaconus, cum Lan-
doaldo archipreſbytero Romā venit, ad poſtula-
tionem ſancti Amandi; cum quo & in ~~W~~interſ-
houen quieuit, & Gandauum eſt tranſlatus. Na-
talis notatur decimo nono die Martij.

Sanctus AMATVS, Senonēſis epiſcopus, & cō-
feſſor, per Theodorici regis execrabiles, iuſſus in
exiliū ablegatus eſt, cauſa non diſcuſſa, neq; ſuper
accuſationibus interrogatus. Quare gregi ſuo con-
dolēs, epiſcopatū reliquit, & primū Peronę exu-
lauit uſq; ad mortē ſancti Furſei abbatis: deinde in
Broylo monaſterio, vbi à S. Maurōto abbate rece-
ptus, ſanctiſſimè vitā finiuit, circa annū ſexcente-
ſimum ſeptuageſimū. Inde Duacū, propter incur-
ſiones Nortmānorū, trāſlatus eſt, ad collegiatā &

primariam vrbis ecclesiam, quæ sancti Amati dicitur. Vbi totius vrbis patronus, natalem habet pridie Idus Septembris. Eleuatio & translatio recoluntur, quarto Calendas Maij, & decimoquarto Calendas Nouembris. Est autem Duacum, vrbis diœcesis Atrebatensis, iuxta Flandriam, Hannoniã, & Artesiam, nuperrimè ex Louanio multum decorata generali vniuersitate omnium studiorum.

Sanctus AMOLVVINVS, siue Amulbuinus, Lobijs fuit & abbas, & episcopus. Siquidem Lobium locus regius, regia munificentia extructus, nulli committebatur, nisi primum esset ordinatus episcopus, sicut hoc competebat nouellæ fidei rudimentis. Quæ dignitas perdurauit etiam in aliquot sancti Vrsuarii successores. Vnde in dicta abbatiali dignitate nonnullæ supersunt reliquiae. Festum est Lobijs, vbi resedit, & quieuit; item Binchij, quo trãslatus est, septimo Idus Februarij.

Sanctus AMOR, diaconus & confessor, natione Aquitanus, fines Brabantiae, quæ nuper Lotharingia vocata cognoscitur, sua sanctissima conuersatione & prædicatione fecundauit: multo tempore ad sepulcrum sancti Seruatij Domino seruiuit, & tandem post laudabilem & miraculis clarã vitam, quieuit Belisæ: vbi extra muros in Canonicarum collegio, quod dicitur *Monster Bilsen* præcipuo colitur honore: potissimum in natalitio die, octauo Octobris. Est autem Belisæ sub episcopo Leodiensi, oppidum Hasbaniae, quæ antiquitus fuit comitatus in Brabantia, & nunc adhuc ex parte eidem subiacet.

De An-

De Andoletio martyre Leodiensi, vidè in Lamberto & Floriberto, episcopis eiusdè vr̄bis.

Andreas abbas Elnonensis, discipulus sancti Amandi, habetur inter sanctos Elnonéses, etsi eius natalis nō celebretur. Extat de eo tale epitaphiū:

Hunc tumulum quiq̄ue non irreuerenter adite,

Andree sancti loculum quia claudit & artus.

Qui pius & prudens, humilis fuit, & venerandi

Discipulus patris, simul & successor, Amandi.

Hunc pastor caulae, praesentis conditor aulae,

Hugo leuans, lymphaque luens, thecaque recondens,

Mundato tumulo solemniter hic relocauit.

Febri fatiscentes ibi conualuere frequenter.

Sanctus ANSBERTVS, ex Fontanella monasterio quod situm est in territorio Rothomagensi ad Sequanam, assumptus est post sanctum Audoënum in episcopum Rothomagensem, sub quo dicta ecclesia floruit, sicut monasterium ante floruerat. Creuit gratijs, decreuit metallis. Delatus apud Pipinum principem, humiliter subiit exilij germanam, in Altomonte Hannoniae monasterio. Vbi etiam mortis quiete dormiens, transijt ex hoc saeculo. Post mortem petijt referri Fontanellam, vbi dudum regulari ordine Domino militauerat. Vnde Halidulphus, abbas Altimontis, summo honore corpus eo detulit, ita indutum, sicut sanctis altaribus assistere consueuerat. Quod factum est anno sexcentesimo nonagesimo quinto. Historiam vitae grauer sub idem tempus conscripsit Angradus monachus ad Hiltbertum quartum abbatem Fontanellae, hoc est, ad proximū Ansberti successorem. Quae apud Dominum Surium extat

In natali eius, die nono Februarij. Corpus eius, cum corporibus Vuandregisili & Vulfranni, ex Bononia, siue Bolonia, maritima vrbe, translatum est Gandauum ad Blandiniense cœnobium anno nongentesimo quadragesimo quarto, tertio nonas Septembris. Boloniã enim corpora translata erant propter persecutionem Nortmannicam.

Sãctus Arnoldus, è Græciã partibus, arte lyricus, ob artis gratiã in regiam Caroli Magni aulam est susceptus, habitauitq; in *Genes Witte*, quod hodie sancti Arnoldi villa dicitur. Ab imperatore syluam accepit, quã adiacentibus villis distribuit. Cuius anniuersarius dies ab incolis loci illius decimoquinto Calēdas Augusti, summa recolitur cū veneratione, offerūtque ei quatuordecim candelas, corã reliquijs in argentea capsã reconditis. Hęc ex historia sancti Arnoldi. Locus est apud Falkenburgũ inter Traiectũ & Aquisgranũ, diocesis Leodiēsis, vt colligo, ex charta dicti episcopatus, in qua *Arnswitze* est comprehensum. Quo tamē in honore ibi nũc habeatur, nõdum rescivi.

Sanctus ARNVLPHVS, episcopus Sueffionensis, & confessor, patrem habuit Fulbertum in pago Brabantino, circa Scaldim, in villa *Tidinghem. Cumque militiã cingulum & insignia accepisset, multas Brabantinas atque Flandrenses lites, sua prudentia sæpe diremit. Sed miles præpotens ac nominatus, quem tota sæculi gloria sequebatur, pertæsus sæcularis militiã, migravit ad sancti Medardi ecclesiã, iuxta muros Sueffonice ciuitatis; vbi præclara monachorũ cõgregatio sub Reinaldo refulgebat. Sed defuncto Reinaldo,

Pontius

Pōtius quidā pseudomonach⁹, secundū Simoniā à Philippo rege nomē & sedē abbatis adipiscitur. Qui cū omnia destrueret, nec corpora martyrum & confessorū ibi consistentia reuereretur, electus est Arnulphus vt nolens extrudēdo succedat. Super quo intercedentibus primarijs loci, & inter eos episcopo Suesionum, maiestatis Regiæ clementiam obtinuerūt. Similiter etiam nolens, Vrsioni pseudoepiscopo Suesionis successit, per canonicam electionem, & cogente eum Romani pontificis Apostolica auctoritate, reuente interim curiæ Francorū publica sentētia. Cūque sedē alius occupasset, nō ecclesię iure, sed palatij fauore, sciēs quod nō sedes episcopū, sed episcopus sedē faciat, resedit in castello Vlciacensi, eiusdē diœcesis. Ad hunc Pontificatum promotus, pacis minister, pro pacis redintegratione Apostolica auctoritate in Flandriā redijt. Vbi quoq;, consilio & auctoritate Radbodi episcopi Tornacēsis, in Aldenburg, qui locus oppidū est diœcesis Brugarū, sancti Petri & omniū Apostolorū Ecclesiā, vsibus Abbatie aptādam suscepit, tandēque in eodē monasterio & finē vitæ accepit, decimo octauo Calendas Septēbris, & sepulturā anno Domini millesimo octuagesimo septimo. Multum claruit prophetiæ dono, & miraculis. Quæ tot fuerunt post mortem, quod ijs motus Lābertus episcopus cū aliquot abbatibus, corpus sacrū seu reuera sanctū, iuxta morem Gallicanæ ecclesiæ de terra leuauerit, & reposuerit, Calēdis Maij, anno millesimo cētesimo vigesimo primo, præhabita tamē auctoritate, tam Concilij Beluacensis, quod miracula examinauerat, quam reuerendi

reuerendi

reuerendi domini Cononis, qui erat legatus Apostolicæ sedis.

Arnulphus miles & martyr Cisoniensis, in defensione domini ac magistri sui innocens laqueo peremptus fuit. de quo extat rhythmus, cuius paucos versus subiungam.

*Omnia plebs Cisonij,
Martyris egregij
Gaudet de præsentia.*

*Nam si quis cum febris
Huc venit, & precibus,
Sentit beneficia.*

*Concurrente populo,
Multa Dei famulo
Donantur beneficia.*

Item:

*Ibi nunc repositus
Iacet martyr inclytus
In altaris margine.*

*Ibi Gisla posita est,
Et eius inclyta proles,
Alars nomine.*

*Horum trium meritis,
Et Eurardi militis,
Præsta pater omnium*

*Sic ad præsens viuere,
Horum vt in æthere
Consequamur gaudium.*

Natalem notatum vidi quinto Calendas Februarij. quem tamen puto à Cisoniensibus non celebrari. sed tertio Idus Iulij faciunt commemorationem sanctorum suæ ecclesiæ. Eorumq; eleua-

tio facta

tio facta est pridie Idus Decembris. Verum Arnulphi ossa per iconomachos nostri temporis multum sunt dispersa.

Sanctus ATHALARIUS martyr, fuit vnus ex præcipuis quos sanctus Bonifacius secum in Frisia habuit, & prædicationis, & martyrij, collegas. Vnde nomen eius & in litanijs Traiectensis ecclesiæ exprimitur, & in collecta diei, quinto Iunii, *Deus qui multitudinem populorum deuota sanctorum tuorum, Bonifacij, Eobani, atque Athalarij, & sociorum eorum, instantia, ad agnitionem tui nominis vocare dignatus es, concede propitius, vt quorum solennia colimus, eorum apud te patrocinia sentiamus.* Ab anonymo, qui iussu Fuldensium, post sanctum Vuilibaldum, Bonifacij historiam libris duobus conscripsit, nominatur, vt arbitror, Adalherus. Scribit enim Bonifacio præter Eobanum episcopum, in prædicatione Euangelij, & in merito martyrij, adfuisse, presbyteros tres, & totidè diaconos; puta, Vintrugium, Vualterum, & Adalherum: Stircbaldum, Hamuntium, & Bosonem: itè professione monachos, Vuaccarum, Gûderharû, Villeherû & Adolphû. Porro corpus Athalarij in tumba portatili quiescit Traiecti in antiquo, vel potius in antiquato monasterio sancti Saluatoris. Hodie enim est Canoniorum collegium, vix vllas habens monasterij reliquias, præter nomen, & multas diuitias: quas peperit quidem monastica pietas: sed plerisque locis filia matrem suffocauit.

Auæ abbatissæ mentio est in sancta Regina.

Sanctus AVDOMARVS, episcopus & confessor, natione Germanus, non longè à Constantia na-

tia na-

tia natus, in Luxouio Burgundiæ monasterio, sub
 abbate sancto Eustathio, magna vixit sanctimo-
 nia. monachus cū patre factus & cū alijs nobilium
 filijs. Impulsu autem Francorū regis, & episcopi
 Nouiomēsis, datur Morinis episcopus: quos prius
 cōuersos per Victoricū & Fuscianum, sed magna
 ex parte relapsos in veterē idololatriam, maximis
 laboribus ad verā reduxit pietatem. Obijt in villa
 Vuarantis suę diocesis, anno sexcentesimo nona-
 gesimo quinto, à Reuerēdissimo abbate Bertino,
 & choro monachorum, sepultus in monasterio
 Sithiu. Fuit autem Sithiu olim vicus celebris, &
 lutosus portus, ac in eo sanctissimū monasterium.
 Hodie est percelebre oppidum sancti Audomari
 in Artesia, vbi corpus sancti Audomari quiescit, ex
 monasterio translatum in primariam ecclesiam,
 quæ Morinensi detracta, anno quinquagesimo
 nono erecta est in cathedralem. Natalem habet,
 etiam ab Vluardo notatum, die nona Septembris.

Sanctus AVTBERTVS episcopus Came-
 racensis, & confessor, refulsit temporibus Dago-
 berti inclyti Francorū regis, sacerdos Christi pro-
 batissimus, sub quo & per quem Hannonia mira-
 biliter in Christiana religione cœpit florere, & vi-
 gere. Habuit enim in ea discipulos, Landelinum,
 abbatem Crispinij; Vincentium Madelgarium,
 Comitem; & cōiugem eius sanctissimam Vualde-
 trudem. Horum sanctitati adiunxerunt se etiam
 multi Apostolici prædicatores ex Scotia & Gal-
 lia: & ex ipsa Græcia sanctissimus Gislenuus. Per
 quas columnas felix Hannonia Christo Domino
 est incorporata, ac fidei Christianæ initijs imbuta

Dolen-

Dolendū est tanti pontificis vitā magna ex parte
nesciri. Quod nescio vtrū scriptorū ignavię debeat
imputari, an iusto Deo iudicio, qui stellas claudit ^{Iob 9}
quasi sub signaculo, dū videlicet exigentibus pec-
catis malorū, vita absconditur bonorum. Sepultus
est Cameraci extra muros in sancti Petri ecclesia,
quę ampliatis mœnibus nūc est intra muros, sancti
Auberti abbatia. Natalē habet Idibus Decēbris.

Aya coniungitur marito suo, sancto Hidulpho.

B.

SANCTUS Babolenus, abbas & confessor, succes-
sit in Stabuleto sancto Remaclo, immediatē
per resignationem abbatie. Ibidem quiescunt eius
reliquiæ & altare habet in sui honorem consecra-
tum, atque festum Duplex maius, sexto Calēdas
Iulij. Est in patria, & diœcesi Leodiēsi. Fuit etiam
abbas Luxouienſis in Burgundia, & abbas atque
fundator Fossatensis monasterij. Libenter enim
vir sanctus se ex loco vno in alia transportari
permisit, quò in monasticæ vitæ disciplina plu-
ribus præesset, & prodesset.

SANCTUS BAIDILO confessor, quiescit Lutosa
in Canonicorū collegiata ecclesia, quæ maiorum
temporibus fuit abbatia Canonicorū regulariter
viuentium. Vnde de eo sic scriptum reperio in
Chronico Cameracensi: Est monasterium quoque
Canonicorum in honore Apostolorum Petri &
Pauli, in vico qui dicitur Lutosa, quod cōstruxit
beatus Amandus. & est diues abbatia. Vbi vir
Dei venerabilis Baidilo requiescit, qui corpus
sanctæ Mariæ Magdalenæ de Hierusalem in
Burgundiam in loco Vercelliaco, attulisse fertur.

Scio

Scio Lutofanos eum in Litanij inuocare, sed natalem quo die celebrent adhuc ignoro. Distat locus ab Atho in Hannonia duobus miliaribus: fuitque ciuitas: sed conflagratione fere in pagum est redactus.

Sanctus BASINVS martyr, regia, vt scribitur, stirpe natus, tres aedificauit ecclesias iuxta decursum Lysae: quarum vnā, Deiparae videlicet, defendens contra gentilium vastationem, grauius in campo Meldes veld vulneratus, martyr migravit ad Christum. Quiescit cum filia sancta Aldegunde Truncinij iuxta Gandauum, in abbacia Ordinis Praemonstratensis. vbi festum eius agitur decimoquarto Iunij.

Sanctus BAUO, siue Alloynus, cognomento Bauo, sanctissimus & celeberrimus confessor, patrem habuit Agilulfum, Hasbaniae Comitem, fratrem patruelē Carolomanni; cuius filius fuit Pipinus à Landa, quem primū vocāt Brabantiae Ducē. Primū militauit sub imperatore Mauricio, & sub regibus Fraciae, ac Aufrasiae. Deinde contemptis opibus & honoribus, atq; à beato Amando Tungrorum episcopo Christi gloriā plenius edoctus, soli Christo crucifixo militare statuit. Et licet Mauricius, lege lata prohibuisset, ne quis ex saeculari militia ad monasticam vitam transfiret, in proposito tamen constanter perstitit, suffultus fauore Clotarij & Dagoberti regum: animatus quo-

que à Gregorio magno, qui militum pium studium aduersus Mauricij edictum defendebat. Pecuniam & thesauros in pauperes distribuit: terras ac praedia, quae in Brabantinorum agro, ali-

Lib. 2. v. 1.
g. stri, epist.
61.

bique
Gand
diuc
tri m
quod
naster
Deo i
temp
Oetol
Cuius
pini fi
princi
cuti, f
runt.
non fo
tae ecc
uocati
quod
rint. A
lus, no
linus r
gelico
sacrae
archie
trigint
rum fo
fidelib
uonis
Sed &
quias v
rificè e
sed ann

bique plurima possidebat, in pios vsus contulit. Gandę ad Scaldis & Legiæ confluentiam, eodem diuo Amando promotore, in honorem sancti Petri monasterium extruxit, egregieque dotauit, quod ab eo postea denominatum est. In eo monasterio aliquot annis agens pœnitentiam, soli que Deo inferuiens, cum omni sanctitate, vitam hanc temporalem cum æterna commutauit, Calendis Octobris, anno sexcentesimo trigesimo primo. Cuius etiam imitatione Gertrudis & Beggha, Pipini filiæ, sese puriori vitæ addixerunt. multi que principes, viri fœminæque, ipsius exemplum secuti, sanctimonix laudem apud posteros meruerunt. Quantus, quamque magni nominis fuerit, non solum miracula patefecerunt: quod que multæ ecclesiæ, inter quas Harlemensis, sub eius inuocatione & patrocinio sint extructæ: sed etiam quod viri celeberrimi eum religiosissimè visitarint. Amandus, magnus ille Flandrorum Apostolus, noluit abesse cum ex hac vita migraret. Dominus religiosissimus presbyter, ex Turoolto Angelico ducatu aduenit, vt ante mortem Bauoni sacre Eucharistiæ viaticum traderet. Liuinus archiepiscopus & martyr, in Flandriam veniens, triginta diebus super Bauonis sepulcrum Missarum solennia celebravit: & cum conuertendis infidelibus operam dabat, Floriberto abbati in Bauonis memoriam elegiacum carmen transmisit. Sed & Eligius præsul, non modo Bauonis reliquias visitauit, verum etiam eandem è terra honorificè eleuauit, Calendis Augusti. Eodem die, sed anno millesimo decimo, cum per calumniam

C sparsum

sparsum fuisset Bauonis reliquias nūquam è Lau-
duno clauato repōrtatas esse, aut saltē furto subla-
tas esse, Eremboldus abbas huius mendacij con-
futandi causa, omni populo præsente, sacros cine-
res & ossa, in præstantiorem thecam transposuit,
atque paralytica Mensuindis, puella Antuer-
piensis, mox perfectam sanitatem recepit. Quies-
cit cum Liuino, Landoaldo, Macario, alijsque
sanctis, Gandau; quæ prima est & maxima Flan-
driæ ciuitas, in cathedrali sanctorum Bauonis
& Ioannis Baptistæ ecclesia: estque totius dicece-
sis patronus.

Verum non incongruè fecero, si paucis Gāden-
sis ecclesiæ progressum subiecero. Hanc cum opi-
bus præcipuè sancti Bauonis fundauerat sanctus
Amādus, non monachos initio, sed clericos simul
viuentes instituit, quibus amotis, quod licentius
viuerent, monachos sancti Benedicti collocauit,
sub abbate sancto Florberto. Qui cum multum
sanctimonia & doctrina clarerent, multis bonis
& priuilegijs dotati sunt, etiam ab imperatori-
bus, Carolo magno, Ludouico pio, Othone se-
cundo. Inter hos Hildebertus, octauus fuit abbas
Gandensis, qui contra fautores imperatoris Con-
stantini Copronymi, non modo verbis, sed etiam
sanguinis ac vitæ profusione, confirmauit pium
imaginum cultum. Rursus, inter hos Einarus,
Caroli magni Cancellarius doctissimus; qui fama
monasterij clarissima inuitatus, habitum in eo
religionis suscipere non dubitauit, factusque est
abbas decimus quintus; idem qui præclarissimas
reliquias Petri & Marcellini Româ Gandensi
suæ ec-

suæ ecclesiæ procuravit. At post scelerata Einardi
 tempora, Nortmanni barbara crudelitate Gan-
 dense monasterium cum alijs concremarunt, to-
 tamq; Flandriam vastarunt. Tunc monachi sancti
 Bauonis, cum sancti Bauonis corpore, & ecclesiæ
 munimentis, confugerunt ad sanctum Audoma-
 rum, inde Laudunum, & aliud. Centum propemo-
 dum annos exularunt. semper tamen, quantum
 licebat, in communi viuebant sub vnius capituli
 obedientia: & corpus sancti Bauonis, ceu pretio-
 sissimum thesaurum, semper secum ferebant,
 & eo in tantis miserijs vtcunque se consolaban-
 tur. Tandem circa annum nonagesimum qua-
 dragesimum relato corpore, facta est cœnobij re-
 stauratio, per Arnulphum Comitem, & sanctum
 Gerardum Broniensem, virum eximium, qualem
 omnino illa tempora postulabant. Qui vigesimus
 abbas cœnobio præfuit, annis plus minus quindecim.
 Etsi verò hoc monasterium multis bonis
 exutum sit, Nortmannorum direptione, mona-
 chorum exilio, maris inundatione, principum quo-
 rundam iniuria ac violentia, alijsque tristissimis
 occasionibus, Dei tamen fauore, & presentium san-
 ctorum suffragijs, ac intercessione, non penitus
 exhaustum est. Nam ex eius prouentibus clerus
 Cathedralis ecclesiæ sancti Bauonis Gandensis in
 hodiernum diem honestè sustentatur. Est enim mo-
 nasterium anno trigesimo quinto per Paulum tertium
 procurante id Carolo quinto Gandauensi, redu-
 ctum ad Canonicorum statum, quem primitus habuit.
 Qui paulo post, cum monasterialis locus alijs vsi-
 bus deputabatur, transinigrarunt ad parochialem
 C 2 eccle-

ecclesiam sancti Ioannis, quæ nunc est cathedra-
lis sancti Bauonis.

Sancta BEGGA matrona, patrem habuit Pi-
pinum primum, Ducem Brabantia, & maiorem
domus in Aufrasia: germanã verò sororem, bea-
tissimam Gertrudem. Hæc Ansigiso, siue Anchi-
se, viro suo perempto, Romam adijt, dominam
mundi, & Ecclesiæ caput. Vnde cum benedictio-
ne Adriani papæ, & donatis reliquijs reuersa, in
honorem septem ecclesiarum Romanarum, An-
danæ ad Molam, cœnobium septem ecclesiarum
fundauit, vbi fœminas sub religione cōgregauit,
& secundum sanctorum canonum præcepta clau-
stris regularibus muniuit. Expetiuit etiam ex
monasterio germanæ suæ Gertrudis, Deo dilectæ
virginis, personas probatas, quas claustro & vitæ
puellarum præfecit. Obijt, ibidem velata, decimo
sexto Calendas Ianuarij, quo die festum eius cele-
bratur Andanæ in loco quietis, qui est inter Na-
murcum & Huium. Sed quæ olim erant regula-
res, nunc nominantur dominæ Andanenses, &
Canonicæ sæculares, vt compluribus alijs locis.
Sunt qui scribant ab hæc Beggha Beghinas no-
men suum habere, sed id aut parum, aut potius
nihil probabilitatis habet.

Sanctus BERECISVS cōfessor, ex Condustro
Aufrasiæ, Hasbanij intra monasteriũ sancti Tru-
donis, parentum traditione sub religionis habitu
educatus est, & literis eruditus. Postmodum sa-
cerdos, in comitatu Pipini iunioris, charus omni-
bus erat, sed solitariam desiderans vitam, in Ar-
duenna fundauit & construxit monasteriũ, quod
Andai-

Andainum vetustas nominauit, à contiguo fonte Andaina; vbi multos suo exemplo ad bene viuendum collegit. Eo Vulcandus episcopus transtulit corpus sancti Huberti. Vnde posteritas sancti Huberti monasterium appellat. Est diœcesis Leodiensis. Porro festum Berégisi, sexto Nonas Octobris celebratur, Andaini, vbi quiescit loci fundator, & Sarchinij ad sanctum Trudonem, vbi pietatis ac eruditionis fundamenta iecit.

Sancta BERLENDIS virgo, temporibus Dagoberti parentes habuit, Odelardum, & Nonam, sancti Amandi sororem. A patre viduo exhæredata, patienter id tulit, & Morfellæ sacri velaminis habitum suscepit. Ex eo pauperrimo monasterio propter Hunnorum vastationem, cum licentia Merbecam redijt patre mortuo, quem in ecclesiola sancti Petri, quam ipse ædificauerat, iuxta uxorem sepeliuit, ipsa que in eadem ecclesia permansit, Domini seruitio mâcipata: post mortem sepulta iuxta tumulum parentum in vase exciso ex quercu. Trigésimo autem anno depositionis eleuata est per Autbertum episcopum Cameracensem. Cum eadē quiescunt eleuatę Nona & Celsa virgines. Est autem Merbeca iuxta Ninoué Flâdriæ ciuitatem: sed in Brabatia & diœcesi Mechliniensi, vbi quiescunt in collegiata ecclesia. Natalis tertio Februarij.

Sanctus Berlerius coniungitur sancto Lambertus presbytero.

Sancti Bernardi abbatis Clarævallensis, obiter ingerenda est hic mētio, eo quod Belgium nostrum singulariter exornarit, miraculis, prædicatione, & monasterijs. Fōtanis intra Leodiensium fines, cæco

Vitalib. 4 claritatem præstitit, cuius palpebrę clausę erāt, & *cap. 4* emortuę. Cameraci celebrans Missarum solęnia, furdo & muto, & auditum restituit, & loquelam.

Cum autem in Brabantia, & alijs locis, ex præcepto Eugenij tertij, Crucę prædicaret contra Saracenos & Turcas, Brabantis religiosos aliquot petentibus ex Claravalle, quibus monasteriũ construerent, dedit duodecim monachos, cum abbate Laurętio, viro religioso. Qui cõstructo oratorio & monasterio, quicuerũt in Villario, anno millesimo cętesimo quadragesimo sexto. Creuitq. dicta abbatia multũ in religione & possessionib⁹. Genuit etiã de se duas alias, Grãde pratũ in Comitatu Namurcęsi, & S. Bernardi apud Antuerpiã. Sed &

Vitalib. 4
cap. 3

in Flandria cũ prædicaret † multi nobiles, multi sapiętes, & literari viri, sub ipsius magisterio sacrę professi sunt seruitutę. In Claro Marisco Cistercienses instituit, quibus abbatem præfecit Hunfridum. Dunęsibus vero apud Furnas, abbatę primũ dedit dominum Robertũ Brugensem †, virũ tam celebris sanctitatis, quod eũ moriens successorem suum in Claravalle habere voluerit. Obijt sanctissimus & mellifluus Doctor decimo tertio Caledas Septębris, anno millesimo centesimo quinquagesimo tertio, abbas Claręuallęsis, pater verõ amplius quã cętũm & sexaginta monasteriorum.

cui scribit
epistolas
336, 337.

Sancta BERTHA prima abbatissa præfuit Blanciaci, quo loco pijsimę vitam finiuit in pace, & multis virtutum signis refulsit. Natalem habet die quarta Iulij: Est autem abbatia sanctę Berthę in Blanciaco, postmodum conuersa in abbatiam monachorum Ordinis sancti Benedicti.

Qui

Qui etsi in Artesia & Belgio nostro habitent, subsunt tamen episcopo Bononiensi in Francia.

Sancta BERTILIA virgo, eleuata est in Matreolo iuxta Atrebatum decimo octauo Calendas Octobris, iubente Gerardo secundo huius nominis episcopo Atrebatensi, circa annum millesimum nonagesimum sextum. De hac sic scribitur libro secundo Chronici Cameracensis ad Gerardum secundum. Est etiam in vico Maraculo, alias Matreolo, monasterium Canonorum, vbi sancta Bertilia quiescit, quæ hoc ipsum suum prædium S. Mariæ tradidit. Depositionis dies est, tertia Ianuarij. Fuit & alia Bertilia, coniunx beati Vualberti, quorum mentio erit in narratione de sancta Vualdetrude.

Sanctus BERTINVS abbas & confessor. patria Constantiësis, cum Mômoleno & Bertramo ex Luxouïsi coenobio egressus est, ad Trinitatis fidem prædicandâ. Qui tres à B. Audomaro suscepti, officium legationis suæ labore cõtinuæ prædicationis subibât. Ipse Bertinus plen^o dierum, obiit anno sexcentesimo nonagesimo octauo, sepultus in Sithiu monasterio, quod ipse cõstruxerat, sumptibus potissimum viri nobilis Adroaldi. Ipsum S. Bertini nunc dicitur, in oppido S. Audomari, in quo annis quinquaginta octo habitauit, cum multis religiosis. Natalis celebratur quinto Septembris. Claruit autem S. Bertini monasterium multis sanctis. quorum cõplures tamè non sunt sanctis ascripti, vt sanctus Ioscio: & Fulco Rhemensis archiepiscopus, martyr pro defensione ecclesiasticæ libertatis. Ioannes sane Iprësis, quinquagesimo octauo abbas ad S. Bertinum, scribit ecclesiâ Dei solènzare viginti duos sanctos

*In Prologo
de abbatibus
ad S.
Bertinum.*

monachos sui monasterij. Suntq̄. ab hoc monasterio deriuata quatuordecim alia.

Sanctus BERTVINVS episcopus, cum alijs ex Anglia ad nostrates venit, Christum prædicaturus, circa annum sexcentimum quinquagesimum. Quiescit prope Namurcum, in patria tamē & diœcesi Leodiensi, in monasterio canonicorum siue clericorum veteris instituti sancti Augustini, quod Malonia dicitur: vbi diu Domino militauit, & fœliciter quieuit. Festum eius coincidit cum die sancti Martini, ideoque Malonia Martinum transfert in diem sequentem. Meminit eius Sigebertus anno sexcentesimo quinquagesimo primo. Multi ait de Anglia vel Scotia, in Gallijs peregrinantes, verbum Dei seminabant, multumque fructum Deo faciebant, scilicet, Etto, Bertuinus, Eloquius.

Sanctus BERTVLPHVS abbas, patria Alemannus, temporibus Sigeberti regis relictis parentibus gentilibus, venit Renticam, siue Rentiacum, qui locus est in Artesia, Morinensis, siue Boloniensis diœcesis, vbi consecutus est baptismatis sacramentum, spiritus sancti templum est factus, & clericatus signaculo ecclesiæ arctius coniunctus. Erant tunc temporis Renticæ Vuambertus, pius Comes & coniunx eius Homburga; qui eo loci ex proprijs facultatibus in argumentum religionis cœnobium construxerāt in honorem martyris Dionysij, & tres ecclesias, quæ dedicatæ sunt principi Apostolorum, beatissimo Martino, & sancto Vedasto. In horum famulitium libenter intrauit Bertulphus: ipsique eius sagacitate &

vita

vitæ probitate cognita eum vniuersæ domui præ-
 posuerunt. Memorabile verò est quod tam fidelis
 famulus benignitate in pauperes, opes sibi à do-
 mino creditas, non solum in cælo, sed etiam domi
 forisque multiplicauerit. Cum eodem Romam
 inierunt ad limina Apostolorum. Denique Bertul-
 phum, quem non vt famulum, sed vt filium cha-
 rissimum amplectebantur, Rentiaci prædij sui
 vnà cum ecclesijs in illo constructis donatione so-
 lenniter facta hæredem fecerunt: ipsumq; vir Dei
 non sibi, sed Deo, & Dei pauperibus, suscepit: &
 inibi cum multis fratribus Deo seruiens, præsen-
 tem vitam cõsummauit. Sancti autem sepulcrum,
 sicut miraculorum gloria, sic & rerum creuit opu-
 lentia. Sed cum sæuissimi piratæ maritima Galliæ
 loca gladio, igne & rapinis infestarent, Erkenga-
 rius Comes corpus sanctum per Ecclesiastici or-
 dinis conuentum de Rentica Bononiam transtu-
 lit, munitam tunc temporis ciuitatem, mari Mori-
 norum propinquam. Successu verò temporum
 Brito quidam corpus sancti furtim abstulit, sed in-
 tercepit Arnulphus Flandriæ Marchio, cuius di-
 tioni etiam Bononia cesserat. Qui Harlebecam
 sanctum Bertulphum transferri iussit, translaturus
 mox Blandinium, quod est Gandau sancti Petri
 monasterium. Interim impetrarunt Harlebecenses
 partē aliquam sanctarū reliquiarū pro sua ecclesia.
 Quæ ibidē honorificè conseruatae sunt, vsq; ad ec-
 clesie conflagrationem. Tunc enim diuinitus de-
 incēdio sunt extractæ, & reliquis ipsius membris
 in Blandinio restitutæ. Natalis est nonis Februa-
 rij, quo die historiam habet Surius, tomo primo.

INDICVLVS

Sāctus BONIFACIVS, archiepiscopus & martyr, natione Anglus, carnalem parentem deserens, Vuolfhardi ac postea Vuigeberti, abbatum, disciplinæ se subdidit. Trigesimo vitæ anno Sacerdotij gradum suscepit, & Traiectū commigrans, per annos tredecim Frisonum Francorumq; gentem in fide catholica diligenter instruxit. Quibus virtutibus illustris, à Gregorio secūdo Pontifice Romano accersitus, ab eo Pontifex cōsecratur, secundo Calendas Decembris, & Bonificiū dici voluit, cum antea diceretur Vuinfridus: præstitoq; iuramento de fidei puritate conseruanda, Moguntinæ ciuitatis primus episcopus designatus, ad illuminationē totius Germaniæ destinatur. Vnde Germanorū Apostolus dici meruit. Breui enim tēpore Fræconiæ, Bauariæ, Thuringiæ ac Saxonæ populos, Deo acquisiuit: vbiq; vitia extirpans, virtutes inferens, templa ac monasteria plurima erigens, quibus ministros probatissimos præficiebat. Mortuo autem sanctissimo Vuillibrordo, Moguntinæ successorem suum constituit sanctum Lullum: & Traiectesem ad Rhenū archiepiscopatum secundus suscepit. Qui postquā decem & sex annis per Frisiā prædicasset, in **Doctum** oppido nūc Leuardiēsis diœcesis, anno septingentesimo quinquagesimo quinto, die quinto Iunii, ab infidelibus est oppressus, & martyriō redimitus, cum suis, quos plures quàm quinquaginta in fidei prædicatione cooperatores habebat. E quibus vndecim tantum suis nominibus exprimuntur †, velut celebriores Eobanus, episcopus: tres presbyteri, Vuintrugius, Vualterus, Adalherus: tres diaconi, Stircbaldus, Hamun.

*In historia
per Fulde
ses, 5 Iunii
apud Su-
tium.*

Ham
Gude
ses t
rific
thalar
Salua
cium,
quem
infig
(cuiu
Germ
ad eiu
minis
ac Pip
extra
angu
Sa
Doct
Iunii
Sa
leuat
nobis
hospi
cidat
quod
meri
bus
Liui
tame
Bauc
habe
quæf

Hamūtius & Boso: quatuor monachi, Vuaccarus, Gūderherus, Vuilliherus & Adolphus. Traiectēses tulerunt martyrum beatorū corpora, ac honorificē sepulturæ tradiderunt: è quibus, Eobani, Athalarij, & aliquot aliorū, in pheretris ad sanctum Saluatorem sunt eleuata. Sanctum tamen Bonifacium, victi precibus Lulli, Moguntia remiserunt; quem ille in Fuldēsi cœnobio, miraculis plurimis insignem, tumulauit. Est autē Fulda monasterium (cuius abbas primas est inter abbates Gallia & Germaniæ) in Buchonia Germaniæ tractu situm, ad eiusdem nominis fluiū, & intra eiusdem nominis ciuitatem. Quod sumptibus Carolomanni ac Pipini Bonifacius prius extruxerat. Habet etiā extra mœnia quatuor alia monasteria, in quatuor angulis, ab abbatibus Fuldensibus fundata.

Sanctus Boso diaconus & fidei prædicator, in **Dochum** Frisiæ oppido, passus est quinto die Iunij, cum Bonifacio, vt modò dictum est.

Sanctus **BRICTIUS** martyr, de sacro fonte leuatus est à sancto Liuino, qui apud matrē eius, nobilem & religiosam matronam Craphaildem, hospitabatur. Cum qua etiam immaniter est trucidatus, eodem die quo beatissimus Liuinus, eo quod palam querebatur sanctum episcopum immerito interfectum esse. Plura de his martyribus dicentur, cum ventum erit ad martyrem Liuinum. Bricij natalis non celebratur. In festo tamen translationis reliquiarum ecclesiæ sancti Bauonis, in Missæ sacrificio commemorationem habet, per sequentem Collectam. *Propitiare, quæsumus Domine, nobis famulis tuis, per sanctorum confesso-*

confesso-

confessorum tuorum, Bauonis, Landoaldi, Macarii, atque Amantij: & beatorum martyrum tuorum, Liuini, Adriani, Britij; & sanctarum virginum, Barbara, Vinciana, Landrada, Pharaildis; & ceterorum, quorum, reliquia in praesenti ecclesia requiescunt, merita gloriosa, vt eorum pia intercessione ab omnibus semper muniamur aduersis.

C.

Sancti Calisti papae reliquiae, Cisonium ad abbatialem ecclesiam sancti Calisti sunt allatae, per sanctum Euerardum, loci fundatorem. Quod factum scribit Meierus anno octingentesimo quinquagesimo quarto, sed nunc Remis habentur ad sanctam Mariam.

Sanctus **CANDIDVS** episcopus, claruisse scribitur Traiecti ad Mosam, post mortem sancti Seruatij, cum Sedes vacauit annis cetum & octo. Reliquiae ibidem in altari asseruantur. Natalis autem eius, & Valentini, episcoporum, & translatio sancti Seruatij, concurrunt die septima Iunii.

Sanctus **CAROLVS**, cognomento magnus, quiescit Aquisgrani, in rotunda quam extruxit basilica, quae ciuitas est imperialis, dioecesis Leodiensis. Primus fuit diuina ordinatione in Occidente Romanorum Augustus. Saxones, Vascones, & alios paganos, conuertit, per sacerdotum Dei praedicationes, per imperialis potentiae gladium, & per vitae salutaris exempla. Fide studiosissime ampliata, statu ecclesiae religiosè ordinato, regno etiam suo dilatato, ac pacato, obiit anno octingentesimo decimo quarto; die vigesimo octauo Ianuarij, & à Paschali papa in Sactorum catalogum est in-

est inscriptus, anno millesimo centesimo nonagesimo sexto. Cuius inscriptionis litera excusa, passim extat Aquisgrani.

Carolus inclytus Flandriæ Marchio, siue Comes, & patrem habuit martyrem, sanctum Canutum, regem Danorum: & ipse non minori gloria martyr occubuit. Cum enim in maxima Galliarum fame, liberali eniteret munificentia, ac innumeris pauperibus quotidiana victus stipēdia ministrabat, coëgit etiam præpotentem Stratensium familiam, vt frumentum in horrea congestum, partim iusto pretio venderet, partim gratis emitteretur. Vnde in eum exorta est foedissima Stratensium coniuratio, quæ postmodum lite inter Stratēses & Tamargum equitem exorta, maiores vires accepit, Carolo de iustitiæ regula cedere nolente. Itaq. dum Carolus Ipris conuentum nobilitatis indixit, ad sanādam Stratēsium amentiam, illi magis conspirarunt in religiosissimi principis necem. Eandemq. paulo post sacrilege perfecerūt. Anno enim millesimo centesimo vigesimo sexto, secunda die mensis Martij, Carolus Brugis existēs prima luce, (quod quotidie faciebat) quinq; egenos nouis indumentis vestiebat: deinde religione plenus, ad tēplum sancti Donatiani procedebat: admonitusq. vt sibi ab inimicis caueret, fortiter respōdit, Difficile est vbiq; cauere: Deo protegēte securi agemus. Quōd si pro iustitia ac veritate occubere cōtingat, quid ea morte gloriosius? Statim autē pro iustitia occubuit. Ante altare enim Deiparæ Virginis precibus incumbēs, trucidatus est à Burchardo Stratensi, & reliquis parricidis. Quos omnes

omnes supplicium & ultio diuina: illum autem gloria immortalis est consecuta, & memoria consecrata. Nam & ad exanime corpus statim sanitatem consequebatur Rogerius adolescens, omnibus mēbris contractus. Ciues autē Brugēses, non passi aliò euehi corpus, sepelierūt illud in aede diui Christophori. Vitā & mortē scripserūt Vualterus monachus, ad Ioannē episcopū Morinorū, & Vualbertus Brugēsis: itē ex eis, Meierus in Flandrię annalib⁹. apud quē extāt etiā sequētes versus,
*Templa, Deum, viduas, reparando, colendo, cibando,
 Martha, Maria, pius Samaritanus, eras.
 Seruus, iustitia, templum, Martisque secunda,
 Cæsar, causa, locus, lux tibi mortis erant.*

Sancta Celsa, cum sancta Berlende ponitur.

Sanctus Chilianus episcopus & cōfessor, quiescit Albinaci in territorio Atrebatēsi. Festum eius est Idibus Nouembris. Chronicon autē Cameracēse & Atrebatense, eius meminit hunc in modum. In vico Albinaco est monasteriū Canoniorum, sancti videlicet Chiliani, qui Scotus fuisse traditur.

Sancta CHRISTIANA virgo, filia regis Anglorum Migramini, in Diciuēno apud Flādros, sanctissimam vitam exegit. Vnde ad vicinam ciuitatem, Tenremondam, translata est; quæ olim fuit Brabantia, diocesis Cameracensis, sed nunc est Flandriæ, episcopatus Gandensis. Festum eius est die septimo Septembris.

Sanctus CHRYSOLIVS Armenus, episcopus, cum Quintino, Crispino, Piato, & alijs, ab vrbe Roma Gallias causa prædicationis expetijt, tempore Dioclitiani. Ipseque Chrysolius Tornaco, & alijs

alijs Flandriæ locis, Christi nomen attulit. Ob
quod etiam septimo Idus Februarij martyrio co-
ronatur, Cominij ad Lisam, vbi quiescit in colle-
giata ecclesia.

Clotsendis, cum sancta Rictrude ponitur.

Sanctorū Cornelij & Cypriani reliquie aliquę,
habetur Rothnaci in Tornacēsi territorio, in fere-
tro deaurato. Quę reliquie eo allatę sunt ex Inda,
siue sancti Cornelij monasterio, quod est prope A-
quisgranum; quo loci celebrior est sancti Cornelij
memoria, & maior remansit reliquiarum portio.
Interim nonnullę reliquię inde Rothnacum
translatę sunt, quando Rothnacense territorium
dominum temporalem habebat abbatem Inden-
sem: sed postea venditum est Guidoni Comiti
Fládriz. Natalis, decimo quarto Septembris, sed
Romana ecclesia transfert in decimum sextum.

Craphaildis hospita sancti Liuini, & martyr,
cum Liuino ponitur.

Sancta CVNERA quiescit in oppido Rhenensi,
quod est territorij Traiectensis. Ipsa de numero
vndecim millium virginum, legitur superstes
fuisse: sed postmodum per reginā Rheni, eiusque
pedisequā, strangulata manu tergio, quod in Rhe-
nensi ecclesia est conseruatum. Eam multis mira-
culis gloriosam, Rhenenses per Vuillibrordum
transferri petiuerūt. Quod præmissis fide digno-
rum testimonijs cum gaudio perfecit, die duo-
decimo Iunij. Natalis verò eius notatur in Mar-
tyrologio Vltraiectensi in die Simonis & Iudæ.

Sāctus Cyricus, Iulittæ filius, paruus fuit puer,
sed magnus martyr. Cuius corpus Hucbaldus
Elno-

Elno-

INDICVLVS

Elnonensis sibi à Niuernensi episcopo donatum, Elnonem attulit, ad sancti Amandi oratorium, anno nongentesimo trigesimo. In ipsa autem alatione clinicus monachus, cui paralysis membra dissoluerat, restitutus est, fratresque conuocauit, vt obuiarent Hucbaldo, cum crucibus, & cereis, afferenti corpus sancti Cyrici, ipseque processioni interfuit, cum magno cernentium stupore: Natalis est die decimo sexto Iunij.

D.

DEntelinus in albis mortuus, matri suæ sanctæ Vualdetrudi coniungitur.

Sanctus **D O D O**, discipulus sanctorum Landelini & Vrsinari Lobienfis, in villa Vuassero, monasterio præfuit, quod sanctus Landelinus cõdidit, sed hodie non subsistit: vbi bonæ memoriæ, & vita innocens, deposito onere fragilitatis, feliciter in pace quieuit. Modo quiescit in pago Hannoniæ, qui Fania dicitur. Obijt in die Simonis & Iudæ Apostolorum, sed Lobium transfert eum in diem sequentem, celebrans festum duplum minus. Est autem Fania sylua haud procul à Malbodio, in episcopatu Cameracensi.

Sanctus **D O M I T I A N V S**, episcopus fuit diœcesis Leodiensis, cum sedes ex Tungris Traiectum erat translata. Vnde in subscriptionibus Aruernensis synodi legitur, *Domitianus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Tungrorum, quod est Traiectum, subscripsi.* Sub Childeberto interfuit Concilio Aurelianensi. In propria parochia multas consecrauit ecclesias, & hospitalia in vrbibus fieri procurabat. Huij, quod est oppidum Leodiense, post

post varia collata beneficia, sepultus est in ecclesia beatæ Mariæ. Ad cuius tumulum tanta consecuta sunt miracula, quod iubente Carolo Magno, corpus eius, adhuc fragrantissimum, de terra leuauerit, Vuilligifus præful Coloniensis, decimo septimo Calendas Iulij. Post hæc, anno millesimo centesimo septuagesimo secundo, Radulphus episcopus corpus transposuit in nouum feretrum, argento & auro decoratum, sexto Idus Iunij, sed tantum prima translatio Huij celebratur: natalem habet die septimo Maij.

Sanctus Domitianus confessor, discipulus sancti Landelini, & eius in peregrinatione Romana comes, & in verbi Dei prædicatione strenuus adiutor, cum suo magistro felix requiescit Crispinij, in Hannonia, vbi natalis eius celebratur vigesimo secundo Iunij.

Domlini mentio facta est in Bauone.

Sanctus DONATIANS, septimus archiepiscopus Remensis, & confessor, Brugis secunda Flandriæ ciuitate, quiescit, patronus diœcesis, cuius festum incidit in decimum quartum Octobris diem. Translationes recoluntur 30 Augusti & ipso die Epiphaniæ. Primò è Gallijs reliquiæ eius delatæ sunt, anno octingentesimo sexagesimo tertio, ad Turholtum monasterium, deinde cum magna celebritate ad Brugas portum, iussu Balduini Florei, Flandriæ Marchionis. Postea Brugis sacra eius pignora translata sunt ex veteri scrinio in aliud, & subscriptæ literæ sunt inuentæ in priori scrinio, cum corpore: *Ego Ebo, indignus Remorū archiepiscopus, hunc thesaurum super gemmas*

D   G A U R U M

& aurum pretiosum, tibi, gloriose Marchio Balduino, nostrorum cōsilio clericorum, transmitto. Donatianum scilicet, septimum nostrae sedis episcopum, mira sanctitatis virum, pium ex auditorem, & promptissimum apud Deum intercessorem, tam secularibus angustijs occupatis, quàm peccatorum sceleribus detentis. Quod nostris & antecessorum nostrorum temporibus, satis evidenter comprobatum est. Eius, sanctique Remigij, ac innumerabilium sanctorum vitæ scripta, Vuandalorum vastatione scias esse deleta. Hunc attestatione diuina tuæ fidei committo, quatenus eum diuino seruitio, in quantum vales, honorifices, & secularibus dites. Vale dilectissime in Domino. Has ipsas Ebonis literas nonnulli & inspexerunt, & attrectauerunt, in tertia translatione quam fecit Petrus Curtius, primus Brugarum præsul, anno millesimo quingentesimo sexagesimo sexto.

Sanctus DR O G O, confessor inclytus, qui miro modo calculosis & ruptis subuenit, quiescit in pago *Sebourch*, spatio duarum horarū à Valencenis, in diœcesi Cameracensi. Obijt anno millesimo centesimo octuagesimo sexto, die decimo sexto Aprilis. Sed festū celebratur feria tertia Pētecostes, & per Octauas. Singulis etiā hebdomadibus feria tertia, & ferme quotidie ad deuotionem peregrinantium, fit missæ sacrificium de sancto Drogone.

Sancta D Y M P N A, virgo & martyr, filia fuit regis Hyberniae gentilis, qui mortua vxore sua ipsam voluit habere vxorem. Sed ipsa propter fidem, & castitatis amorem, clam fugit per Antuerpiam, in villam *Shele*, vbi tandem inuenta, à proprio genitore decollata est, cum Gereberno presby-

presbytero, circa annum sexcentefimum. Festum eius celebrant Canonici Ghelenses die decimo quinto Maij. Locus est diœcesis Buscoducensis, in Kempinia Brabantiae: vbi obsessi à dæmonibus per eius merita liberantur. Qua etiam de causa pingitur tenens dæmonem alligatum. Vulgò Digna dicitur, vt vitetur durior pronuntiatio. Historiam habet Surius, tomo tertio.

E.

SANCTUS ECGBERTVS presbyter & cōfessor, Seti Belgium nostrū nunquam intrauerit, præsenti tamen loco cōmemorandus est, propter maxima beneficia, quæ Frisijs & Hollandis præsstitit. Deo igitur amabilis, & cum omni honorificentia nominandus, pater ac sacerdos Ecgbertus, doctor suauissimus, & eorum quæ agēda docebat, executor deuotissimus, sitiebat omnium hominum salutē, & præcipuè paganorum Frisonum & Saxonum, eo quod Angli ab eis propagati sint. Electis proinde socijs strenuissimis, & ad prædicandum verbū Dei idoneis, nauim ingressus est, quantumuis diuino oraculo prohibitus. Faciebat hoc zelus ille animarum, quo cōtra Dei dispositionē suauiter obluçtabatur. Verū suborta, dū in naui essent, sæua tempestate, omnimodā intellexit Dei voluntatē vt se professioni subtraheret, domiq; remaneret, ad corrigēda monasteria Colubæ, quorum aratra in Paschæ obseruatione non rectè incedebant. At verò vnus de socijs, Vuigbertus, contēptu mundi, & doctrinæ scientia, insignis, in Frisiā peruēnit, & duobus annis cōtinuis gēti illi, ac regi Radbodo, verbum salutis prædicabat: sed sine fructu. Vt autē vidit vir

*Beda lib. 3
hist. cap. 10
cap. 11 / lib. 3
cap. 27*

D 2 Domini

Domini Ecgbertus se ob aliam ecclesie vtilitatem retineri, ne gentibus prædicaret, nec Vuibertum quicquam profecisse, iterum tentauit ad opus verbi Dei mittere sanctos & industrios, actione & eruditione præclaros. Misit ergo instar duodecim Apostolorum, ex diuersis monasterijs duodecim Apostolicos viros, in fide constantes: quorum nomina sunt, Vuillibrordus, Suuitbertus, Acca, Vuigbertus, Vuillibaldus, Vuiniboldus, Lebuius, duo Euualdi, Vuerenfridus, Marcellinus, & Adalbertus. Qui Dominici gregis arietes, anno sexcentesimo nonagesimo Traiectum appulerunt, & constanter Christum euangelizauerunt, atque Deo cooperante, multum animarum lucrum in Frisia, Hollandia, alijsque locis, fecerunt. Et quoniam hi doctores sancti propagati fuerat de stirpe Frisonica & Saxonica, ideo conuenienter eis euangelium Christi prædicare potuerunt. Migravit autem vir Domini sanctus Ecgbertus, post multa virtutum bona, ad regna cœlestia, anno ætatis nonagesimo; Domini, septingentesimo vigesimo nono, ipso die Paschæ, septimo Iduum Maiarum. Sunt autem manifeste vitata per cuiusdam imperitiam gesta sancti Suuitberti in quibus hæc Ecgberto Eboracensi archiepiscopo attribuitur. Siquidem is anno trigesimo secundo vltimo septingentesimum, factus est Eboraci episcopus, pro Vuilfrido quidem, sed non illo, qui Frisiam per hiemem primus prædicauit: & anno decimo trigesimo quinto accepto pallio primus post Paulinum factus est archiepiscopus Eboracensis.

Ab vtro-

Ab utroque verò Ecgberto diuersus est Edbertus episcopus. Is enim anno sexcentesimo octuagesimo nono, quantum ex Beda supputare possum, Lindisfarnensis episcopus ordinatus est, in locum beatissimi Cuthberti, postquam vacantem sedem vno anno administrasset sanctus Vuilfridus Eboracensis. Multa de eius eximia sanctitate, & miraculorum gloria, scribit Beda, libro quarto historiæ Anglorum, & in libro vitæ Cuthberti. quæ inde petantur. Hoc tamen loci commemorandum est, quod ad sancti viri sepulcrum sanatus sit clericus sanctissimi Vuilibrordi Clementis Frisonum episcopi, qui è transmarinis partibus ibidem hospes, per grauissimam infirmitatem desperatus, detinebatur. Transijt ad Dominum pridie Nonas Maij. quod die an natalem habeat ignoro, id tamen suspicor, quia in meritorum eius testimonium, nec corpus in sepulchro locatum, à gratia sanandi vacauit; nec etiam indumenta, quæ sanctissimum eius corpus, vel viuum, vel mortuum vestièrant.

Sanctus **ELEVTHERIVS**, episcopus Tornacensis & confessor, primum erat Tornaci eximius prædicator, deinde Christiani, videntes eius eximiam sanctitatè, Romam eum miserunt, & cum auctoritate regrediètem, episcopum consecrari fecerunt. qui omnibus patuit verus Christi antistes, & Christianæ religionis defensor. A paganis & hæreticis Arianis, multis pressuris & afflictionibus est cõquadratus, sed in carcere ab Angelo visitatus. Consecratus verò episcopus anno quadringentesimo

gentesimo octuagesimo quarto, paulo post cum Christianis Tornaco eijcitur, tuncque Blandinij in suburbio resedit, circiter annos octo; post quos annos in patrio loco Tornaci resedit, annos triginta septem: vbi sic virtutibus, & miraculis, atq; fidei prædicatione, claruit, vt de eo Tornacensis ecclesia canat.

Miro modo sunt conuersi,

Per hunc ciues vniuersi.

Quiuit Blandinij. vbi eum Heidilo episcopus eleuauit, anno octingentesimo octuagesimo primo; sed inde translatus est ad Cathedralem ecclesiam Tornacensem, quæ natalem eius celebrat decimo Calendas Martij, translationem, octauo Calendas Septembris / eleuationem, septimo Idus Iulij.

Sanctus ELIGIVS episcopus fuit Nouiomensis ecclesiæ & Tornacensis vnitarum, cuius corpus Nouiomi quiescit, sed & reliquiarum portio Brugis habetur, ad sanctum Saluatorem. Hunc & Flandri, & Antuerpienses, meritò vt Apostolum suum venerantur. Multum enim in Flâdris, laborauit: iugi instantia Andouerpis pugnauit. Pastoris cura sollicitus lustrabat vrbes & municipia, circumquaque sibi commissa. Sed Flandrenses, atq; Andouerpenses, Frisones quoq;, & Sueui, & barbari quique circa maris littora degentes, quos velut in extremis remotos, nullus adhuc prædicationis vomer impresserat, primò eum hostili animo, & auersa mente susceperunt. Postmodum verò cum paulatim per gratiam his verbum Dei insinuare cœpisset, pars maxima trucis ac barbari populi, relictis idolis, cõuersa est ad verum Deum

Christo-

S. Andoer-
pensis lib. 2
cap. 3 et 8.

Christoq; subiecta. Fana nonnulla, Christi clypeo
 protectus, cū Apostolica auctoritate destruit, idola
 quoq; diuersi generis, vbicunque inuenit, fundi-
 tus subruit. Inter hæc autem frequenter lacesitus
 ab ingrato & perfido populo, & pœne vsque ad
 cōtumeliam prouocatus, nullatenus à cœpta do-
 ctrina arcebat, sed magis ipse lenis, patiens, hu-
 milis, & mitis, pro eis Dominū deprecabatur. Hęc
 & alia multa, de eo scribit S. Audoënus Dado, epi-
 scopus Rothomagensis, eius æqualis, vitæq; scri-
 ptor. Aldéburgi, Rodéburgi, Ostburgi, Brugis, & *Vide Meie-*
 alibi, sacras inchoauit ædes. Festa eius primaria *rum anno*
 sunt, depositionis Calendis Decembris, & trans- *649.*
 lationis postridie natiuitatis Ioannis Baptistæ.

Sanctus ELQYIVS cum Foillano, Ultano,
 Ettore, Bertuino, & alijs, ex Hybernia venit ad
 Gallias, fidei prædicandæ causâ, (quod Sigebertus
 annotat anno sexcêtesimo quinquagesimo primo)
 & post multarū animarum lucrum obiit Latinia-
 ti, abbas post sanctum Furseum. Inde translatus
 est ad Vualciodorum monasterium Ordinis san-
 cti Benedicti, vbi depositionis eius dies est festum
 summum maius tertio Nonas Decembris. Simi-
 liter translationis, octauo Idus Octobris. Sicut
 est ad Mosam, apud Dionantum oppidum, patrię
 Leodiensis. De eo scriptum accepi ex Vualcio-
 doro, fuisse Irlandum, sacerdotem & monachum,
 indefessum in Saxonia verbi Dei concionato-
 rem, infinitis miraculis celeberrimum. Qui in
 Laudunensi episcopatu, in quodam pago, sub dio,
 ducentis & amplius annis delituerit. Sed cre-
 brescentibus miraculis, repetita eius memoria,

D 4 tandem

tandem fauore episcopi Laudunensis, datus fit Vualciodorésibus patronus, ibidem ante sexcentos annos depositus à beato Foramiano Vualciodorensi abbate, & archiepiscopo Scotorum.

Iecit autem fundamenta dicti monasterij Comes Elbertus, in honorem diuæ Mariæ, anno nongentesimo quadragesimo quarto: & spatio trium annorū omnia venusto opere cōsummauit.

Sanctus Emebertus, aliàs Ablebertus, positus est in litera A.

Sanctus EOBANVS, qui etiam Euban dicitur, episcopus & martyr, collega fuit sanctissimi Bonifacij archiepiscopi, in Frisonum conuersione, & die quinto Iunij in martyrij perceptione. Quiescit in pheretra Traiecti, ad sanctum Saluatorem, vbi inscribitur chorepiscopus. Sed Becanus in historia Hollandiæ coepiscopum vocat. Similiter legitur in Bedæ Martyrologio, & constanter apud Vsuardum, cuius ea de causa permulta exemplaria consului. Imo & secundus liber historiae Bonifacij, expressè episcopum nominat. Habet enim Bonifacium, cum suo socio Eobano, multa millia Frisonum intra breue tempus baptizasse: Eum autem, Eobanum, vt suæ senectuti aliquod pararet leuamentum, episcopum Traiecti instituisse.

Sanctus ENGELMVNDVS martyr, quiescit in diœcesi Harlemensi, in **Delsen** / inter Harlemum & Egmondam, apud **Beuerwoic**, vbi festiuitas eius agitur, vigesimo primo Iunij, & Dominica die post Bartholomæi, quando concurrit oratorij dedicatio. Historiam non vidi, sed vulgare Hollandiæ Chronicon dicit eum martyrizatum

*diuisione 3
cap. 11.*

tum esse à Radbodo barbaro Frisonum rege.

Sanctus ERKEMBODO episcopus Taru-
nensis, in monasticis & regularibus disciplinis à
primæua ætate sub sanctissimo Bertino milita-
uit, vsque ad congruentem ætatem. Obijt episco-
pus Morinorum, & abbas in Sithiu, anno septin-
gentesimo trigesimo quarto; sepultus in basilica
sanctæ Mariæ, quam sanctus Audomarus pridem
dedicauerat. vbi hodie degunt Canonici sancti
Audomari. Huius sepulcrum in præfata videtur
& contingitur cathedrali ecclesia. Corpus verò
in summo altari requiescit. Natalem habet duo-
decimo Aprilis.

Sancta ERMELENDIS virgo, præclaris pa-
rentibus nata, in villa Odenca, *ter dunch* apud
Louaniolum, virginitatem suam duodenis Deo
deuouit, atque sacrauit. Quam cum in villa *Sto-
uecum* duo fratres profanare vellent, qui in virgi-
nis concupiscentiam exardescabant, Angelus
eam recedere iussit in Meldricem vicinam insu-
lam, quæ in Brabantia Hugardiæ adiacet, vulgo
Meldaert dicta. Ibidemque animam suam Deo
reddidit, sanctificatâ castitate virginali, obedien-
tia regulari, & mira abstinentia: insuper & eremi-
tica vita. Post mortem verò quadraginta octo annis
à cultu sæculi latuit, donec miraculorum gloria
est magnificata. Quibus per motus Dux Pipinus,
pater beatæ Gertrudis, sacrum corpus leuauit è tu-
mulo: prædiorum quoque maxima multitudine
locum ditauit, instituens illic sanctarum virgi-
num monasterium. Quibus diuinum sacrifi-
cium peragebant presbyteri ex monasterio

D 5 sancti

INDICVLVS

sancti Bauonis, quod in vicino monte situm erat, qui Teutonice dicitur **Calsmont**. Sed neutrum monasterium modò subsistit. Sanctimonialiumque bona translata sunt in Leodienses Canonicos ad sanctum Bartholomæum. Natalem Meldarienses celebrant, cum nouem Lectionibus, die vigesimo nono Octobris. diem translationis, vndecimo Calendas Maij, processionem cum corpore, tertio festo Pentecostes.

Sanctus **ERMINS**, Lobijs episcopus & confessor, locum natiuitatis habuit Ercliacum, in pago Laudunensi: vbi Lobienſe monasterium in huius sancti honorem Prioratum habet, non incelebrem. Ibi ortus est parentibus ex Francorum genere non infimis, sicut conijci datur ex relictibus, prouenientibus ex eius patrimonio. Successit sancto **Vrsmaro**, vir omni bonitate repletus, atque magistro moribus coæquādus. Cuius liber gestorum extat. Quiescit **Binchij**, secundus vrbis tutelariorum patronus; vbi natalis eius propter sanctum Marcum differtur, in vigesimum sextum Aprilis: Lobijs verò Marcus differtur, in diem sequentem; & litania, in feriam sextam subsequentem.

Sanctus **ERRO**, episcopus & confessor, collega sancti **Fursei**, venit ex Hybernia, cum alijs multis, vt verbum Dei in Gallijs seminaret. Quieuit, postquam multum fructus Deo fecerat, **Fisciaci**, circa **Auesnas Hannoniæ**, in Prioratu dependente à **Lætienſi** abbacia; sed ante aliquot annos translatus est **Lætias**, vbi festū agitur, decimo Iulij. Ad eius merita declarāda diuina pietas multa dignata est operari documenta virtutum: vnde

sancto

sancto viro tradita sūt multa emolumēta bonorū.

Sanctus **EVBERTVS** quiescit Infulis, in collegiata ecclesia sancti Petri. Cuius vitalicet sit Deo nota, & hominib⁹ ignota, creditur tamē esse meriti præclari. Festum eius celebratur die prima Februarij, tā à clero quā à populo, parochiæ eiusdem. Habent enim eum tanquam patronū suum. Est in eodem templo capsula ipsius, quæ cum capsula sanctæ Mariæ circumfertur in procelsione, ipso die Purificationis Mariæ: relinquitur autem in altari maiori per Octauam. Officiū quod habet in ecclesia S. Petri, nihil propriū cōtinet, sed est cōmune, de Cōfessore Pontifice. Imo nec Seclini, quicquā proprij habet, vbi etiā festū celebratur. Fama est olim ipsius S. Euberti corpus depositum fuisse Seclini, sed ob bella translātū esse Infulas. In cuius rei signum, non procul à Seclinio, in via quæ ducit Atrebatū, in prato locus est quadratus, fossis circūdatus, in quo visitur arbor magnæ altitudinis, quæ vulgo arbor S. Euberti vocatur. Corpus eius, cū alijs viginti quatuor Sāctorum corporibus, interfuisse dedicationi ecclesiæ Hasnoniensis scribit Meierus, anno septuagesimo vltra millesimum.

Historiam intercidisse opinor, in Nortmannorum deuastatione: ob quam etiam corpus eius auctum fuisse Boloniam, aut in Sithiu, alicubi legisse me memini. Sunt autem Infulæ, Gallicè *Lille*, Teutonice *Wissel* / diœcesis Tornacensis.

Sanctus **EVCHERIVS** ex Gemetico monasterio assumptus in Episcopū Aurelianensem, Carolum Martellum liberè reprehēdit de conuersis in stipendium militare ecclesiæ decimis; eundem etiam

etiam

INDICVLVS

etiam valida manu, quam in Saracenos ducebat, Aureliam intrare volentem, metu ne quid ciuibus suis iniuriæ ex militari licentia obueneret, vrbe exclusit. Vnde cum omnibus propinquis, Coloniæ exulatum mittitur. Vbi cum vitæ commendatione fauorem clericorū consequeretur, metuit Martellus querelas apud Romanum Pontificem, ideoque relegauit eum in Hasbaniam: quo loci Roberto Duci tradidit custodiendum. qui perspecta eius singulari innocentia, & morum excellenti probitate, omni eum officio & honore colendum duxit. Sed vir sanctus nihil aliud petijt, quàm in cœnobio sancti Trudonis Deo vacare. Vnde ad cœlestem patriam migravit, anno Domini septingentesimo vigesimo septimo; exilij sui, sexto, multa sanctitate & miraculis gloriosus. Festum eius apud Trudonenses celebratur, die vigesimo Februarij. Historiam habent Laurentius Surius dicto die, & Gerardus Moringus.

Sanctus **EVERARDVS**, siue Eurardus, confessor, quiescit in Cisonio sancti Callisti monasterio, quod est Canoniorum Ordinis sancti Augustini, inter Insulas & Tornacum. Fuit Dux Foroiuliensis, sed vitæ sanctitate insignis, qui dicto Cisoniensi cœnobio initium dedit. Quod Meierus notat anno octingentesimo trigesimo octauo. Festum depositionis est decimo sexto Decembris: translationis, die decimo eiusdem mensis.

Sanctus **EVERGISLVS**, episcopus Coloniensis & martyr, primum fuit archidiaconus, deinde successor sancti Seuerini:

Hic Tungris natus, martyr fuit, & tumultatus.

Locus

Locus, vbi latrones eum occiderunt, nominatur *die grouwelsteegh*. Habet festum duplex in ecclesia Tungrensi, nono Calendas Nouēbris. Sed inde est die vigesimo octauo Martij, per Brunonem episcopum, fratrem Ottonis imperatoris, translatus Coloniam ad sanctam Cæciliam. Recensetur etiam inter episcopos Tungrensis diocesis, eo quod Tungris, fidei calore inflammatus intrepide prædicauerit contra foetorem idololatriæ. Est autem Tungrorum oppidum in territorio Leodiensi, sub dominio episcopi.

Sanctus *EVERMARS* martyr, iuxta *Rutthē* pagum Hasbaniaë, à quodam Haccone tyranno, fuit cum socijs suis, quos septem habebat, occisus, tempore Pipini, filij Begghæ: venit, vt habet vita eius, ex Frisia. Festiuitas autem Calendis Maij agitur, Rutthis apud Tungros, & Tungris, quo singulis annis corpus eius adfertur. Ossa eleuauit circa annum nongentesimū sexagesimum octauū, Heraclius episcopus Leodiensis: quam eleuationem tot subsequuta sunt miracula, quod descripta ingens volumen effecerint.

Sancti Eugenij Toletani, episcopi & martyris, ossa, siue sacrum corpus, obtinuit sanctus Gerardus abbas, Parisijs à monachis sancti Dionysij, & reposuit Bronij, in monasterio à se constructo, quod est diocesis & ditionis Namurcensis. Qua autem diligentia Eugenij historiam sanctus Gerardus approbari curauerit, quodque de portione tantum corporis, hæc translatio sit intelligenda, notauit ad Vsuardum, die decimo quinto Nouembris. Natalis est die iam dicto.

dicto / translatio ad Bronium, die 18 Augusti.

Sancta EVSEBIA virgo, filia sanctæ Rictrudis Martianensis abbatissæ, & discipula sancti Amandi, in Hamatico post sanctam Gertrudem suam proauiam abbatissa præfuit: nunc autem virorum est prioratus, super Scarpam, inter Duacum & Valencenas, quem dependere puto à vicina abbacia Marcenensi, quæ est diœcesis Atrebatensis, in Flandria; vbi Eusebia modo quiescit in tumba. Dies depositionis eius est decimo septimo Calendas Aprilis; translationis & eleuationis, quinto Calendas Nouembris, & decimo quarto Calendas Decembris.

Sancti Ewaldi duo, presbyteri, niger & albus, recensentur inter duodecim illos Apostolicos viros, qui ex Anglia missi fuerunt ad Frisiam primi prædicatores; quorum primarius fuit Vuillibrodus presbyter, postmodum Romæ consecratus Frisonû archiepiscopus. Scribitur vero in Suuiberthi historia, & alibi, quod Nabiam introeuntes, Christum prædicando confessi sunt, quodque abinde ascendentes ad antiquam Saxoniam, quinto Nonas Octobris glorioso martyrio sint coronati; inde Coloniam translati. Quod & Beda habet, libro quinto historiæ, capite vndecimo. Quæ autem fuerit Nabia, & an ad Belgium nostrum pertinuerit, video à doctis ignorari. Sed antiquos Saxones plærique Vuestphalos intelligunt.

Sanctus Exuperius martyr, vexillifer fuit legionis Thebæorum, qui Agauni in Gallijs passi sunt. Eius corpus, tēpore Ottonis primi, translatum est Gemblacū, procurante id sancto Guiberto, fun-

to, fun-
struxit
Exup
Septen

SAn
Sinte
stor fui
citus, o
moria
donari
Natalē

Sāct
& cōfe

bertum
clesiæ,

quages
berti, v

diebus,
go imp

Petri &
pus col

Sāctu
fuit Apo

Amādi
fit duor
Blandin
sancti P

erat ad
Gallian
paulatin
cti Bau

to, fundatore Gemblacensis cœnobij, quod construxit in honorem sancti Petri Apostoli, & beati Exuperij martyris. Natalis vigesimo secundo Septembris: Dies translationis, octauo Iulij.

F.

SANCTUS Flerich presbyter & cōfessor, quiescit Sinter Gádaui & Alustū, in *Wierzele* vbi pastor fuit, & singulari pietate, nihil in crastinū sollicitus, omnia sua pauperibus distribuebat. Ad memoriā eius frequēs est visitantiū cōcursus. qui etiā donaria sua ad altare sancti cōfessoris suppendūt. Natalē diē, & reliquū historiē eius nondū rescui.

SANCTUS FLORIBERTVS episcopus Leodiēsis & cōfessor, post patrem suum sanctissimum Hubertum annis nouendecim præfuit Leodiensi ecclesiæ, vsque ad annum septingentesimum quinquagesimum quartum, sepultus in æde diui Lamberti, vbi signis coruscans, non ita multis euolutis diebus, humo eleuatum est corpus, & in sarcophago impositū, cum reliquijs sanctorum martyrum Petri & Andoleti, & iuxta sancti Lamberti corpus collocatum. Natalis eius est in die Marci.

SANCTUS FLORIBERTVS abbas, & cōfessor, vir fuit Apostolicus, & raræ pietatis, discipulus sancti Amadi. quo auctore curā & administrationē gessit duorum monasteriorum, Gandēsis videlicet & Blandiniēsis, quæ sanctus Amandus in honorem sancti Petri extruxerat, à quo Romæ peculiariter erat admonitus, vt prædicandi Euangelij causa in Galliam rediret. Gandense tamen monasterium paulatim amisit appellationem diui Petri, & sancti Bauonis dici cœpit. Molestum enim erat duo
vicina

vicina loca eodem modo nuncupare. At verò, quam fœlicia fuerunt illa tempora, quando Floribertus sine vlla offensione, duobus locis Abbas præfici potuit: neq; ex ijs quicquam suum querere cogitauerit, sed tantum quod in subditorum vtilitatem cedebat? Quiescit Gandau, in sancti Petri monasterio, quod vetustiores à monte, in quo situm est, Bládinium dicunt. Natalis incidit in Calendas Nouembris: eleuatio in decimum nonum diem Aprilis. Eleuatus est autem anno nongentesimo septuagesimo quinto per Albertũ Remorum episcopum: & iterũ translatus est à Balduino episcopo Nouiomési anno millesimo quadragesimo nono, præsentè Balduino Marchionè Flandriæ.

Sanctus FOILLANVS Hybernus, episcopus & martyr, fratres habuit Furseum & Ultanũ, cum quibus in magna eminuit sanctitate. De eatribus his fratribus testimonium ferunt, Beda libro tertio historiæ Anglorũ, capite decimo nono, & libellus vitæ sancti Fursei, cuius ibidem Beda præclare & prolixè meminit. Primum Furseus multis annis in Scotia, patria insula, verbum Dei annunciauit. Inde, omnibus relictis, per Britones in prouinciam deuenit Anglorum, vbi nobile construxit monasterium: & prædicatione verbi Dei multos incredulos ad Christum conuertit: & credentes in fide & amore Christi confirmauit. Quibus ritè gestis monasterium, & animarum curam, fratri suo Foillano reliquit. Et ipse ad eremiticam vitam secessit. Sed aliquanto post, propter opus euangelij in Galliam commigrauit; in qua Latiniacum monasterium construxit; & etiam modo

modo Peronæ requiescit: vbi quarto ab obitu anno, corpus eius immaculatum, & sine vlla putredine, subuectum est à reuerendissimis episcopis, Eligio Nouiomensi; & Autherto Cameracensi. Huius exemplo prouocatus Foïllanus Romanus iuit, petiturus à Martino Pontifice episcopalem benedictionem ad infidelium conuersionem: qua accepta ad Gallias venit, fidei propagandæ causa, & à beatissima Gertrude, cum magna reuerentia est susceptus, cuius etiam dono Fossense monasterium fundauit. Martyrio occubuit, cum tribus discipulis, pridie Calendas Nouembris, in sylua Carbonaria, loco Ampolinis: quod etiam diuinis indicijs reuelatum est sancto Ultano, in Fossis, & sanctæ Gertrudi, Niuellæ. Est autem in loco martyrij constructa abbatia sancti Foïllani Ordinis Præmonstratensis, quæ adiacet muris Rhodiensis oppidi, in Hannonia. Quiescit Fossis, quod est oppidum territorij Leodiensis. Monasterium inuocat etiam collegas martyrij, dicendo in litanijs, Sancte Foïllane, cum socijs tuis, ora pro nobis. Natalis Foïllani est vltimo die Octobris/dies inuentionis, decimo sexto Ianuarij/ eleuationis, tertio Septembris.

Sanctus F O L Q V I N V S Morinorum episcopus, verbi Dei indefessus prædicator, per quadraginta annos summa diligentia obiit oppida, castella, & vicus suæ diœcesis. Corpora sanctorum, Audomari & Bertini, transtulit, & recondidit. Transijt anno octingentesimo quinquagesimo quinto, decimo nono Calēdas Ianuarij, in *Hecclesbeke* tumulatus in sancti Bertini monasterio, ad sanctum Audomarum

E domarum

domarum, vbi ossa eius eleuata sunt. Idibus No-
uembris, anno nongentesimo vigesimo octauo.
Vitam scripsit Folquinus abbas Lobienfis, sancti
Bertini monachus ab ineunte ætate.

Sanctus FREDEGANDVS confessor de illis
est beatis prædicatoribus, qui ex Hyberniã vene-
runt, cum sancto Foillano, & alijs, in Galliam.
Locus quietis est Monasterium super Sambriam,
à beato Amando, in honorem sancti Petri con-
structum haud longè à Namurco; vbi antiquitus
fuisse Sanctimoniales, ipsum nomen indicat. Sed
nunc vocatur Domine, & Canonicæ in *Monstier*,
seu potius, in *Monstier*. Hæ nostra ætate, in bellis
contra Francum, Fredegandi sacra pignora in syl-
ua absconderunt, & perdiderunt. Festum est
decimo septimo Iulij. Est etiam celebris sancti
Fredegandi memoria in *Doozne* apud Antuer-
piam. Ibi enim antea quieuit corpus sancti Fre-
degandi, cum is locus ciuitas esset: ferturque Dor-
na muris cincta fuisse cum ijs adhuc Antuerpia
careret. Qua autem de causa inde translatum fue-
rit sanctum corpus, pulchrè explicatur in Gum-
mari translatione, hisce verbis; Nortmanni per
fluuium qui dicitur * Schindam, ad villam Tur-
ninum deuenerunt; vbi erat monasterium sancti
Fredegandi confessoris. Sed Deus propter ini-
quitatem habitantium, exosus locum, reliquias
ipsum iussit altè transportari, vt nullum esset ob-
staculum contra desolationem. Quibus sublati,
velut muro & turribus ciuitatis destructis, irruit
gens inimica, & incendio perdidit cuncta ædi-
ficia: ipsumque monasterium consumpsit: ho-
mines

mines partim trucidauit, partim captiuos abduxit.

Fredegeri martyris mentio fit, cum de sancto Gummaro agitur.

Sanctus FREDERICVS episcopus Traiectensis & martyr, multum laborauit in Vualachria contra illicita connubia, & in Frisia contra Arianam perfidiam. Ludouicum Imperatorem voluit condignam agere pœnitentiam de eo quod Iudith Ducis Bauariæ filiam, suæ maiestatis carnalem consanguineam, contra decreta Canonum & Pontificum, haberet vxorem, sine licentia summi Pontificis, & aliorum præsulum iudicio. Cumque excommunicationis gladium minaretur, Iudith eum precibus & promissis frustra flectere tentauit. Quare duos subornauit, qui sanctissimum Frisonicæ gentis episcopum, post Missæ celebrationem, pro veritate occiderunt; Quod factum est anno octingentesimo trigesimo octauo. Quiescit ad sanctum Saluatorem, Ultraiecti, in crypta habens monumentum. Cuius passio celebratur die decimo octauo Iulij.

Fulco episcopus & martyr, cum sancto Bertino ponitur.

G.

Sanctus GAUGERICVS, Sinte Gueric/episcopus Cameracensis & confessor, Euosio Gallicarum oppido oriundus, quod nunc luodiū dicitur, & Ducatui Luxéburgensi annumeratur, rexit ecclesiā Cameracensem circiter annis triginta nouem miraculis coruscans, fide integer, prædicatione

E 2

& ver-

& verbis pluens, operibus indefessus. Quieuit anno quingentesimo nonagesimo quarto, tertio Idus Augusti, quo die natalis eius etiam ab Vsuar- do annotatur. Sepultus est apud Cameracum in basilica, quæ ab ipso in montis vertice ad honorem Medardi erat extructa; sed ibi Carolus quintus Imperator extruxit castrum, siue cittadellam, ut loquuntur. Vnde Canonici sancti Gaugerici, cum cogerentur templum suum deserere, receperunt se in parochialem ecclesiam sancti Vedasti; vbi in magnifico choro, quem extruxerunt, corpus sancti Gaugerici reposuerunt. Atque ita ecclesia sancti Vedasti, dicitur etiam ecclesia sancti Gaugerici.

Sanctus GERARDVS abbas miræ sanctitatis, quiescit in diocesi & comitatu Namurcensi, in pago Bronio, qui notiori nomenclatura ad sanctum Gerardum dicitur; vbi insignem fundauit abbatiam, in honorem sancti Petri. Obijt Bronij, anno nongentesimo quinquagesimo octauo, ut marmoreo eius sepulcro inscriptum est. Subleuatus in feretrum anno millesimo centesimo trigesimo primo. Fuit autem abbas, partim prouisor, siue visitator, partim reformator & fundator, octodecim abbatiarum. Nortmannica enim persecutione, multa monasteria vastata & exusta, miserè erant desolata. Inter quæ Gandense, cui tredecim annis suam operam impedit, ut antea dictum est. Festiuitas eius est tertio die Octobris.

Gerebernus martyr, cū sancta Dymrna ponitur. Gerlacus, ex milite sanctissimus eremita, quiescit sesquimilliaro à Traiecto in Ruremundensi

denſi diceceſi, in monaſterio virginum Præmonſtratiſium quod ſancti Gerlaci dicitur, & in pago eiufdem nominis. Vbi multis miraculis ad noſtra uſque tempora claret. Commemoratio eius fit in vigilia Epiphaniæ Domini, ſed quia non eſt canonizatus, Miſſæ ſacrificium eſt de æterna ſapientia: & dum Litanix canuntur, quando ad eum uenitur, ſubmiſſa uoce dicitur, Sancte Gerlace, ora pro nobis.

Sancta GERTRVDIS uirgo, longè celeberrima per totum Belgium, & etiam in exteris regionibus, nata eſt in Landis, celebri quondam Brabantix oppido, ſed nunc tam exiguo, quod parochialis ſanctæ Gertrudis eccleſia fit extra muros. Filia fuit Pipini, primi Ducis Brabantiæ, qui etiam erat maior domus in Auſtraſiæ regno. Domina fuiſſe aſſeritur Bergis ſupra Zomam, Bergis ſanctæ Gertrudis, Niuellæ, & Vorſti, ſiue Foresti in Kempinia. Patre mortuo, cū matre Iduberga Niuelle propriam domum commutauit in monaſterium, exhortatione ſancti Amandi epiſcopi, qui & locum conſecrauit, & matrem cum filia uelauit. Foillanum, Vltanum, & alios, ex Hybernia uerbi Dei prædicatores, in ſummo honore & familiaritate habuit, fidei propagandæ ſtudioſiſſima. Quantam habuerit pauperum & peregrinorum curam, teſtantur adhuc aliquot loca, Niuelle, Fofſis, & alibi. Obijt poſt multa uirtutum & pietatis exercitia, prima Niuellensis abbatiffa, in die Patritij Hybernorum Apoſtoli, anno 664. Multas paſſim habet eccleſias in ſui honorem, conſecratas. Louanium, quæ prima eſt Ducatus Brabantix,

INDICVLVS

bantiæ, & totius Belgij, ciuitas, eam vt primam Brabantiæ plantam, feſto die honorat, ex conſtitutione Honori tertij. Ipſam etiam Vſuardus ſuo Martyrologio inſeruit, ætate Caroli magni. Scribit enim die decimo ſeptimo Martij. Monafterio Niuigella, ſanctæ Gertrudis virginis. Eſt autem Niuigella antiquioribus dicta, hodie Niuella, oppidum in Gallica Brabantia, diœceſis Namurcenſis, ſub dominio abbatiffæ Niuellenſis; vbi Gertrudis regularibus præfuit virginibus. Sed modo eſt Capitulum vtriuſque ſexus, in quo Canonicæ, eæque nobiles, & ſæculares, digniorem obtinent locum. Natalis Gertrudis ab eis recolitur, decimo ſeptimo Martij. tranſlatio, decimo Februarij. confeſcratio & velatio, ſecundo Decembris.

Sancta GERTRVDIS vidua, prima præfuit Hamaticenſi monaſterio. quæ Chriſti famula tranquillam dormitionem accepit anno ſexcentefimo quinquageſimo quinto; ei que ſucceſſit, vt liliſium, virgo prudentiſſima ſancta Eufebia, filia ſanctæ Rictrudis. Inde tranſlata quieſcit Marceſnis, in ſanctæ Rictrudis monaſterio, diœceſis Atrebatenſis in Flandria. Dicta monaſteria ad Scarpam ſita ſunt, haud procul à Duaco. Natalis incidit, in diem Nicolai, eſtque duplex maius, ſed tranſfertur. Eleuatio facta eſt die vigefimo ſeptimo Octobris.

Sanctus GERVLPHVS martyr, Merendræ in Flandria claris & Chriſtianis parētibus ortus, ab infantia pietatis amantiſſimus fuit. Monaſteria, & Deo dicatas eccleſias religioſè frequentauit; cle-

ricos

ricos & sacerdotes magno studio coluit ; & in summa, hoc maximè illi curæ fuit, vt vitam suam quam optimè ad normã diuinæ legis institueret. Quum verò nondum esset sacramento confirmationis insignitus, nec se proinde absolutū adhuc, & aduersus omnia æternæ salutis impedimenta satis ornatū Christi militem esse, piè prudenterq; existimaret, viro quodã comitatus, qui susceptoris circa se officio fungeretur, ex solo natali Gandauum ad Blandiniense monasterium se contulit, vt sacro chrismate ab episcopo, qui tum eo forte aduenerat, liniretur. Cumq; percepto sacramento, repletus iam pinguedine gratiæ spiritualis domum rediret, haud procul à monasterio Trunciniensi (ad quod iam iam orationis causa non nihil deflexerant) à susceptore suo, qui tantam eius pietatem, incredibili exagitatus inuidia, ferre non poterat, repente confossus prosternitur, & pro mortuo ab immani parricida relinquitur. Accidit autem, vt priusquam animam exhalaret à parentibus, hæc omnia confestim à Deo miraculosè edoctis, diligenter quæsitus, spirans adhuc inueniretur. Quibus cum breuiter à quo tantam accepisset iniuriam exposuisset, ad extremum ab ijs petiuit, vt se in vicino Trunciniensi cœnobio sepelirent, ecclesiamque certa hæreditatis suæ parte donarent. Atque ita demum salutari viatico Dominici Corporis in tempore adhuc munitus, ad cœlum migravit, vndecimo Calêdas Octobris. At pater eius votis, ac pietati filij sui, haud quaquã respondens, nec prædia illa ecclesiæ Trunciniensi dedit quæ Gerulphus petiuerat, nec corpus eius

I N D I C V L V S

pus eius illo in loco, sed Merendræ in basilica sanctæ Radegundis, sepultum curauit. Quo in loco, multis clarus miraculis, mansit ad annum vsque nongentesimum decimum quintum. Tum enim cœlesti commonitione ad ecclesiam Truncinensem solenni pompa atque honore translatum est die octauo Octobris. Anno autem millesimo trigesimo, quum ex omni Flandria Sanctorum reliquiæ Aldenardam deferrentur, vt simul omnes solenni in processione publicæ pacis gratia circumferrentur, tantus honor diuo Gerulpho communi sententia delatus est, eo quòd genere & natione Flander esset, vt inter omnia illa sacra diuorum corpora primum atque honoratissimum locum in circumgestatione sortiretur. Est autem Truncinium ad Lysam fluum apud Gadauum, vbi sanctus Amandus instituit clericorum siue Canonicorum cœnobitalium societate, quæ anno millesimo centesimo tricesimo octauo est conuersa in Præmonstratensis Ordinis cœnobium.

Ghillo coniungitur sancto Guthagono.

Sanctus G I S L E N V S, monachus Ordinis sancti Basilij in Græcia, relicto, vt putatur, Atheniensium episcopatu, Romam venit Apostolicis triumphis celebrem, & inde Angelica monitione commigravit ad pagum *Hainan*. vbi haud procul à Castriloco, in *Vrsidungo* construxit oratorium, & monasterium, quod nuncupauit Cellam Apostolorum. Hoc est, vt idem repetam vocibus nostri temporis, in Comitatu Hannoniæ, haud procul à Montibus Hannoniæ, abbatia extruxit, quæ ab eo sancti Gislæni dicitur, quæ prima est totius

tius Hānoniæ, sita in oppido, quod ab eodē sancto nomē habet. Egregius fuit gentiū doctor, in fide, & veritate, cōtemporaneus sanctorum, Autberti, Landelini, Vincentij, & Vualdetrudis. Multos introduxit in ouile Dominicū, quibus in tēpore, largis manibus tritici dedit mensuram. Quiescit, vt dictum est, ad sanctum Gislenum, in diocesi Cameracensi. Natalem habet nono Octobris.

Sanctus Gobertus confessor, habet Fossis ad sanctum Foillanum, officium cum nouem lectionibus, septimo Calendas Februarij. Vbi quiescat ignoro. Sed quidam, nomine Gobertus, dixit mihi imagines sancti Goberti imprimi Bronij, & quod arbitretur reliquias eius asseruari haud procul à Fossis & Bronio. Ab hoc autem diuersus est Gobertus, Comes Asperi montis, qui contempta nobilitate, in Villaria professus est monasticam religionem. vbi & honorificam habet sepulturam: & vitæ historiam, libris tribus, conscriptā. Sed non est ab Ecclesia Sanctis ascriptus: vt nec aliquot alij, qui in eodem monasterio multa sanctitate claruerunt: quorum veneranda ossa, simul sunt collocata.

Sancta G O D O L E V A martyr, strangulata est à seruis suis iussu Bertulphi mariti, anno millesimo septuagesimo, pridie Nonas Iulij. Cuius vitam luculenter perscripsit ad Ratbodum episcopum, Drogo monachus, sacerdos id temporis Gistellensis. Locus est quarto miliario à Brugis, vbi eleuata est per Radbodum Tornacensem episcopum, anno millesimo octuagesimo quarto, tertio Calendas Augusti.

E 5 Sanctus

INDICVLVS

Sanctus **GONDVLPHVS** episcopus, Traiecti ad Mosam nutritus, & magnis ex natalibus, primis videlicet Lotharingæ, oriundus, moribus, continentia, & eruditione, clarus fuit, & sanctam Traiectensem ecclesiam septem annorum temporibus dignè rexit. Migravit ex hoc sæculo circa annum sexcentimum septimum, decimo septimo Calendas Augusti, eodem anni die quo prædecessor, cui etiam par meritis est consepultus, in nauis, siue in medio ecclesiæ sanctissimi Seruatij, vbi tumulus eorum vnde eleuati sunt, hactenus visitur, & vterque, defensor patriæ, & custos ecclesiæ, celebrem habet memoriam. Festum eleuationis incidit in diem Laurentij.

Gondulphus alius martyrizatur, cum sancta Reinelde.

Sanctus **GORDIANVS**, qui & Gurdiellus dicitur, antiquorum relatione traditur eam insulâ, quæ nunc est Aquiscinctum monasterium, inhabitasse, & facta inibi ecclesiola, quasi in solitudine eremiticam vitam duxisse. In eadem ecclesiola referunt eum obiisse, Ibi sepultum: Inde per quendam Siccherum, Duacum fuisse translatum. Suspicionem autem hunc eum esse Siccherum, qui anno 1079 Aquiscinctense sancti Saluatoris monasterium incepit. Natalis Duaci ad sanctum Amatam, & alibi, celebratur die decimo sexto Octobris.

Sanctus **GREGORIUS** episcopus Ultraiectensis & confessor, discipulus sanctissimi Bonifacij archiepiscopi, post gloriosum præceptoris
sui mar-

fui martyrium, rexit ecclesiam Traiectensem annis triginta duobus, eximius prædicator Frisonicæ gentis, qui propter oppositionem Coloniensis archiepiscopi, dimisso titulo archiepiscopi, quem vterque prædecessor habuit, episcopus tantum fuit. Obijt anno septingentesimo octuagesimo quarto, octauo Calendas Septembris, sepultus in sancti Saluatoris monasterio. Vitam scripsit sanctus Ludgerus episcopus monasteriensis ipsius discipulus. Collecta diei, habet Deum eius vitæ meritis ecclesiam suam decorare, & gloriosis miraculis lætificare.

Sanctus GRIMBALDVS abbas, patria Tornacensis, Deo ad sanctum Bertinum oblatum, in virum perfectum adoleuit. A rege vero Anglorum expetitus, splendidissimum fuit virtutum exemplar in Anglia. Dorouernensem episcopatum noluit acceptare, sed præfuit in nouo Vuintoniæ monasterio, quod rex Eduardus extruebat. Ibidem migrans ad Dominum, anno nongentesimo tertio, locum sepulturæ suæ accepit. Festum eius est octauo die Iulij.

Grimoaldus subdiaconus martyrio coronatur, cum sancta Reinelde.

Sancta GVDILA virgo Brabantensis, patrem habuit Vuirgerum Comitem, matrem Amalbergam: ad quorum petitionem sanctissima Gertrudis eam de sacro fonte leuauit. Mortua sancta Gertrude ad domum patris ex Niuella reuertitur, optimè instituta, crebrò frequentans etiam noctu oratorium sancti Saluatoris in Morfella, prope Teneramundam. Vnde nocte quadam

dam

dam diabolus huic deuotioni infidians, lucernam
extinxit, quam pedisequa ferebat. sed Gudila ora-
tionum clypeo lumen extinctum restaurat. San-
ctorum loca, comite famula, sub nocturnis horis
frequentare solita erat, ieiunijs se macerabat, vi-
gilijs attenuabat.

*Pauperibus mensas strauit: velut altera Dorcas,
Ipsis concessit, quacunque potissima gessit.*

Post multa virtutū exercitia sepelitur in Ham,
olim Brabantiae, nunc Flandriae loco. vnde tem-
pore Caroli magni eleuata, trāsferitur Morsellam,
& sanctimonialium instituitur coenobium. Postea
Vuenemaro bona ecclesiastica inuadente, nec cor-
pus sanctum curante, à Carolo duce regni Lo-
thariensis transfertur Bruxellam, quae est sub ar-
chiepiscopo Mechliniensi secundaria Brabantiae
ciuitas, magnificentia principalis aulae multum
celebris. vbi in ecclesia sancti Michaëlis, quae
etiam de nomine eius, sanctae Gudilae dicitur,
totius vrbs patrona quiescit. Natalis est octauo
die Ianuarij. dies translationis, sexto Iulij. Histo-
riam edidit Surius.

Sanctus G V I B E R T V S inclytus confessor,
militiae secularis cingulo deposito, castrum suum
Gemmelas siue Gemblacum, cum omnibus ap-
pendentibus, alijsq; multis, obtulit Deo, & Apo-
stolorū principi Petro, sanctoq; Exuperio marty-
ri, ad cōstruendum in eorum honorē monasteriū.
Inde accusatur apud Ochonem imperatorē, quod
regalem fiscum in sortem ecclesiastici iuris transe-
fuderit. sed Guiberti donationem pius rex ra-
tam voluit, absolvens monasterium ab omni teloneo, &

nio, & tributo, in omnibus imperij locis: permit-
 tens etiam oppidi cōstructionem, mercatum, per-
 cussuram monetæ. Decretum est etiam vt abbas
 non constituatur ibi de alio monasterio, sed ipsi
 serui Dei, secundum sancti Benedicti regulam, ex *Cap. 64*
 sua propria congregatione abbatem eligant. Hoc
 loci cum Guibertus primum abbatem haberet
 Erluinum venerabilem virum, & doctorem, ipse
 ad Gorziam commigravit iuxta Metas, vbi erat
 aluearium monachorum, & summus sanctæ reli-
 gionis seruator. Ibi vir Dei consummatus in virtu-
 tum gratia, ad patres suos appositus est, decimo
 Calendas Iunij, anno nongentesimo sexagesimo
 secundo, & inuitis Gorziensibus Gemblacum re-
 latus. Eleuatur anno millesimo cētesimo decimo,
 ab Oberto episcopo Legiensi, siue Leodiensi, au-
 thoritate Frederici Coloniensis archiepiscopi, &
 assensu generalis Synodi, cum mirabili concursu
 & gaudio populorum, postquā Deus eum multis
 miraculis per annos duodecim clarificauerat. Ele-
 uationem sollicitauit vitæ eius scriptor, Sigeber-
 tus, monachus antiquæ scientiæ & reuerentiæ,
 habita voluntate & benedictione Liethardi ab-
 batis.

Sanctus GVIDO siue Vuido, in pago Braban-
 tensi, tugurio rusticano, & paupere domo natus,
 oculis parentum surabatur in primæua ætate cer-
 tas horas, quibus ecclesiam oraturus adiret. Nec
 hilarem eum vlla dies videbat, nisi prius aut oraf-
 set, aut eleemosynam protulisset. Ecclesiæ beatæ
 Mariæ in Laken multis annis seruiuit, velut alter
 Nepotianus, eā floribus & ramis exornans, omnia *Hist. He-*
 in ni-

*Iodoro
epist. 3*

in nitore conseruans, atque in omnes ceremonias piè sollicitus. Postea per septem annos peregrinatus est, Romam, Hierosolymam, & ad alia sanctorum loca. Vnde Anderlacum reuersus prope Bruxellas, peste inguinaria sæculi ærumnas consummat, sepultus in cœmeterio, anno millesimo centesimo duodecimo. Sed Deo sanctum suum per crebra miracula mirificante, Gerardus episcopus, successor Lietberti, eum eleuauit in natiuitate Baptistæ. & ex confluentium oblationibus noua basilica super eius tumulum est sumptuosè ædificata: in qua Canonicorum celebre collegium diuina officia reuerenter peragit. Locus dicitur Anderlacû, & Anderlechtû, in diœcesi Mechliniensis. Depositionis dies est duodecimo Septembris.

*6. Iunij
10. 3. Suriij.*

Sanctus **GVDVVALVS** in Britannia archiepiscopus, relicto episcopatu secessit in monasterium suæ diœcesis, vbi ad centum octoginta octo discipulos collegit; cumq; loci angustia ægrè sufficeret, in hæreditate Meuoti construxit aliud monasterium. Adhuc viuens multis & stupendis claruit miraculis, quæ in historia eius leguntur. Postea barbaris Britanniam incurstantibus, fratres monasterij sacrum corpus, multis coruscans miraculis, in Franciam pertulerunt, & Arnulphus Flandriæ Marchio, ex autoritate episcopi, per reuerendum & sanctum abbatem Gerardum, curauit transferri Gandauum, ad monasterium beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli, quod Blandinium dicitur. Natalis eius octauo Idus Iunij. Translatio, tertio nonas Decembris.

Sanctus **GVMMARVS** cōfessor, gloriosa stirpe
exortus

exortus est, in Renensi, aut potius Riensi provin-
 cia, ad Netam sita, quæ Brabantie territorio com-
 prehensa, vulgari sermone ac vernaculo, dicitur,
 het lant van *Stien*. In ea natale solum habuit
Emblehem, qui locus horæ spatio tantum à Lyra
 oppido distat. Erat lenis in sermone, constans in
 bono opere, humilitate submissus, pietate profu-
 sus, in ieiunijs & vigilijs castigator carnis, elee-
 mosynarum largitor daptilis: in aula Pipini regis
 magnificè acceptus. Habuit vxorem sibi mole-
 stissimam, quam patientia & prudentia vincere
 laborauit. Cum ad limina Apostolorum tenderet,
 diuina admonitione intra Netæ ambitum iube-
 tur oratorium construere, vbi vitam in multa san-
 ctitate finiuit. In messe siti deficientibus baculo
 terram fodit, & erupit fons largissimæ aquæ, qui
 adhuc visitur in *Emblem*. Alijsque multis mira-
 culis claruit in vita, & post mortem. Quiescit
 Lyre, quæ est ciuitas Brabantie, diocesis Antuer-
 piensis, vbi collegiatam habet ecclesiam, quæ in
 historia monasterium nominatur. Ad hoc mona-
 sterium venerunt Nortmanni, euersa Malina, siue
 Machlinia, ignemque iniecerunt, sed Gummarus
 a cælis suis meritis contra eos pugnans, ignem
 extinxit. Interim Fredegerum presbyterum à
 palma martyrij arcere noluit, quem Nortmani in
 altari crudeliter peremerunt, summæ maiestati sa-
 crificium maculat. Natalis est vndecimo Octo-
 bris, translatio, decimoseptimo Martij. Est autem
 Lyre nomenclatura recentior, & ab historie scri-
 ptore non visitata, qui locum hunc antiquitus dicit
Stien huc dictum, postmodum à vulgo Ledonem
 appel-

Ledi dicitur de gestis Francorum l. 5. cap. 25.

appellatum: ipse villam sancti Gumhari nominat, eamque describit sitam esse intra Netæ ambitum, & per hunc fluuium à Taxandria & à Renensi prouincia sequestrari.

Sāctus Gunderharus monachus, cū Bonifacio, martyrio coronatur in Frisia, die quinto Iunij.

Sanctus Gurdiellus ponitur sub nomine Gordiani.

Ex Lektionibus in Oostkerckæ.

Sanctus G V T H A G O N V S confessor apud Brugas in *Uinoche* aliquamdiu est conuersatus, & in Oostkerckæ sepultus. Ghillo autem, qui eidem sancto adhuc viuenti familiaris adhæserat, ab eo iam defuncto auelli non potuit. Qui etiam creditur post mortē claruisse miraculis. Nam tempore Gregorij Curati dictæ ecclesiæ, qui postea in Ordine Prædicatorum fratrum sancte vixit, manum aridam cuidam eius misericordiam imploranti restituit. Vnde dictus Gregorius metricè scripsit,

Contracto Ghillo scit opem conferre pugillo.

Sed ipsius corpore in terra manente, beati Guthagoni corpus, Domino per eū multa miracula faciente, de humiliori loco in capsam transtulit Gerardus Tornacensis episcopus, anno millesimo centesimo quinquagesimo nono, quinto Nonas Iulij, assistentibus sibi venerabilibus abbatibus, de Dunis, Oudenburgo, & *Wrechout*. Eandē capsam reuerenter & deuotè aperuit, ac visitauit, Nicolaus, episcopi Tornacensis suffraganeus, die primo Octobris, anno millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto; inuenitque in ea testimoniales literas dicti Gerardi episcopi, pontificali ipsius sigillo munitas. Festum Oostkerckæ celebratur

bratur die tertio Iulij, & primo Octobris. Reliquiæ eius iam conspiciuntur in muro ecclesiæ per ferreos cancellos.

H.

S A N C T U S H A D E L I N V S Aquitaniæ territorio ortus, in tenera ætate semper consortio senum interesse cupiebat. Inde, relinquens terram & cognationem suam, venit Stabuletum, vbi magisterio vtitur sancti Remacli. A deo que fuit sanctitate & miraculorum gloria celebris, vt propterea ipsi & fratribus, in valle ad Legiam fluum habitantibus, multa prædia sint collata & redditus. Sub Adulpho de Marca transfertur corpus eius circa annum millesimum trecentimum trigessimum octauum in Viseto oppido, quod situm est inter Leodium & Traiectum, ibidemque Canonicorum instituitur collegium. Leodiensis ecclesia in Collecta diei vocat eum doctorem salutis, die tertio Februarij.

S A N C T U S H A D V L P H V S, episcopus Atrebatensis siue Cameracensis, quartus à beato Vindiciano, quiescit Atrebatim in ecclesia sancti Petri, quæ antiquitus fuit Nobiliacum dicta, nunc autem est ecclesia incorporata monasterio sancti Vedasti, & intra eius septa comprehensa. Natalis eius est decimo quarto Maij. Huius verò sanctitas cum multis mirisque portentis ostenderetur, sacrum corpus leuauit Engrammus episcopus, die trigesimo primo Augusti.

S A N C T U S Hamuntius diaconus, collega fuit sancti Bonifacij archiepiscopi, in prædicatione euangelij, & in merito martyrij, quinto die mensis Iunij.

F Sanctæ

Sanctæ sorores HARLINDIS & RENVLA
 siue Relindis, discipulæ sanctorum episcoporum
 Vuillibrordi & Bonifacij, in propria hæreditate
 ad Mosam monasteriũ ædificauerunt, quod *Eike*
 nuncupatur & *Maes Eike*: vbi primæ abbatissæ
 præfuerunt, & ad Dominum migrauerunt, Har-
 lindis, duodecimo Octobris: Renula, sexto Fe-
 bruarij: translatae siue eleuatae vigesimo secundo
 Maij, per Franconem, qui anno octingentesi-
 mo quinquagesimo sexto factus est episcopus
 Leodiensis. Locus commutatus est in Canoni-
 corum collegium, situs in Lossensi comitatu sub
 dominio Leodiensis episcopi, apud oppidum
Maeseike / ad cuius distinctionem dicitur *Du-*
den Eike. Sed nuperrime audio Collegium com-
 migrasse in Maeseikensem ciuitatem, vt tutiori
 loco Deo seruiret.

Sancta Hermelendis. vide Ermelendis.

Sancti Hermetis martyris Romani reliquiae
 circa annum octingentesimum septuagesimũ Rot-
 nacum, quod oppidum territorij est Tornacen-
 sis, translatae sunt, per Ludouicum imperatorem,
 filium Lotharij, qui Rotnacensem ecclesiam fun-
 dauit. Danis autem, sub Othone, sanctas Dei
 casae incenditibus, ex Rotnaco Hermes transla-
 tus est ad monasterium villæ Endæ iuxta Aquil-
 granum; vnde rebus ecclesiae pacatis Rotnacen-
 ses hunc pretiosum thesaurum reperere nequi-
 uerunt, nisi summis cum molestijs, & interue-
 niente Fulberto episcopo Cameracensi. Fratres
 que Rotnaceses pro tanti beneficij recompen-
 satione libenter ecclesiae Cameracensi obtulerunt
 villam

villam * Neuuehouam . Natalis est in die sancti Augustini. Translatio die sexta Iulij.

Sanctus H I D V L P H V S dux Lobienfis, vnus erat ex proceribus & maioribus regni Lotharingiæ, sub Pipino seniore. Cuius interuentu beatissimus Vrsmarus Lobium monasterium regendum suscepit. Ex Lobio cum alijs translatus est Binchium. Cuius festum vtroque loco celebratur nono Calendas Iulij. Meminerunt eius annales Hannoniæ, & Ayæ vxoris ipsius, quæ Montibus Hannoniæ est sepulta, sed non eleuata. Inuocatur tamen in Litanijs Montensis ecclesiæ.

Saetus H I L D V A R D V S, episcopus & cōfessor, in catalogo Tullésium episcoporum non inuenitur. Nominatur tamen Tullésium episcopus, fortassis quod Tulli ordinatus sit episcopus ad infidelium conuersionem. Multum in Fládris laborauit. Sub duce Magriptio, qui piam viduam obruncauit, cuius hospitio vsus fuerat Hilduardus, diuersis tormentorū cruciatib⁹ est & ipse affectus, sed fidei constántia in aduersis velut in prosperis lætus erat, fidemq; Catholicam constantissimè prædicauit. Tandem Magriptiū conuertit, & baptizauit: quo facto, vir Dei Diciuennæ oratorium cōstruxit, in quo glorioso fine decessit, quarto Cal. Ian. anno septingétesimo quinquagesimo. Inde Tenremōdenses ossa eius veneráda, omni virtute famata, cū summo exultationis iubilo Tenremondá transtulerunt, quæ est sub episcopatu Gandensi Fládræ ciuitas, nomen habens à Tenrafluuió, vbi festum eius præcipuè celebratur septimo die Septēbris.

Hildeberty martyrium exprimitur in vita

INDICVLVS

*in cōmen-
sarijs Flā
dria.* sancti Bauonis . Fuit autem , non abbas Blandi-
niensis diui Petri, quod per errorem scribit Meie-
rus, sed Gandensis diui Bauonis. Cuius pro imagi-
nibus sacris martyrium , ex eo est commendabi-
lius, quod inciderit in Annum septingentesimum
quinquagesimum secundum , quo nondum sacrae
imagines Synodo septima in Nicéa erant confir-
matae . Nec mirum alicui videatur , quod huius
martyris nulla fiat in Gandensi ecclesia memoria.
nam & plures fuerunt in Belgio martyres quo-
rum Martyria non celebrantur . Satis enim fuit
maioribus nostris eos tantum Martyres patrios
festis honorare , qui post sua martyria miraculis
clarebant , quæ nulla fortassis Hildebertus post
mortem edidit.

Sancta HILTRVDIS virgo, ex Vuigberto
Comite & Adam matre, tempore Pipini regis
claruit, super fluuium Helpram, in loco qui hodie
dicitur Lætia. Quæ amore Christi Hugonem Bur-
gundionum principem, sp̄sum in terris fugiens,
à Theodorico Cameracensi episcopo sacrosan-
ctum velamen accepit, & bonum propositum
laudabili fine conclusit, adornata lampade plena
oleo, hoc est, virtutum fertilitate . Sepulta est in
ecclesia sancti Lamberti, quam parentes extruxe-
rant Lætijs, quæ est Abbatia Ordinis sancti Bene-
dicti, in archiepiscopatu Cameracensi, cui annis
proximè superioribus venerabilis Ludouicus
Blosius præfuit, multa pietate, & eruditione. Fra-
trem habuit beatum Gontardum, primum abba-
tem Lætiensem, qui fuit vir sanctus, sed non est ca-
nonizatus . Natalis Hiltrudis vigesimo septimo
Septem.

Septembris . Eleuatio decimo septimo eiusdem mensis , quam fecit Erluinus episcopus Camera- censis , cum multo honore , & clericorū psallentio .

Himelinus , Scotus , & beato Rumoldo carne propinquus , febre pestilentiali tactus , obiit , vt quidā annotant , die decimo Martij , in *Wissenake* iuxta Thenas in montibus , Brabantiae oppidum , mirificante Domino obitum , eius multis signis . Non est per episcopum eleuatus , aut Apostolica auctoritate sanctis ascriptus , locus tamen dicitur *Sinte Himelÿns Wissenaken* . vbi in crypta sub campanili quiescit , & in altari imaginem habet , ac frequenti ad eius memoriam concursu , multum est honoratus , etiam à longè disitis .

Sanctus H V B E R T V S , episcopus Leodiensis , & confessor , filius Bertrandi Ducis Aquitaniae , propter Ebroini tyrannidem , in Austrasiam se transtulit ad Pipinum , cumque in Tungrensi parrochia adhuc paganus versaretur , ipsi venanti inter cornua cerui Christus apparuit , eum ad Lambertum episcopum mittens . Qui benignè eum recepit , in fide Catholica instruxit , & baptizauit . Deinde totus ardens desiderio caelestis patriae , Romam vadit ad limina Apostolorum , vbi dum existit , Lambertus episcopus propter veritatis testimonium intra sanctuarium Dei immolatur ab impijs , & Sergius papa Angelica monitione & illustri-ssimis miraculis vrgetur , vt Hubertum nolentem cōsecret successorem Lamberti martyris . Quod factum est anno sexcentesimo nonagesimo octauo . Anno vero septingentesimo decimo corpus sanctissimi martyris Lamberti , & sedem episcopalem

scopalem ex Traiecto ad Mosam, Leodiū transtulit, vbi passus fuerat. Addit Placentius, eū Leodio dedisse sigillum publicum, diui martyris Lāberti imagine conspicuum, cum inscriptione, Sancta Legia, Romanæ ecclesiæ filia. Deinde multis accrescens virtutibus, multos de idololatria ad Christi fidem cōuertit, inter quos Brabanti. Vnde *19 Martij, 80. 2 Suriij.* Nodgerus episcopus in vita Landoaldi, Brabantium multis erroribus gentilium irretitum, à sancto Huberto, successore beati Lamberti, ex parte correctum est. Transijt ad Dominum Fure, inter Louanium & Bruxellam, sed sepelitur Leodij, in ecclesia beati Petri Apostolorum principis, iuxta altare sancti Albini. Anno dehinc decimo sexto, per ecclesiasticorum graduum turmas, & Karolomannum, eiusque palatij proceres, ex vase sepulcri, quod crebris miraculis enitebat, sublatum est ad altare sancti Petri, à dissolutione & putredine illæsus. Postmodum anno octingentesimo vigesimo quinto pridie Calendas Octobris, Vukandus episcopus, cum magna ecclesiastici gradus frequentia, corpus sanctissimi Huberti ad Andainum, monasterium suæ diocesis, in Arduennam transtulit. vbi miraculorum gloria eius declarantur merita, & fidelium deuotione ipsius celebrantur beneficia: qui cateruatim tam proximi, quàm longinqui, eo confluētes, in suis necessitatibus cum patronū experiuntur. Monasterium, Hugonotæ ex Gasconia Belgium inuolātes anno sexagesimo octauo exusserunt; dumq; eorum vesana rabie omnia effracta forent, hoc solum intactū supererat, quo huius gloriosi Pontificis corpus asserua-

asseruabatur. Vnde in media luce ob cecati, aorasia videntur percussi. Quale autem corpus eius se præbuit intuentibus sub Karolomano, nimirum illasum à dissolutione & putredine, tale & postmodum se præbuit fratribus, atq; etiamnū credūt se habere. Depositio festo die celebratur à clero & populo, per totam diocesim tertio Nouēbris.

Sanctus H V C O, episcopus Rothomagensis & confessor, nobilis genere, nobilior autem virtutibus, diuina inspiratione succensus, relictis episcopatus habenis, à S. Aichadro in Gemetico disciplinā monachorū, & habitū, ex toto corde appetuit, sacrisq; magistri moribus informatus, omni virtutum genere perfectus emicuit. Vtriusq; corpus, quando Nortmanni, exigentibus id peccatis Christianorum, ecclesias combusserunt, ad villam Haspram est trāslatum: quæ est inter Cameracum & Valencenas. Vbi Deus multa & celeberrima dignatus est per vtrumque operari virtutum prodigia. Natalis Hugonis, die nono Aprilis.

Sanctus H V M B E R T V S, episcopus & confessor, ortus parentibus ingenuis Eurardo & Popita, nobilior patuit fide & moribus, & sub Childerico glorioso Frācorum rege multum emicuit virtutibus, & miraculis. Locus in quo fuerit episcopus non exprimitur, quia, vt alij nonnulli, sine titulo fuit consecratus, ad fidei inter gentes prædicationem. Quiescit in sanctæ Mariæ monasterio, quod suo opere construxit Maricolis super Helpram fluuiolum, in Hannonia. Natalis incidit in diem annūciationis Domini. Eleuatio in sextum Septembris. quo die etiam Cameracensis

ecclesia Humbertum celebrat nouem lectionibus.

Sanctus H V N F R I D V S episcopus & confessor, primum monachus fuit Prumiæ in Arduenna, deinde abbas sancti Bertini, & Morinenſis, ſiue Taruanenſis eccleſiæ episcopus; vir ſingularis exempli, ac virtutis, qui obiit octauo Idus Martij, anno octingenteſimo ſexageſimo nono. Corpus eius deleta per Carolum quintum Morinorum Taruana, translatum eſt Ypras, vbi in honeſta theca aſſeruat, à Cathedrali eccleſia. A Nortmannis ſede pulſus, Romanam ſedem conſuluit. cui Nicolaus reſpondet, Capitulo, Sciſcitaris, Cauſa ſeptima, quæſtione prima.

I.

S Anctæ Idaberga. vide Itisberga.

Sanctus I E R O N, quem aliqui Hieronem appellare malunt, preſbyter & martyr, ex Scotia venit ad Hollandiam, vbi alacriter fidem prædicauit, & à Danis ac Nortmannis capite plexus, martyrio eſt coronatus, circa annum octingenteſimum quinquageſimum ſextum. Caput eius eſt in Nortwijd loco martyrij: corpus paulo poſt per diœceſanum episcopum, & Theodoricum ſecundum Comitem Hollandiæ, cum miraculis transfertur Egmōdam, in ſancti Adalberti monaſteriū. Loca ſunt diœceſis Harlemenſis in Hollandia. In hiſtoria annumerantur Friſiæ, tunc enim Hollandiæ nomen nondum innotuerat. Feſtum habet die decimo ſeptimo Auguſti.

Sanctus Ilherus Brugis ad ſanctum Donatianum in capſa quieſcit. quod primum animaduerti in hiſtoria miraculorum ſancti Donatiani. Sed videtur

detur sanctus aduectitius. A Brugenſibus enim plura petens, hoc tantum accepi, reliquias ipſius cum reliquijs diui Baſilij magni, in vna capſa contineri, in cuius ſuperiori parte exſculpti ſunt duo epiſcopi, cum ſubſcriptis nominibus, Sanctus Baſilius, Sanctus Ilherus. Natalem diem ignorant.

Sanctus IONATVS confefſor, diſcipulus ſancti Amandi, primus fuit abbas Marcianis, ſive Marcenis, ac ibidem eleuatus quieſcit. Fuit omni virtutum decore adornatus: exemplis & orationibus multos ad Chriſtum adduxit. Poſt eum fuit is locus annis ferè trecentis triginta tribus virginum monaſterium, quibus prima præfuit ſanctiſſima Rictrudis. Locus eſt pietate & amœnitate celebris, haud procul à Duaco in Flandria, diœceſis Atrebatenſis. Natalis incidit in Calèdas Auguſti. Eleuatio in ſextum Iduum Aprilis.

Iofcio venerabilis monachus, in cœnobio ſancti Bertini floruit, Virgini Dei genitrici deuotiſſimus, & miræ ſanctitatis, ſicut indicia poſt mortem probauerunt. Nam circa corpus mortui maximus ſplendor fuit, & ſuper faciem viſus eſt habere quinque flores roſarum. Sepeliuit eum Andreas epiſcopus Atrebatenſis, anno 1163.

Sancta ITISBERGA, vel Idaberga, filia Pipini regis, & ſoror Caroli magni, in Picardia, ſeu potius, vt nunc loquimur, in Artoſia, iuxta Aream, magnis virtutibus claruit. Reliquiæ eius anno milleſimo ducentefimo vigefimo primo, die vigefimo Iunij, translatae ſunt Bergas ſancti Vuinoci, quæ ibidè anno quinquageſimo octauo perierunt per poſtrema Francorum bella. Natalis

F 5 est die

INDICVLVS

est die vigesimo primo Maij, festum duplex magnum in Ariensi ecclesia.

Sanctus Iulianus, à Nodgero episcopo Leodiensi numeratur inter Sanctos, qui in Vinterhouio cum beato Landoaldo archipresbytero quieuerunt. Scribitque eum, & simul Landradam virginem, ac Adrianum martyrem, iussu diuinæ visionis eleuatos esse per Sarabertum presbyterum, ex luto, & cisternis, quibus ob Nortmannicam vastationem fuerant inclusi. Reperta sunt etiam in cisternis nomina eorum exprompta in breuiculis. In hac autem translatione, quæ facta est tertio Nonas Martij, Sigeburgis hydropica matrona sospitatem recepit.

Sanctus LAMBERTVS, episcopus Traiecti ad Mosam & martyr, vsus est præceptore in *Vinterhouen* sancto archipresbytero Landoaldo: magistroque suo sancto martyri Theodardo in episcopatum successit: Clodoueus rex eius prudentia & auctoritate familiariter utebatur, patrem eum appellans, & Apostolicum virum, in eo priuilegio quod promulgauit pro immunitate ecclesiæ sanctæ Mariæ Traiecti: sed postmodum Ebroinus tyrannus, qui Maior domus sub Theodorico rege sæpius Franciam turbauerat, Lambertum iustitiæ & publicæ libertatis defensorem, episcopatu expulit, & Faramundum quædam intrusit: per quem Tungrensis ecclesia experiendo didicit, furem non venire, nisi vt furetur, mactet, & perdat. Lambertus autem videns se obstinatæ tyrannidi & oppressioni ecclesiæ non posse resistere, infructuosum laborem prudenter declinauit, &

Ioan. 10

10 10

uit, & per septem annos Angelicam vitam duxit in Stabuleto monasterio, vsque ad miseram Ebroini interfectionem. Nominatur Apostolus Taxandriæ, eo quod multa prædicatione, & patientia, ad fidem conuerterit eius regionis populum, idololatriæ cultu fordescentem, qui nullis ciuitatibus, sed pluribus & sparsis vicis continebatur. Hodie Pelandos peculiariter Taxandros nominamus. Sed historiæ scriptor generatim Kempienses videtur intelligere; indicat enim eos Tungros ferè attingere. Et propter hanc conuersionem, Taxandri Leodiensi ecclesiæ subditi fuerunt, sicut cernere licuit vsque ad nuperam episcopatum multiplicationem. Pipinum principem, primi Pipini nepotem, de publico cum Alpaide adulterio, quibus potuit modis, reuocare laborauit. Qui visus est quidem reiecta pellice, velle redintegrato coniugio obtinere remedium pœnitentiæ, sed per eandem penitus subuertitur. Cui etiam postulanti, ea de causa astitit frater eius impius Dodo, qui in villa Legia orantem sanctum Lambertum, & per modum crucis expansum, ante altare sanctorum martyrum Cosmæ & Damiani, per satellites suos lancea perforauit, & cum eo simul interemit Petrum & Andoletium, Lambertum cōsanguineos. Sic beatissimus martyr, omni virtutum gratia adornatus, cum Ioanne Baptista, ob impugnatum adulterium, meruit palmam martyrij, anno Domini sexcentesimo nonagesimo octauo, episcopatus quadragesimo. Sacrilegus verò Dodo æternæ dānationis incucurrit interitum; tum etiam posteritati suæ tanti facinoris iugē pœnam, & inde

INDICVLVS

& indeficiens opprobrium vsque hodie reliquit. Sepultus est beatissimus martyr apud Traiectum, in ecclesia sancti Petri, vnde post duodecim annos translatus est, cum sede cathedrali, à beato Huberto, ad villam Legiam, tunc quidem ignobilem Lotharingiæ vicum, sed martyrio & miraculis Lamberti nobilitatum. Eius etiam patrocinantibus meritis postmodum commutatur in celeberrimam urbem, quæ modò Leodium dicitur, & caput est totius ditionis Leodiensis, principem habens suum episcopum, cuius iurisdictioni ciuili subesse arbitror oppida viginti duo. Festum Lamberti per totam diœcesim celeberrimum est, die decimo septimo Septembris. Translatio celebratur quarto Calendas Maij. Triumphus verò sancti Lamberti in Steps, tertio Idus Octobris.

Sancti LAMBERTVS & BERLERIVS, presbyteri & confessores, discipuli sancti Gislens, simul quiescunt in loculo portatili, in parochiali ecclesia oppidi sancti Gislens, in Hannonia. vbi officium habent de communi confessorum, feria secunda post diem dedicationis, quæ incidit in Dominicam Cantate.

Sanctus LANDELINVS abbas, Cameraci ortus est ex nobilissimo Francorum genere, temporibus Dagoberti regis, & à beato Autberto episcopo Cameracensi, qui eum de sacro fonte susceperat, literis est imbutus, & pijs moribus. Seductus tamen à quibusdam cognatis, aufugit, factusque est nefarius prædo, & ne nomine proderetur, vocauit se Maurosum. Sed tandem diuina potentia, ad preces sancti Pontificis, errabundum eius
filium

filium reddidit sanctæ matri Ecclesiæ . Qui diu-
turna excoctus pœnitentia , ab eodem pontifice
confus est, & militiæ cœlestis chlamydem accepit.
Cumque sanctitate excreuisset, etiam presbyterij
honore sublimatus est. Post trinam autem profe-
sionem ad limina Apostolorum, quatuor con-
struxit monasteria, Lobium, Alnam, Vuassariam,
& quartum ad fluuium Hon, vbi fontem crispian-
tium vndarum precibus impetrauit: ideoque lo-
cum Crispinium appellauit, eundemque vomere
diuinæ prædicationis excoluit, habita auctoritate
à Martino Romano Pontifice . Natalis est Iunij
decimo quinto . quo die historiam habet Surius,
tomo 3. Permisit autem aliquando iustus & pa-
tiens redditor, Crispinium monasterium milita-
rium virorum beneficio infiscari.

Sanctus LANDOALDVS archipresbyter, apud
Martinum, primum eo nomine pontificem, pro-
pter eruditionem suam, & vitæ integritatem, ma-
gno in honore fuit ab eo tandem Romanæ eccle-
siæ archipresbyter etiam ordinatus. Cumque A-
mandus episcopus, secundo Romam veniens,
Martino pontifici declararet, se non sufficere ad
regendum Traiectensem ecclesiam, & ad conuer-
tendum copiosam infidelium messem, adiunxit
illi Landoaldum, quem maximè diligebat. Itaque
cum Amando proficiscitur, assumptis alijs decem,
inter quos Amantius diaconus, Vinciana virgo,
soror eius, & Aldetrudis virgo. Dum autè Aman-
dus operam dat gentilibus conuertendis, Lan-
doaldus totos nouem annos, summa cum laude,
vices eius gerit in administratione episcopatus
Tungren-

Tungrēsis. Talisq; ac tātus fuit, vt vni illi, tāquam optimo præceptori, nobilis atq; admirabilis puer Lābertus, cui Deus geminā episcopatus & martyrij palmā parabat, instituendus traderetur. Quā ob causam etiam pater Lāberti pagū **W**interthouen Lādoaldo perpetua hereditate possidendum dono dedit; vbi cum discipulo suo habitauit, & in honorē principis Apostolorum ecclesiā extruxit. Multis, in viuis existēs, miraculis clarus fuit. Inter quæ illud est memorabile, quod puer Lambertus suo, & præceptoris merito, viuas prunas illæso sinu portauit. Rursus & alterum, quod ad vtriusq; preces, in ecclesiæ constructione fons limpidissimus scaturierit, qui vsq; hodie fidē dictis præbet. Mortuus in **W**interthouē Christianorū more sepelitur; Quo eodē in loco, & socij peregrinationis eius, omnes iuxta illū sepulti sunt; Solus Amātius diaconus eius, & sacro è fonte filius, vno eodemq; sepulcro cū eo collocatur. Corpora è terra eleuauit, Calēdis Decēbris Florbertus secūdus à beato Lāberto Leodiensiu antistes, excitatus & multitudine miraculorū, quæ ibi fiebāt, & diuina commonitione. Hæc postea ob Nortmānicam deuastationem sub terra recōdita, miraculis emergētib; iterū mūdis oculis inclusa sunt, consentiente Heraclio, proximo prædecessore Notgeri episcopi, qui Lādoaldi vitā, & translationem, descripsit. Postmodū Gandense S. Bauonis monasterium, ex **W**interthouen sui iuris pago, anno nongētesimo octuagesimo, sanctorū pignora Gandauū trāstulit, sub Vuomaro abbate. Quæ Lādolphus episcopus Tornacensis, de miraculis certior factus, è vilioribus &

*Notgerus
19 Martij,
80.2 Surij.*

bus & antiquis vasculis transtulit in noua scrinia, auro argentoq; fulgétia, anno nongétesimo octuagesimo secundo, Idibus Iulij. Natalis celebratur decimo quarto Caléd. Apr. Eleuatio, Ibibus Iulij.

Sácta LANDRADA, virgo nobilissima, ab inuente ætate Christianã pietatè egregiè coluit: Ecclesiam in honorè virginis Mariæ Belisiam erexit, quam per eximiũ Lambertũ episcopũ consecrari, Deoq; dedicari impetrauit. Vbi dum sanctarum virginũ præfecta est collegio, (quod hodie est Canonicarũ, dictũ **Monster Bilsen**/extra Belisiam, oppidũ Leodiése,) etiã virginè sanctã Amelbergã doctrina, pietate, & Christianorũ morũ præceptis imbuit. Reddidit autè cœlesti sponso purã animã, octauo Idus Iulij. Cuius sacrũ corpus, Lãberti opera in **Winterhouë**/cœnobij S. Bauonis possessione, sepelitur; eleuatum post annos aliquot, Nonis Martij: ac deinde anno nongentesimo octuagesimo cũ Lãdoaldi, Adriani martyr, & sociorũ, sacris reliquijs, ad D. Bauonis ecclesiã est tráflatum.

Sanctus LANDRICVS, filius sanctorum Vincèrij & Vualdetrudis, scribitur primũ rexisse episcopatum Metensem, deinde eo relicto, post patris obitũ, monasterium Sonegias, quod nũc est Canoniorum collegium, in Sonegia Hannoniæ oppido, vbi cũ patre quiescit, eleuatus in summũ altare. Natalis est decimo quinto Calendas Maij.

Sanctus LEVINVS, presbyter & confessor, ex Anglia, de terra sua & cognatione exiens, petijt castrum, **Wiltenburch** antiquitus dictum, modò Traiectum. Inde à sancto Gregorio episcopo destinatur secus Iselam fluuium, ad Saxonum conuer-

conuer-

conuersionem, vbi beatus doctor, & insignis animarum zelator, post multam tolerantiam, multorumq; conuersionem, plenus bonis operibus spiritum Domino reddidit. Cuius corpus in vna honorificè reconditur, in ecclesia portus Dauentriensis. Cui loco hoc vocabulū inditum constat à Dauone, honorifico & potēti viro, qui S. Leuino fuit familiarissimus. Quiescit hic Transiselanorū Apostolus Dauentriæ, in Cathedrali ecclesia, patronus dictæ diœcesis. Pro reuerētia autem ipsius, Bernulfus episcopus Traiectensis, medietatem Collegij sancti Saluatoris Traiectensis, transplantauit in Dauentriam. Dies depositionis celebratur, etiam à Traiectinis, duodecimo Nouembris/translationis, vigesimo quinto Iunij.

Ledua, siue Lijdwigis, virgo, vulgariter *Lijdwig* dicta, obiit Schiedami, quod est Hollandiæ oppidum, decimo octauo Calendas Maij, anno Domini millesimo quadringentesimo trigesimo tertio, ætatis quinquagesimo tertio, ægritudinum trigesimo octauo. Cuius historiam conscripsit venerabilis Thomas de Kempis.

Sanctus LEODEGARIVS, episcopus Augustodunensis, & martyr pretiosus, persecutorem habuit Ebroinum, maiorem in aula regia. Is enim magnę impietatis homo, propter suā tyrānidem, tonso capite, reclusus est in Luxouio, Burgundiæ monasterio. Sed coorta seditione, priorem gradū inuasit, & estimās se memorati pontificis factione ab antiqua potestate deiectum, crudelissimis tormentis eum affecit. Post famem enim, & carceris squalorē: post oculorum euulsionē, post plātarum

conci

concisionem, post linguæ & labiorum excisionem, tandem decollari eum fecit in loco Atrebatensis territorij, qui dicitur sylua sancti Leodegarij. Sepultusque est in villa *Sercin*, anno sexcentesimo octuagesimo quinto. Cumque innocentiam, & merita sancti Leodegarij, multa miracula declararent, pia fuit trium episcoporum de sacri martyris corpore contentio. Ansoaldus Pictaueus illud vindicare voluit, monasterij, & consanguinitatis priuilegio: Hermencharius Augustodunensis, prætulit iura episcopatus: sanctus Vindicianus, contestabatur sanctum martyrem, Deo volente, locum martyrij & sepulcri in sua diœcesi accepisse. Sed facta in communi oratione, Pictaueus episcopo sanctum corpus deberi ex indicijs declaratum est. Vnde ad sancti Maxentij monasterium est euectum. Postmodum tamen inde portionem aliquam corporis accepit Bronium, Namurcense sancti Gerardi monasterium, die vndecimo Aprilis. Natalis est mense Octobri, die tertio. In quem diem coincidit etiam fratris eius sancti Gerini natalis, qui per eundem Ebroinum grauiter afflictus est: & non multo post lapidibus obrutus. Quinam martyrij historiam conscripserint, ad Vsuardum est annotatum.

Sanctus Leopardus martyr, cubicularius Iuliani imperatoris, à quo etiam post varia tormenta Romæ capite plexus est, translatus quiescit Aquifragani, quod oppidum est imperiale, diœcesis Leodiensis. Festû eius incidit in trigesimum Septembris. Extra muros, in Porceto, sepultus est sanctus Gregorius abbas: cuius natalis est die quarto Nouembris.

G

uembris.

uembris. Sed monasterium est diœcesis Coloniensis, sicut & Indense, sancti Cornelij.

Sancta Lewinna, virgo & martyr, martyrio vitam finiuit tēpore Theodori, archiepiscopi Cātuariensis. Eius corpus Bergas, ad sancti Vuinoci cœnobiū, attulit anno millesimo quinquagesimo octauo, Balgerus monachus Bergensis, ex monasterio diui Andree in Anglia, iuxta portū Zeordiensem. Quo eodem tempore monachi Bergeses, corpus sancte Lewinne, per vicos & castella Flādræ maritimæ circūtulerunt. In quo itinere per multa miracula Deus in honorem virginis edidit, quæ per eos dies Drogo episcopus Morinorum conscripsit. Natalis incidit in diē Magdalene, sed transponitur in vigesimū quartum Iulij. Reliquiæ eius sacræ nostrâ memoriâ perditæ sunt, in irruptione & vastatione Flandriæ per Francos.

Sāctus LIBERTVS martyr, natus Adone Comite Mechliniæ, & à beato Rumoldo baptizatus, & à morte post submersionem suscitatus, in propinquo loco, cui ab vlmorum copia Vlmo nomen erat, monasticæ vitæ cœtum contraxit. Sed Dani, & Nortmanni, ea tempestate vastabāt Gallias, & in eis Lotharingiam, siue Lothariense regnū, cuius portio erat nostra Brabantia. Imo Regino Prumiensis, eiusdem fere temporis chronographus, scribit anno octingentesimo octuagesimo quarto, Nortmannos in regno Lotharij castra & sedes statuisse in loco qui dicitur Louen / regnumque continuis incursionibus fatigasse: indeq; Parisios recessisse anno octuagesimo septimo. Euersa est tunc Mechlinia, quatuor tantum miliaribus distans

stans à **Louen**/sive Louanio, & Libertus profugus in Hasbaniam, ab iisdem ob Christum occisus est, ante altare diui Trudonis, flexis genibus Dominum deprecans. Corpus terræ infossum fuit in vna lapidea, quæ etiam hodie conspicitur. Sed anno millesimo cêtesimo trigesimo tertio corpus eius, & alterius cum eo trucidati, in loculum translatum est, & in altari sancti Trudonis asseruatur. Festum eius est die decimo quarto Iulij.

Sanctus **LIEPHARDVS**, aut Liffardus, episcopus Angliæ, & martyr, expleto peregrinationis suæ voto, è Roma ad patriam reuertens, à satellitibus iniquitatis, insurgentibus in nemore, trucidatus est. Quiescit in pago *Honnecourt*, siue Hunonis curia, quarto milliari à Cameraco, deflectendo à via Peronenfi. Habet in vsu Cameracensi tres Lektionen, die tertio Februarij.

Sanctus **LIVINVS** archiepiscopus & martyr, adhuc puer, in Scotia, non modo eximia pietate, verum etiâ miraculis clarus fuit. Adultæ auté ætatis, vsus est præceptoribus Benigno sacerdote, & susceptore suo è sacro fôte, magno illo Augustino, Anglorû primo episcopo; à quo etiam sacerdotio decoratus, haud multo post in archiepiscopû Scotorum eligitur. Quod munus, cum aliquot annis magno fructu administrasset, reliquit Syluano archidiacono. Ipseq; euangelij plantandi causâ inter infideles, cum tribus discipulis, Foillano, Helia, & Kiliano, venit ad Gâdense cœnobiû, anno sexcêtesimo trigesimo tertio, decimo septimo Calendas Augusti. Vbi à sancto Florberto abbate fratribusq; humaniter exceptus, cum beatû Bauonê triennio

triennio defunctū, magnis coruscantem miraculis
 inueniret, triginta continuos dies super eius se-
 pulcrum Missarū solennia celebravit. Inde prædi-
 cationis causa profectus per Flandriæ & Brabatię
 loca, innumeros ad fidem Christi, verbo, exem-
 plo, & miraculis, conuertebat. Sed homines impij
 miris modis eum persequebantur, nec omnino
 desistebant, donec linguam eius extractam cani-
 bus deuorandam proijcerēt (quæ tamen illi mox
 miraculo fuit restituta) ac tandem apud Escham
 multis vulneribus sauciatum, etiam obtruncarēt,
 anno ante memorato, pridie Idus Nouembris;
 Quo eodem loco nobilem & religiosam matro-
 nam Craphaildem Liuini hospitam, eiusque filio-
 lum Brixium, quem Liuinus de sacro fonte susce-
 perat, immaniter trucidarunt. Sepulti sunt à disci-
 pulis decenter in Hautem vicino pago, territorij
 Aloftensis, Liuinus cum Brixij corpusculo, vno
 eodemque in loculo, ac iuxta eos seorsim sancta
 martyr Craphaildis. Theodoricus autem Came-
 racensis episcopus, propter celeberrima miracula,
 locum visitauit, anno octingentesimo quadrage-
 simo secundo, cumque maiora, quàm audierat, re
 ipsa experiretur, quarto Calendas Iulias corpora
 sanctorum Liuini & Brixij, omni cum reuerentia
 & gaudio, è terra sustulit, & loco celebriori decē-
 ter collocauit. Postmodū Eremboldus abbas, qui
 peregrinum Macarium suscipere meruit, metuens
 sanctorū corporibus in loco minus tuto, ex Hautē
 Gandauum ad suum monasterium transportauit
 pignora illa, omni ex parte integra, anno millesi-
 mo septimo. Quando communem lætitiā Deus
 etiam

etiam præsentibus miraculis magnopere promotebat. Festa Liuini celebrantur, vndecimo Nouembris, vigesimo septimo Iunij. Brixius autem & Craphaildis habentur ad sanctum Bauonem in tumbis portatilibus, sed non fit nataliseorum commemoratio.

Lutgardis virgo sanctissima præfuit abbatissa in Brabantia monasterio, quod Aquiria dicitur, Gallicè *Evuijers*, ordinis Cistertiensis, non longè à Viridis vallis monasterio. Vbi quantum clauerit virtutum splendore, prophetiæ spiritu & miraculorum donis, cognosci potest ex tribus libris, qui de eius vita extat, authore Thoma Cantipatro, Dominicano Louaniensi, qui virgini familiarissimus fuit. Obijt ipsa anno millesimo ducentesimo quadragesimo sexto. Non est tamen, iuxta meritorum suorum, vt creditur, exigetiam, Sanctorum catalogo à Romana sede inscripta.

Sanctus LVDGERVS Frisius, etsi monasteriensis obierit episcopus, & in Vuerda imperiali sepultus sit, sanctis tamen Belgij nostri etiam annumerandus est, eo quod Ultraiecti in sancti Saluatoris monasterio, sub sancto Gregorio, successore sancti martyris Bonifacij, multum in literarum scientia, & morum probitate, profecerit: quodq; primùm Dauentriam adierit, prædicationis causa, & fidei corroborandæ gratia; deinde Frisiam; vbi per septem ferè annis in doctrinæ studio permansit, delubra destruens, & idola auferens. Dies depositionis est vigesimo sexto Martij, eleuationis, vigesimo quarto Aprilis. Historia, quam Vuerdenses cœnobitè cōscripserunt, extat apud Suriũ.

10.3 Surijs.
16. Iunij.

M.

SANCTUS MACARIUS, patriarcha Antiochenus, & Armeniae decus, non sine diuino instinctu, in Eleutherium episcopalem resignans functionem, sanctam instituit peregrinationem, & ad nostras usque patrias deuenit. Mechliniae fidei flamma flammam urbem vastantes extinxit. Malbodij, Cameraci, Tornaci, diuinis miraculis est cohonestatus. Gadaui in sancti Bauonis monasterio, per aliquot menses manens, ob sanctissimam vitam omnibus circumcirca innotuit, dumque statuit Armeniam repetere, a Christo ad caelestem patriam euocatur. Dum enim grauis in populum Gandensem pestilentia sauebat, sua morte eam omnium velut morte, Deo iam placato, restinxit, anno millesimo duodecimo, die decimo Aprilis. Sepultus est in eiusdem monasterij crypta ante altare sancti Pauli Apostoli. Sed anno millesimo sexagesimo septimo eleuatus est a duobus episcopis, Balduino Nouiomensi & Lietberto Cameracensi, septimo Idus Maij. Celebratur autem Gandauic celebrius dies eleuationis, quam depositionis, tum quod depositio incidat fere in tempus quadragesimae aut Paschae: tum quod eleuatio magna claruerit gloria, solennitate & miraculis. Intererant eleuationi Philippus Francorum rex, Balduinus pius Comes Flandriae: itidem Balduinus Hannoniae Comes, alijque proceres plurimi, ecclesiastici & saecularis ordinis. Vulgo Macharius pronunciat.

Sanctus Maclouius, vel Machutus, episcopus fuit Aethesis in minori Britania. Quam dioecesim posteritas ab eo nominauit Maclouiesem. Reliquias corporis

corporis habet Gemblacum in Brabantia, quod & Sigebertus Gemblacensis attestatur: qui ea de causa vitam eius conscripsit, siue in alium redegit styllum. Festum est die decimo quinto Nouébris.

Sancta MADELBERTA, vel Magdelberta, Malbodio Hannoniæ monasterio tertia præfuit, annis nouem. Prima enim fuit amita eius, sancta Aldegundis, loci fundatrix. Secunda, soror eius Aldetrudis. Ipsa vero, tertia. Habet nouem lectiones, septimo Septembris, Malbodij, vbi præfuit: & Leodij, vbi translata quiescit.

Sancti Marcelli papæ & martyris corpus, seu potius notabiles corporis reliquiæ, habetur in Altomonte Hannoniæ peruetusto iuxta Malbodium monasterio. Tempore vastationis Hungaricæ reconditum fuit in terris, eo loci vbi nunc iacet vetustissimum saxū cum inscriptione VR SIO ABBS. Sub dicto autem Vrsione primo abbate post Hungarorum vastationem, tempore bellorum inter Héricum imperatorem & Balduinum Comitem, est manifestatum & inuentum, circa annum millesimum quinquagesimum quartum, quinto Idus Septembris. Quo die narratio manifestationis in ecclesia eadem legitur, ab Vrsione & Altimontensibus tunc temporis descripta.

Sácti Marcellinus & Petrus martyres sunt Romani. quorū reliquias, Einardus abbas Gandensis, Carolomagno & Ludouico imperatoribus multū familiaris, ad suum sancti Bauonis monasterium Gādauum transtulit, anno octingentesimo vigesimo octauo. Idemq; abbas miracula, quæ per altatas reliquias contigerunt, libris aliquot, quatuor

quantum recordor, descripsit: qui Gandavi & Hasnonij manuscripti extant. Inde translata sunt Hasnonium, siue Hannonium, secundam Hannoniæ abbatiam, sed iconomachi feretrum exusserunt, & simul fere omnia Sanctorum ossa.

Sanctus MARCHELMVS, qui etiam Marcellinus dicitur, presbyter & confessor, fuit inter duodecim primos Frisiæ & Hollandiæ prædicatores, ac inter eos vltimus supervixit. Vnde in vita Suuitberti, testatur de seipso, quod sexaginta quinque annos pro modulo suo indefinenter prædicationibus & conuersionibus gentium insudarit, in partibus Transiselanis, Trenta, Twenta, Oudenseel, & Dauentria, vbi Dei prouidentia totum ferè populum Christo lucratus est. Sanctus item Ludgerus in initio epistolæ quam de sancti Suuitberti canonizatione scripsit, Marcellinum nominat excellentem gentilium prædicatorem, sacerdotem magnarum virtutum, & prophetici spiritus plenum: asseritque eum vltra septuaginta annos Christi Euangelium feruenter Frisonibus prædicasse, & magnam Frisię partem conuertisse. Subdit præterea eo ob decrepitam ætatem ex Frisia ad Traiectensem conuentum reuocato per sanctum Gregorium, multos in Aldenseel & confinibus locis neglectis fidei sacramentis ad erratica idolorum phana se contulisse: ad quos corrigendos ab incolis Christianis requisitus, iterum directus est à sancto Gregorio: eosque sua fructifera, prædicatione ad viam veritatis denuo reuocauit, cum Gerardo, Ouone, Adalgero, aliisque. Cum autem curram ascenderet tendens in Aldenzeel,

ante

ante portas monasterij Traiectensis duos sanauit squalida lepra infectos, qui ligneo crepitaculo eleemosynas petebat. Quiescit Dauentriæ in cathedrali ecclesia, natalem habens die 14. Iulij.

Maria de Vuilenbroec, siue Ogniacensis, celeberrima est Ogniaci in diœcesi Namurcensi, non tamen (quod mirari licet) canonizata. Vitam enim eius multa sanctitate & miraculis gloriosam, scripsit eius familiaris Iacobus Vitriacus, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. Obijt anno millesimo *tomos 3* *Surij.* ducêtesimo decimo tertio, vigesimo tertio Iunij.

Sancti Marij martyris corpus, cû reliquijs Fortunati, & aliorum Sanctorû, è Roma Gemblacum attulit Arnulphus, nonus abbas Géblacensis; què Innocétius secûdus Romę suis manibus abbatem cõsecrauit. Hinc festû eius Géblaci duodecim lectiones habet, decimo quarto Kalèdas Februarij. Quâ celebris autem fuerit martyr, indicât Horæ Romanæ dicto die & Gesta Valentini, ac collegarû, apud Surium: die decima quarta Februarij.

Sanctus MARTINVS Tungrensis ecclesiæ episcopus, & Hasbanorum Apostolus, scribitur Tungris obiisse, anno salutis ducentesimo septuagesimo sexto, administrationis vndecimo. Sanctissimus vero Seruatius, qui cathedram Traiectum transposuit, antistitem hunc miraculis cõruscum, in argentea theca ibidem conclusisse asseritur. Festum eius celebratur vndecimo Calendas Iulias, Traiecti & Tungris.

Meritò autem nominatur Hasbanorû Apostolus, quia vt festi eius Lectiones habent, Christû in plerisq; Hasbania villulis prædicando, populum

INDICVLVS

ab alta cæcitate liberauit. In Horion tamen, & prædicationem eius qua indigni erant reuerunt, & hospicio excipi prohibuerunt, & contumelijs affectum expulerunt.

Sanctus MATERNVS episcopus, & discipulus sancti Petri Apostoli à tribus diocæsis honoratur vt earum episcopus, à Coloniensi, Treuirensi, & Leodiensi, siue Tungrensi, eaquæ etiam de causa pingitur cum ecclesia, quæ habet tres tures. Arbitror autem eum non præfuisse tribus episcopatibus distinctis, sed fidelibus multiplicatis, postmodum exortum esse in dictis locis, quibus Maternus antea fidem prædicauerat, trium episcopatum distinctionem. Quiescit Treuiris, & natalem habet die Septembris decima quarta, sed quædam ecclesiæ transferunt eum propter concurrentem solennitatem exaltatæ Crucis. Optatus Mileuitanus episcopus sub finem libri primi contra Donatistas, dicit ad urbem Romanam ventum esse à tribus Gallicanis episcopis, vt iudices essent in causa Donati & Cæciliani: inter quos primo loco recenset Maternum ex Agrippina ciuitate. Nominat eundem Constantinus libro decimo historiæ ecclesiasticæ Eusebij. Verum ex temporum distantia colligitur hunc Maternum diuersum esse ab illo, quem tres diocæses constanter celebrant, vt sibi à beato Petro Apostolo missum.

Sanctus MAVRONTVS confessor, clarus fuit in aula regis Theodorici primi. Sed hortatu matris suæ sæculum contemnens, & simul sponsam quam vxorem accipere decreuerat, cōstruxit eccle-

ecclesiam in prædio suo ad Legiam, quod tunc Broylus dicebatur, nunc autem* *Maurivilla*, quasi Mauronti villa vocatur. Vbi abbatis curam supra cæteros fratres gessit vigilantissimam. Quam administratione per duodecim annos egregie complens, in Marcianensi Monasterio migravit ad Dominum, anno septingentesimo primo. In eiusdem monasterij crypta sepultus. Vbi iuxta sepulchrum puteus extitit, dictus sancti Mauronti, eo quod eius meritis multorum medicus fuerit. Trāslatus est postmodū Duacum ad Ecclesiam sancti Amati episcopi, quem exulem in Broylō fouerat. Natalis eius celebratur quarto Nonas Maij.

*Meiero Mē-
noriacum,
hoc est, mai-
ner villa.*

Sancti Mauri corpus quiescit in abbacia Florinensi, patriæ & diocesis Namurcensis. vbi tanta pietate colitur, quod oblationes singulis annis facile ascendant, ad quadringentos aut quingentos Florenos Rheneses. A Roma cū beato Timotheo Remos venit tempore Neronis, & ibidem verbum Dei disseminauerunt. Multos quoque Maurus baptizauit, cum quibus à Lampadio præside decollatus est vndecimo Calendas Septembris. Inter quos erat etiam Apollinaris, qui vnus ex cædentibus Timotheum, duos vidit Angelos plagas illius extergētes. vnde territus, & compūctus mox credidit, & à Mauro presbytero in ipsa nocte sacro fonte est purificatus. Sed huius & Timothei passio incidit in sequentem diem. Exceptio autem sancti Mauri à Florinensibus recollitur tertio Nouembris.

Sancta MAXELLENDIS virgo, & Christi sponsa, semper deuitare consuevit conuiuia & delicia.

deliciarum prandia. Quod cum obseruatum esset ab Harduino quodā, quem maritum habere omnibus modis recusauerat, parentibus ad conuiuū digressis, collecta equitum multitudine, virginis domum inuasit, & nolentem cōsentire euaginato gladio interfecit, anno sexcentesimo septuagesimo. Passus est autem eo loci vbi postmodum constructa est basilica in honorē omnium Sanctorum, potissimū Vedasti & sanctę virginis. Sepulta verò in villa Pomeriolas. vnde trienio expleto, beatus Vindicianus episcopus sacrum corpus ad locum interfectionis transtulit. vbi Dominus eam signis & miraculis clarificare disposuerat. Natalē huius martyris seruat Cameracensis ecclesia Idibus Nouēbris. Reliquię partim seruantur Cameraci apud nostrā Dominā, partim in Castello Cameracensio.

Sanctus Maximus episcopus Regiensis, & antea abbas Lirinēsis insulę, multa sanctitate iuxta nomen suum claruit: quod testatur grauissima ea homilia de Maximo, quę Eusebij Emisseni titulo est excusa. Fertur Vimę obiisse, in territorio Taruanensi, cuius ecclesię Breuiarium de eo quatuor habet festa duplicia, Depositionis, quinto Calendas Decembris. octauę & relationis ex Bolonia secundo Nonas Decembris. Inuentionis, Idibus Septembris, quę fuit anno nongentesimo quinquagesimo quarto. & ostensionis, sexto Nonas Octobris, quę contigit anno millesimo cētesimo sexagesimo quinto per Milonē episcopū, pręsentibus alijs duobus Balduino Nouiomensi, & Roberto Ambianēsi. Propter vrbs excidiū capsa reliquiarum eius est Ypris Flandrorum. Antonium
etiam

etiam castrum haud procul à Tornaco congratulatur sibi de portione reliquiarum ipsius.

Sanctus MEDARDVS vir permagnæ sanctitatis & à pueritia miraculis clarus, Viromandensem præsulatum multimodis precibus fatigatus regendum suscepit. Erat tunc episcopalis ciuitas à Vandalis & Hunnis destructa: ideoque veritus iterandam barbarorum irruptionem sedem transtulit Nouiomum, eo quod castrum, seu munitio, haberetur. Cumque ecclesiam Nouiomensis felicissimè gubernaret, moritur sanctus Eleutherius episcopus Tornacensis ecclesie anno quingentesimo vigesimo nono. Post cuius exequias, peracto triduo ieiunio, & solennibus hostiarum victimis Deo deuotè oblati, ab omnibus sanctus Medardus pontifex Tornacensis eligitur, ac tandem consentit, victus auctoritate Metropolitanæ & comprouincialium, assensu etiam regis & procerum, ac denique plebis incessabili acclamatione. Quare pontificali & regali auctoritate duas illas ecclesias vnã fecit, & Flandrensi gentem ferocem per quindecim annorum spatium ad diuinum cultum informare indefinenter elaborauit: eosque non sine multo labore incredulos & infideles ad fidem educauit catholicam. Obdormiuit anno quingentesimo quinquagesimo sexto, eiusque corpus Clotarius rex lugentibus filijs eripuit, & suis humeris sustulit Suefsionis sepeliendum. vbi etiam super ipsum Basilicam cœnobialem decenter ædificauit. Natalis octauo Iunij, quo die historiam eius habet tomus tertius Suri.

Sanctus

Sāctus MEINGOLDVS martyr & dux, Hugo-
nis Anglorū regis filius, militiē abrenunciāns, sefē
per cōpunctionem mundauit, & mactauit, septen-
nem agens pœnitentiā de criminalibus & homi-
cidijs. Postmodum recessit ad oratoriū sanctorum
Timothei & Symphoriani, vbi Hoyū Mosam in-
fluit, qui locus cū appēdicibus ei datus erat ab Ar-
nolfo imperatore. Ibi sanctissimus vir circa annū
nongentesimū occisus est, cum ad templum iret,
ab Inghelfredi consanguineis, quē Richardus ne-
pos Meingoldi capite truncauerat. Festum agitur
nono Februarij, in Huyo oppido Leodiensi. in
quo, cū Domitiano episcopo, eleuatus requiescit.

Sancta Mildrada virgo sanctissima, in Cantia,
siue Cātuarā, claruit: habuitque tritaum Ethel-
bertum regē, quem Augustinus Anglorū Aposto-
lus conuertit. Reliquiæ eius Dauentriā sunt trans-
latae, sed præcipuā portionē arbitror in Angliam
mansisse. Ex Legenda enim sanctorū Anglię, quę
nunc à manibus longius abest, alias notauī, An in
Thaneto quiescat, an Cātuarā, altercationē esse,
nondum sedatam. Natalis est tertio Idus Iulij.

Sanctus Mommolenus, ponitur inter Sanctos
Nouiomenses episcopos, sub litera N.

Sanctus MONO martyr, discipulus sancti Re-
macli, ex Scotia Arduennam venit, in vicum Naf-
soniam, vbi solus soli Deo multo tempore serui-
uit, & fœliciter occubuit, à sicarijs latronibus con-
fossus: sepultus in ecclesia quam ipse cōstruxerat.
Est autem *Nassoin*, pagus illustris sanguine & re-
liquijs gloriosi martyris, sub ditione abbatis ad
sanctum Hubertū in Andaino: vnde duobus mil-
liaribus

liaribus est semotus, in diœcesi Leodiensi. Festum eius est decimo quinto Calendas Nouembris.

Sanctus MONVLPHVS, episcopus Traiecti ad Mosam, & confessor, erat homo iustus, doctor bonus, orphanorũ & peregrinorũ pater, qui, vt etiam Gregorius attestatur sanctus episcopus Turonensis, magnũ templũ Traiecti in honorẽ Seruatij cõstruxit, cõposuit & ornauit: in quod multo studio & veneratione trãstulit corpus illud magnis virtutibus pollẽs. Clericos Deum timẽtes ibidẽ instituit, quos monuit semper secundũ Canonica instituta in omnibus viuere. Prædiorũ suorũ, inter quæ est castrum Dionátum, beatũ Seruatium scripsit hæredem, in cuius medio ecclesiæ, omnibus dignè peractis, sepultus est, sicut hodie videtur: in qua per triginta nouem annos circiter fuerat episcopus, vsque ad annum Domini sexcentessimum. Dies depositionis, decimo septimo Calendas Augusti. eleuationis, quarto Iduum Augusti.

N.

Sancta Nona sanctæ Berlendi coniungitur. Norbertus Xanthésis fundator Ordinis Præmonstratensis, & archiepiscopus Magdeburgẽsis, nondũ est catalogo Sanctorũ inscriptus, haud propter inopiã meritorũ, quæ amplissima habuit, sed vt opinor, quia id Ordo à Romana sede petere neglexerit. A nobis autẽ hoc loci dicendũ est, quantum ei Antuerpiẽses debeãt. Sic igitur scriptũ est à contemporaneo, vitæ Norberti capite trigesimo quarto. Antuerpiæ oppido amplissimo & populo, vnus erat tantũ sacerdos, qui curã totius populi gerebat, sed præ nimia multitudine, & frequenti negli-

*De gloria
confes. cap.
72.*

*Sexta In
nij to. 3
Suij.*

negligentia, curæ suæ non satisfaciebat: nec credebatur ei, eò quòd ipse copula carnali neptem suam in linea tertia, manifestè sociam sui sceleris fecerat. Vnde contigit hæreticum, miræ subtilitatis & versutiæ seductorem, Tanchelinum, in ea gente suæ seductionis locum inuenire. Erat is omnium hominum sceleratissimus, & Dei & omnium sacramentorum eius inimicus, & totius religionis & Christianæ fidei contrarius, intantum vt obsequium episcoporum & sacerdotum nihil esse diceret: & sacrosancti Corporis & Sanguinis Domini nostri Iesu Christi perceptionem, ad salutem perpetuam prodesse denegaret. Credebant ei, & sequebantur, circiter tria millia pugnatorum: nec erat dux, aut episcopus, aut quilibet princeps, qui auderet ei resistere, vel occurrere, nec ante eum apparere, nisi sectam eius sequeretur. Pretioso apparatu, in vestibus deauratis triplici funiculo, crinibus intortis, & auriphrygijligamine triplicatis, incedebat: & verbis persuasibilibus, magnisque conuiuiorum apparatus, beneuolentiam eorum ad seducendos eos exhauriebat. Et hæc detestanda seductionis execratio, etiam post mortem ipsius hæretici extirpari nullatenus potuit: quamuis duodecim clericorum congregatio ab episcopo ad subsidium sacerdotis, qui solus erat in ecclesia beati Michaëlis, ibidem poneretur. Tum verò clerici charitate suadente, & euidenti necessitate cogente, patri Norberto, & fratribus eius, per manus episcopi, hanc eandem ecclesiam, cū aliquibus redditibus, dederunt, confidentes quod Deus meritis ipsius, & fratrum, mortiferæ

mortiferæ pestis auferret sæuitiam, & tenebris ignorantia depulsis, lumen veritatis repararet. Suscepta est igitur ecclesia à Norberto: qui pius prædicator, gentem Antuerpicam per se, & suos, ad vitam veritatis & iustitiæ reduxit. Et clerici in eodem oppido aliam sibi ædificauerunt †.

*B. Mariae,
circa an-
num 1124.*

Legatur de eodem Robertus abbas montis, in supplemento ad Sigebertū, anno millesimo centesimo vigesimo quarto. vbi inter alia scribit, Norberto prædicatæ, viros & mulieres Corpus Dominicū, quod in cistis & foraminibus per decē annos & amplius reposuerat, attulisse, & per eius doctrinam paulatim ad fidem resipuisse. Floressiæ reliquit vasculum reliquiarum. Habet autē Belgium nostrum huius Ordinis abbatias circiter triginta.

Nouiomenses episcopi habuerūt etiam curam Tornacensis diœcesis. Mortuo enim sancto Eleutherio, Tornacenses Remigium Rhemensem archiepiscopum rogauerunt vt S. Medardo regimen & administrationē ecclesiæ Tornacensis cū Nouiomensi cōmittere dignetur. Quod & factum est, sed in magnū Tornacensium præiudicium. Cum enim post obitum B. Medardi episcopū eligere vellent, à Nouiomensibus pristinā possessionem vtriusq; episcopatus allegantibus, sunt impediti: fueruntq; sine proprio episcopo, vsq; ad annum millesimum centesimum quadragesimum sextum. quo anno cum magnis difficultatibus, intercedēte sanctissimo Bernardo, ab Eugenio tertio propriū recuperauerunt antistitem. Inter hos aliquot sunt sanctis ascripti. Primum sanctus Medardus, deinde sanctus Acharius, tertio sanctus Eligius suo loco

H notatus:

notatus: quarto sanctus Mōmolenus, qui cū sancto Bertino venit ad cœnobium in Sithiu. Quorum natales festa dupla sunt in ecclesia Nouiomensi, octauo Iunij, vigesimo octauo Nouembris, primo Decēbris, & decimo sexto Octobris. Itē decimo Septembris est natalis Eunuchij episcopi, cuius corpus transtulit Radulphus episcopus, ad Sancti Lupi monasteriū, quod nunc sancti Eligij dicitur.

Sanctus NVNCIVS confessor, filius cuiusdam regis, qui desiderio æternæ vitæ porcos paut, in Hasteria depositionem accepit. At nunc Vualciodori asseruatur, ob clades à Francis, tam anno millesimo quingētesimo quinquagesimo quarto, quàm etiā ab Hugonistis anno sexagesimo octauo, acceptas. Reportandus autē vbi facultas, Deo volēte, aduenerit. Natalis est sexto Iduum Octobris: festum summū Maius, Hasteriæ; festum medium, duodecim lectionū Vualciodori. Est autē Vualciodorēsis Abbatia apud Dionantum, oppidū Leodiensē, cui subiecta est ecclesia Hasteriēsis, quam construxit Adalbero episcopus Metensis.

O.

S ANCTA ODA, virgo Scota, ex regia progenie Sexorta, cū cæcitate esset correpta, fama signorum & prodigiorū euocata est Leodium, ad reliquias sancti Lāberti martyris: vbi lumen oculorū recepit, & castitatē suā Christo subarravit. Cumq; pater vellet eam sæcularis vitæ vsibus informare, & matrimonium contrahere, ipsa diuino vsa consilio, peregrina in Taxandriam deuenit, suaq; sanctitate Rodensē territorium sublimauit, in quo obiit circa annū septingētesimum decimū tertiu.

Domina

Domina autem quædam nobilis, propter miracula, quæ Deo auctore ad tumulum Odæ fiebant, præsignatum Rodense territorium ecclesiæ sanctæ Odæ hæreditariè obtulit. Eleuata est è tullure per Otbertum episcopum Leodiensem anno millesimo centesimo tertio. Cur cum pica pingatur nusquam in historia reperitur, nihilominus velut indubitatum habetur apud Rodenses, & acceptum à maioribus, picas sua garrula loquacitate cam prodidisse, dum in Vuertensi sylua latens, contemplationi vacaret: ac tum Rodam venisse. Vbi patrona quiescit, in collegiata ecclesia, quam historia scriptor monasterium vocat, Festum habens vigesimo septimo Nouembris. Quod etiam duplex est in cathedrali ecclesia Buscoducensi.

Sancta O D A vidua ex magnis fidei Christianæ cultoribus, Clodoueo videlicet abauo, Childerto patre, Dagoberto fratre, claruit decorata. Sunt qui eius quatuor sanctas proles recēseant, Arnulfum episcopū Metēsem / Ferreolū episcopū & martyré / Modericū confessorē / & Tharsitā virginē. Vidua relicta à cōiuge Boggho, catholico principe; dote contenta, Deo seruire sategit, & pauperibus. Sacerdotes & sacros ecclesiæ ministros in Domino dilexit, præcipuè sacerdotē Pōpeium, virtū vita & moribus comprobatū, intātum vt licet percussio abfuerit, palmā tamē martyrij in sui corporis maceratione, non credatur amisisse. Ex suis bonis ecclesias fundauit, maximè Amaniensē in qua quiescit: & parua ecclesiā in monte, quæ à Pōpeio, eius facellano, nunc nomen habet, cuius reliquiæ contra pestē animalium inuisuntur. Ab eadem

multa habet Leodiensis ecclesia sancti Lamberti, sub quo floruit. Transtulit verò eius reliquias de tellure sanctus Floribertus, filius sancti Huberti, & in episcopatu successor, septimo Idus Iulij. Quiescit Amanij, in collegiata sui nominis ecclesia, prope Huyum, oppidum Leodiense. Natalis decimo Calendas Nouembris.

*Ex Lectio-
nibus Huij
apud Cru-
ciferos.* Sancta Odilia virgo, de numero vndecim milium, dixit in visione Ioanni de Eppa conuerso Parisijs in Conuétu fratrum sanctæ Crucis. Surge frater. Colonie iuxta sancti Gereonis ecclesiam, in viridario Arnulphi inuenies ossa mea, sub piro, in marmoreo sarcophago. quæ in primariû S. Crucis cœnobium, iuxta oppidû Huyense, volo trāsferri. Cōuersus à Priore Coloniam missus, cum thesaurum cælestem inuenisset, Sifredo archiepiscopo nunciauit. qui corpus Odiliæ eleuauit, & in capsulam ligneam reuerenter reposuit. Deinde prædictus conuersus, capsam, cum literis gestorum, clam à Colonia digrediens, Huyum transtulit, ad ecclesiam fratrum sanctæ Crucis. In ipsa autem translatione, & in loco suæ translationis, crebris miraculis coruscavit. Dies translationis celebratur decima octaua Iulij.

Sancta O D R A D A, quæ virginitatis pudicitiam Domino vouendo consecrauit, quiescit in Mem/pago Brabatiæ, in districtu Maesladiæ, olim Leodiensis, nunc autem Buscoducensis diocesis, sub dominio abbatis sancti Trudonis in Hasbania. Festum celebratur ibidem tertio Nouëbris, habens officium proprium, primas & secundas vesperas, ac nouem lectiones de vita. Vita ta-
men

men ipsius originalis, cum miraculis, perijt, per
frequentes aggerum irruptiones. Quare poste-
rior quidam eandem, prout potuit, collegit ex
relatu maiorum, & picturis parietum, anno mille-
simo trecentesimo quarto. Otto Comes eius cor-
pus in Alem, vt decuit, ecclesiasticæ sepulturæ
tradidit, & basilicam fabricauit, in qua multis
claruit miraculis, quæ tam charitatis, quàm san-
ctitatis sunt indicia. Sed ea, iusto Dei iudicio, ibi,
vt alijs plerisque locis, iam cessant, refrigerante
multorum fide & charitate.

Sanctus O D V I N V S martyr, ad sacerdotij ho-
norem prouectus, singulariter inuigilabat ieiunio,
orationi, psalmodiæ, & eleëmofynis. Vnde cū iret
in villam Melceles (aut Meldaert, vt putatur) ce-
lebraturus diuina, obuios habuit duos scurras, qui
fraude machinabantur extorquere pecuniã, quam
pupillis, viduis, & indigentibus distribuere eum
agnouerant. Sed alter, qui se mortuum simulabat,
iusto Dei iudicio mortem obiit: à qua tamen pijs-
simus Oduinus eum resuscitauit. Postmodum
exorta est quæstio inter agricultorem quendam,
& filiolum spiritualem sancti Oduini, de meta in-
ter confinia agrorum. pro qua, secundum ius &
æquitatem decidenda, communi consensu nomi-
narunt Oduinum. Oduinus autem sententiã de-
cidit contra suum filiolum. Vnde is ira percitus,
fossorium à manu patrini suscepit, & in verticem
eius violenter direxit; sciditque ei caput medium.
Sanguinis autem effusio fontis venas ibi aperuit, de
cuius lotionem multos fuisse restitutos sanitati, per-
ceptum est. Quiescit hic martyr Hugardiensis,

Ex Lectionibus Hugardiæ.

Hugardiæ, in collegiata ecclesia diui Gorgonij, qui locus Brabantia nostræ adiacet, in diœcesi & territorio Leodiensi. Natalem habet in die natali Præcursoris Domini. Ideoq̄ue Hugardiensis clerus festum eius, quod Duplex celebrat, transfert in diem sequentem. Reliquiæ corporis sacri quiescunt in capsâ, quæ in Processionibus sæpius circumfertur, potissimum tamé vltimo festo Pétecostes.

Sanctus ODVLPHVS, temporibus Ludouici Augusti, Oorschoti in Brabantia nascitur: vbi in parétum prædio nunc extat ecclesia in honorem S. Odulphi. voluitq̄; post presbyterium, summæ reuerentiæ locum Traiectum adire, sed parentum precibus euictus, ecclesiæ populiq̄; Oorschotensis, aliquamdiu pastor fuit. Verum nõ multo post cœnobiticæ & communis vitæ clericorum Traiectensium amantissimus, ad eos migravit. Quo loco tunc erat magnæ sanctitatis episcopus Fredericus, qui sanctum honore cõdigno suscepit. Erat ibi omnibus ardens diuini luminis lucerna, pugil in vigilijs, potens in ieiunijs, in oratione sedulus, in sacra lectione studiosus, in eleemosynarum largitione dapfilis, in pauperum cura celebris, in hospitalitate feruens, in distribuendo res ecclesiasticas prudēs, neq; aliud ab omnibus, & ab ipso præfule; habebatur, quã pater cœnobij. Cumq̄; supradictus sanctus Fredericus feroces Frisones, nec per se, nec per archidiaconos, reuocare posset, aduocauit sibi Odulphum; qui palmam martyrij expectans, lætus eò peruenit, populum prædicatione atque Euangelica eruditione ad viam summæ veritatis conuertit, & iam ad se reuersum, per aliquot an-

norum

Ex histo-
ria tomo
3. Surij.

norum curricula erudiuit. Inde Traiectum reuerfus, plenus annorum, & pietatis, modica febrī obdormiuit. Et post mortem multis miraculis claruit, tam Traiecti, vbi ad sanctum Saluatorem quiescit, quam Staueræ in Frisia. Festū sanctissimi huius Canonici, celebre est per totam diocesim Traiectensem pridie Idus Iunij. De eo extat etiam in vita Frederici, tomo 4. Historiarum Suriij.

Sanctus O E L B E R T V S, agricola fuit in Oosterhout. qui locus, populosus est pagus, diocesis Antuerpiensis, apud Bredam. Incolæ autem loci hæc de eo à maioribus acceperunt. Latrones quidam latrocinio suo deprehenso, illac per agrum fugiebant, vbi Oelbertus ex aratione fatigatus in somnum inciderat, dormienti que mucronem suum apponunt sanguine maculatum. Qui eos insequébatur, in Oelbertum inciderunt, eumque vt latronem iugulauerunt. Corpus autem truncum, ad facellum haud longè disitum caput abscissum insigni miraculo detulit: ipsaque iumenta, quibus in aratro vsus erat, pronouæ & maioris ecclesiæ constructione, materialia sine auriga feruntur aduexisse. Quieuit autem aliquandiu in Oesterhout vbi est secundarius ecclesiæ patronus: sed Franci dicuntur corpus secum abduxisse in Thoulouse. An hic locus sit Tholosa: item quando in Oesterhout claruerit, vel inde sit ablati, ab omnibus incolis ignoratur. Natalis est die vigesimo secundo Octobris, & officium fit de communi martyris. Historiam suspicor intercidisse per frequentes barbarorum & pyratarum incursiones.

Sanè & hoc anno septuagesimo secundo locum eum barbarica Guesiorum infestatio, fœdè & sacrilegè profanauit.

Sancta Olla virgo, videtur sancta Cameracensis. In Martyrologio enim dictæ ecclesiæ legitur septimo Idus Octobris. Eodem die festiuitas sanctæ Ollæ virginis. Et alibi additum inueni, Apud Cameracum. Habet autem templum suo nomine nuncupatum, haud procul à Cameraco, via Atrebatensi, quod etiam frequentatur à Cameracensibus. Sed adhuc me latet an corpus ibi aut requiescat, aut aliquando requieuerit.

Sanctus Onesimus, episcopus Suesionensis & confessor, qui in suis membris longum pertulit sine ferro martyrium, quiescit Duaci ad sanctum Amatum, in diœcesi Atrebatensi. Ad eius tumulum multi consecuti sunt remedia sanitatis. Natalis incidit in diem sancti Seruatij, qui est decimus tertius Maij.

Sancta Ortrudis virgo, siue Rotrudis, in Andria, Angliæ monasterio, quieuit, sed nunc quiescit ad sanctum Audomarum, in sancti Bertini monasterio. Natalis est die vigesimo secundo Iunij.

Sanctus OTGERVS leuita, cum sanctis episcopis Vuirone & Plechelmo, qui Romæ consecrati erant, ex Britannia in Belgium venit tempore Pipini Ducis, qui eis libentissimè & locum predicationis concessit, & quietæ habitationis, in monte sancti Petri, qui nunc mons Odiliæ dicitur secundo miliario à Rurémunda. Vbi Canonici Traiectenses aliquândiu resederunt, tempore vastationis per Danos & Nortmannos. Cumque omnibus
sedatis,

sedatis, Traiectū redirent, collegium clericorū aliquot ibi reliquerūt: quod cum postea infestaretur Ruremundam est translatum. Vnde in montem sanctæ Odiliæ, postea Domini sancti sepulcri sibi monasterium acceperunt. Natalis recolitur decimo Septembris in monte sanctæ Odiliæ, vbi corpus eius multis miraculis claruit, & in cathedrali ecclesia Ruremondæ, quæ translatas habet eius reliquias; & denique in vsu Traiectensis ecclesiæ, propter causam superius assignatam.

P.

Sancti Pancratij martyris Romani reliquiæ, Shabentur in capsâ Ultraiecti, ad sanctum Saluatorem.

Sanctus **P E R P E T V V S** Monulpho & Gondulpho successit in episcopatu Traiectensis ecclesiæ ad Mosam. cui tredecim annis præfuit. Sepultus Dionanti, quod est Leodiensis territorij oppidum, vbi multis miraculis claruit. Festum habet quarto Nouembris.

Petrus & Andoletus cum sanctissimo Lamberto martyrium sunt perpessi, quorum meminimus in Lamberto & Floreberto.

Sancta **P H A R A I L D I S** virgo, parentes habuit Theodoricum Lotharingiæ Ducem, & sanctam Amelbergam, sororis Pipini principis filiam: fratrem materno ex latere, sanctum Emebertum Cameracensem episcopū: sorores, sanctas, Reineldé, & Gudilam. A beata Gertrude cognata sua de sacro fonte leuata, litorisq; instructa, pietatem à teneris annis egregiè coluit. Cumq; impedire non posset quin à parentibus nuptū daretur, per omne tamen

H 5 coniu-

coniugij tempus illibatam virginitatē custodiuit, eadem nimirum præpotenti sancti Spiritus gratia prædita, qua & ante eam beata Cæcilia, & post beatus Héricus imperator, vxorq; eius, in matrimonio claruerūt. Migravit autem virgo ad Christum circa annum ætatis nonagesimum, non minus religione, quàm senectute venerabilis. Cuius corpus ad sancti Bauonis ecclesiam ex Lotharingia attulit Agilfridus abbas sancti Bauonis & episcopus Leodiensis anno septingentesimo quinquagesimo quarto. Sed idem cœnobium, petente Arnulpho Comite portionē aliquā annuit ecclesię collegiatæ sanctæ Pharaildis, tunc recēs extructę. Massæus libro duodecimo chronicorum scribit partē corporis etiā Nigellæ haberi in ecclesia sanctæ Pharaildis. Natalē habet die quarta Ianuarij.

Sanctus PLECHELMVS comes itineris fuit Vuironi, qui Romam ibat ex Scotia, consecrādus episcopus. Verum Apostolicus dominus vtrumq; summi Ordinis dignitate promouit. Inde ad Pipinum venerunt, qui Frisæ potiebatur. Sub quo insignes fuerunt verbi Dei prædicatores, residētes potissimum in Petri monte, apud Ruremundam. Quiescit sanctus Plechelmus in Oudenzeel, oppido Transifelano, diœcesis Dauentriensis. Natalē habet Idibus Iulij. Fuit autem episcopus de Massa candida, vel vt quidam addunt secundum Bedam, de Candida casa. Est etiam inter primos patronos ecclesię Ruremundensis.

lib. 5. cap.
24. hist.

Sanctus PIATVS, siue Piaton, presbyter & martyr, Beneuenti finibus ortus, cum beatis martyribus, Quintino, Lucio, Luciano, Albino, Crispino

-mimo

7 li

pino

pino & Crispiniano, ab vrbe Roma Gallias causa
 prædicationis expetijt in persecutione Maximia-
 ni. Vnde in vrbe Tornaco plurima multitudo
 populi ad Christum est conuersa eruditione sancti
 prædicatoris Piati. quam etiam prædicationem
 martyrio suo consignauit. Milites enim eum per-
 sequentes, primum socios ipsius gladijs occide-
 runt; cumque eum viderent sociorum nece non
 moueri, sed constanter Dei gloriam prædicare,
 vnus euaginato gladio, caput pretiosum abscidit.
 Quiescit Siclinij prope Tornacum, vbi in hono-
 rem martyris & primi Apostoli Tornacensium
 est clericorum, siue Canonicorum, collegium.
 Tornacensis ecclesia celebrat natalem Calendis
 Octobris. quo die etiam ab Vsuardo notatur:
 translationem quarto Calendas Nouembris,
 quam fecit Eligius episcopus; qui etiam monu-
 mentum martyris mirificè exornauit, vt ex cultu
 sepulcri, ostenderet quantus sit martyr apud
 Deum in curia cœli.

Pipinus primus in inferiori Austrasia Dux Bra-
 bantiæ, pater sanctarum Gertrudis & Begghæ,
 maior erat regiæ domus in Austrasia, sub Dago-
 berto. Qua dignitate parum à dominatione ac
 sublimitate regia differente, præditus, præstabat
 tam in bellis fortitudine, quàm iustitia in pace.
 Erat enim erga regem fidei seruantissimus, & er-
 ga populum tenacissimus æquitatis, & in disce-
 ptanda vtrorumque causa, firmissimo animi iudi-
 cio persistens; nec numeram populi, nec gratiâ regis
 ad obruendam populi iustitiâ attendebat. Beatum
 Arnulfum Metensium pontificem, què in timore ac
 dilectio-

dilectione Dei nouerat excellentē, omnium consiliorum & negotiorū suorum socium assumebat. Defuncto quoque prædicto viro Dei, sanctum Cunibertum antistitem Coloniensem, pari sanctitatis fama illustrem, curabat in hac negotiorum administratione participem habere. Obijt circa annum sexcentimum quadragesimū septimum, die vigesimo primo Februarij, Landis, nunc oppidulo, tunc verò palatio Brabantiae: sed translatus, quiescit Niuellæ in capsâ, iuxta altare filiae suae, sanctę Gertrudis. quę capsâ etiam in Litanij circumfertur, licet nō sit inscriptus in Sanctorum numerum. Hunc quidam haud ineptè Brabantiae nostrae patriarcham nuncupant.

Sancta Pollina omnino mihi incognita est, nisi quod eius mentio fiat in secundo libro Chronicorum episcopi Cameracensis, quæ ad Gerardum secundum extant manu scripta. Præmittit author nonnulla de monasterijs Cameracensibus, beatę Marię, sancti Gaugerici, & sancti Autberti. deinde subdit, Transeamus ad monasterium sancti Petri in villa Hunulcurt, vbi sanctam Pollinam quiescere scripto reperi. Hoc nimirū vir illustris Amalfridus nomine, cum vxore Hildebertana, fundauit: deputatisq; sanctimonialibus filiã suam Aureanam præfecit. Fuitq; olim religione florens, & opibus; nunc autem postquã viris militaribus beneficiatum est, ad paucos canonicos deriuatur.

Pompeius coniungitur sanctę Begghæ.

Sanctus Pontianus, gloriosus Beneuenti martyr, festū habet celebre per diocesim Traiectensem, decimo nono Calendas Februarij. Baldricus

enim

enim decimus quintus episcopus, Pontiani & Agnetis sancta corpora secum ex Italia transtulit, ac in Traiectensi ecclesia honestè ingenti deuotione reposuit. Obijt is præful anno nongétesimo septuagesimo septimo.

Poppo abbas Stabulensis non est canonizatus. quibus tamen virtutibus & miraculis claruerit, ex historia ipsius cognosci potest, quam Surius habet die vigesima quinta Ianuarij.

SANCTUS **Q**VINIBERTVS cōfessor, Prior fuit in Salesio, iuxta Quercetū, in Prioratu Maricolensiu. Vbi permultis claruit miraculis. Festum eius recolitur ibi, & Maricolis, die 18. Maij. Loca sunt diocesis Cameracensis in Hannonia.

SANCTUS **R**ADBODVS, episcopus Ultraiectensis, & cōfessor, fuit vir sanctus, pius, & doctus, & iuxta nomē suum Teutonicū, consilij nuncius, sine magni consilij angelus. Inter alia conscripsit flores de primis Traiectensibus episcopis, Vuillibrordo & Bonifacio. In graui Danorū persecutione Traiectensem ecclesiam gratiosè rexit, annis septendecim; sed propter Traiecti desolationem, quod prophético spiritu præuidit per successorem restaurandū, Dauētriæ sedere cōsuevit, vbi etiam honorificè est tumultatus, per clerum & populum, anno nongétesimo decimo septimo: multisq; miraculis & beneficijs claruit. Natalis est tertio Calēdas Decēbris. Tráslatio, septimo Calēdas Iulij.

Sanctus Radfridus martyr, ponitur cum Vualfrido martyre.

Sancta **R**AGENFREDIS virgo patrem habuit Aldebertum, Comitem Austrouandiæ; matrem, sanctam

sanctam Reginam, neptem Pipini regis Franco-
rum. In Dononio, secundo milliario à Valencenis,
parètes ei ex sui iuris rebus cellam fundarunt, siue
monasterium, in quo prima præfuit, & post plu-
rimas virtutes, in pace quieuit. Cuius festa ibidem
duodecim lectionibus celebrantur, Natalis, octa-
uo Iduum Octobris. eleuatio, secundo die Se-
ptembris. relatio tertio Idus Iunij. Natalem cele-
brat etiam Cameracensis diœcesis nouem lectio-
nibus. Locus tamen est diœcesis Atrebatensis.

Sãcta RAGENVFLA virgo, neptis sanctæ Ger-
trudis, nata est in Hasbania, villa Brûbasia: cumq;
à parentibus cogeret ad nuptias, præmissis pre-
cibus feruentibus, clam fugit. Sigebertus Gem-
blacensis eius in chronicis meminit, anno sexcen-
tesimo quadragesimo tertio, dicens: Virgo Dei
Ragenufla, sanctitate claret in Gallia. Quiescit in
Gallica Brabantia, Aijcuriæ, siue Eincuriæ. **Sinte
Reinoffel te Incourt.** Ibidem in ecclesia nominis
eius, fuit Canonorum Collegium, sed anno
millesimo quadringentesimo quinquagesimo se-
xto Louanium translatum est, ad sancti Iacobi
basilicam. Vtroque loco natalis eius celebratur
die decimo quarto Iulij.

Sanctus RAGNVLPHVS martyr, siue Ranul-
phus, pater S. Hadulphi, episcopi Atrebatensis, ab
Vsuardo annotatur sexto Calendas Iunij, sed in
Atrebatēsi Breuiario ponitur quinto Iduum No-
uembris. Quiescit Atrebatēsi in sancti Vedasti mo-
nasterio. Scriptum est in chronico Cameracensi,
fideles ad eius sepulcrum multa vidisse miracula.

Sancta RECINA, neptis fuit Pipini regis; con-
iunx,

INDICVLVS

unx, Aldeberti Comitis Austrouandiæ: & mater
 sanctarum Ragenfredis & Auæ. quæ primæ in
 Dononio monasterio, haud procul à Valencenis,
 præfuerunt. Ibidemque requiescunt, in diœcesi
 Atrebatensi. Sunt enim in summo altari tria ar-
 gentea pheretra: medium, sanctæ Ragenfredis:
 dextrum beati Aldeberti; qui tamen non est cano-
 nizat: sinistrum, sanctę Reginæ, cuius solennitas
 duodecim lectionibus celebratur Calendis Iulij:
 similiter eleuatio, decimo sexto Calendas Aprilis.
 Neq; Auæ secunda abbatissa Sanctis est ascripta,
 etsi sancta habeatur, & in vetusto Dononij mar-
 tyrologio legatur, vigesimo nono Aprilis.

Sancta REINELDIS, virgo & martyr filia fuit
 religiosissimorum, Vuitgeri Comitis, & S. Amel-
 bergæ, nec nõ soror S. Ableberti episcopi, & Gu-
 dilę virginis; nata in castro siue oppido Condatęsi
 super Scaldã. Lobij cœlestis regni clauigero San-
 ctas, cū quinq; villis, appendicibusq; earũ, tradi-
 dit, vt ab eo ad cœli palatiũ mereretur introduci.
 Dehinc benedictione suscepta, vnus tantũ serui,
 & ancillæ, comitatu contenta, loca quæ Dominus
 noster Iesus corporaliter perambulauit, peregre
 visitauit, & post septēnium, cum multis reliquijs
 Sanctas reuersa, terrenis conculcatis, vitæ con-
 templatiuę statum, miraculis atque virtutibus re-
 fulgens, obtinuit. Vbi etiam cum Grimoaldo sub-
 diacono, & Gúdolpho seruo, ab irruētibus infide-
 libus martyrio est coronata, ante altare martyris
 Quintini, in modum crucis Dominicæ prostrata.
 Vnde à tribus sanctis quidã locum nomen habere
 putat. Gleba corporis eius sacratissima eleuata est
 anno

anno octingentesimo sexagesimo sexto in thecam argenteam, præsentibus confinium diœcesum tribus episcopis. Locus est diœcesis Cameracensis apud Hallas, olim Brabantia, nunc, vt arbitror, Hannonia. Festum decimo sexto Iulij.

Sancta Relendis, siue Renula, superius posita est, cum germana sorore, sancta Harlinde.

Reliquiarum Atrebatensis ecclesiae festum celebratur Dominica secunda post Pascha, in qua Missæ introitus incipit, Misericordia Domini plena est terra. Est autem inter reliquias manna cœlestis, quæ in ecclesia beatæ Mariæ conseruatur, in memoriam beneficij à Deo consecuti anno quadringentesimo tertio, cum eis manna de cœlo pluit in modum lanæ candidæ, pluuia seu rore cœlesti mistæ. Cuius beneficij meminit Orosius, dicens libro septimo, Anno tertio imperij Valentiniani, apud Atrebatas vera lana de nubibus, pluuia mixta, defluxit. Est in eadem vrbe memoratissimus cereus, illuminatus anno millesimo nonagesimo quinto. Cuius inuentionem Sixtus quartus examini curauit, & describi per Notarios Apostolicæ Sedis, Anno millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo. Per festi octauas contulit Calistus pontifex indulgentias, anno millesimo, quadringentesimo, quinquagesimo quinto.

Reliquiarum cœnobij Gemblacensis, quo die fiat memoria nō memini. Sed insignes esse eas reliquias indicat epistola Ioānis, archiepiscopi Neopatreensis, qui eas donauit. Sic enim scribit, *Ioannes Dei gratia Neopatreensis archiepiscopus, Vuilmo abbatu, & Conuentui Gemblacensi, & vniuersis Christi fidelibus,*

fidelibus, salutem in auctore salutis. Vniuersitati ve-
 stra notum facimus, quod nos charitatis instinctu, par-
 tim etiam natalis patriæ (quæ mouet omnes) dulcedine
 ducti, munus pretiosum omni ueneratione dignum, vi-
 delicet, de ligno Domini, de sepulcro Domini, de ossibus
 beatorum Georgij & Antonij; & digitam pijsimi &
 gloriosi confessoris sancti Nicolai, quem Christianissi-
 mus Imperator Constantinopolitanus ad prælium con-
 tra inimicos suos præliaturus, ante se deferri fecit, fi-
 duciam habens cum effectu, quod meritis eiusdem Con-
 fessoris triumphator existeret; & pannum sericum
 deauratum, ecclesiæ Gemblacensi, de qua duximus ori-
 ginem, per manus dilecti nostri Vuilelmi, eiusdem cœ-
 nobij abbatis, deferendum, dignum duximus destinare.
 Omnibus autem, qui memoratam ecclesiam, ob ve-
 nerationem harum reliquiarum visitauerint, & de fa-
 cultatibus suis aliquid impenderint, omnium benefacto-
 rum ecclesiæ Neopatrensis, & suffragiorum ipsius, de
 misericordia Dei confisi, concedimus commutationem.
 Fraternitatem etiam vestram diligentius hortamur,
 quatenus hoc sanctuarium Dei pia deuotione ac cele-
 bri ueneratione, sicut decet, amplectamini, Deo mo-
 dis omnibus laudes referentes, quod partes vestras
 tanto dignatus sit honore visitare. Hoc solum in re-
 compensationem tanti muneris à fratribus ecclesiæ
 Gemblacensis repetendum duximus, quod nos oratio-
 num suarum apud Deum patrem constituent participes.
 Datum Romæ, in terminatione Concilij Latera-
 nensis, Calendis Decembris, feliciter. Habitum est
 hoc generale Concilium sub Innocentio tertio,
 anno supra millesimum, ducentesimo decimo
 quinto. Cui cum Domino Ioanne, archiepiscopo
 I Neopa-

Neopatrensi, intererat dominus Vuilhelmus, decimus quartus Abbas Gemblacensis.

Festum Reliquiarum, quas ex Constantinopoli habet Abbatia Lætiensis, celebratur ipsis Calédis Decembribus. de quibus duo extant diplomata, quorum copiam subiungam; vnum, Theodori patriarchæ; alterum, Henrici Imperatoris.

Dip'oma
Theodori.

Theodorus Dei misericordia sanctæ ciuitatis Hierusalem archiepiscopus, ecclesiæ Antiochenæ, & totius Orientis patriarcha, vniuersis Christi fidelibus, in quorum manus hoc scriptum perueniet, salutem in Domino. Vobis notum facimus, quod nos alijque quam plurimi, dilecto nobis in Christo Thomæ Lætiensis ecclesiæ monacho, (qui Constantinopolim, vbi nunc degimus, aduenit) diuersas Sanctorum Sanctarumque Dei, reliquias, pietatis intuitu, rogatuque domini Henrici Imperatoris illustrissimi, contulimus. Qui etiam Imperator eidem Thomæ pulcherrimum sanctuarium, de pretiosissimo sanguine Iesu Christi, in vasculo chrystallino, & eximias portiones sacrosanctæ Crucis eiusdem Saluatoris nostri, cum maximis & pæne infinitis alijs reliquijs dedit. Vt autem tantus reliquiarum thesaurus digne in ecclesia Lætiensi semper honeretur singulis qui ad eam ecclesiam prædictas reliquias visitaturi pio desiderio aduenierint, ibiq; de suis peccatis vere doluerint, nos ex parte beatorum Petri & Pauli, & authoritate qua fungimur, à summo Pontifice nobis concessa, de pœnitentijs pro criminalibus ipsis iniunctis, sexaginta dies indulgentiarum relaxamus. In cuius testimonium sigillum nostrum plumbeum huic scripto appendendum esse duximus. Datum Constantinopoli anno Domini millesimo ducentesimo octauo, Archiepiscopatus nostri anno tertio.

Henricus

Diploma
Henrici
Imper.

Henricus Dei gratia imperator, & moderator Romanorum, vniuersis qui hoc Scripturae monumentum inspecturi sunt, salutem. Cum vita hominum sit breuis, memoriaque labilis & infirma, rationi consentaneum videtur, vt ea quae ob pietatem recte fiunt, scripto mandentur, quatenus posteritas semper habeat, vnde factorum cognitionem accipere possit. His rationibus adducti, vobis significare volumus, quod nos considerantes deuotionem, venerabilis viri Thomae, ecclesiae Latiensis monachi, qui frater germanus est Gerardi Vualcunriensis, primi inter praetores nostros, spectantes etiam nihilominus antiquam dignitatem praedictae ecclesiae Latiensis, a parentibus, praedecessoribusque nostris iam olim fundatae; eorundem Thomae & Gerardi, nobis charissimorum, precibus permoti, ipsi Thomae pulcherrimas ac propemodum infinitas reliquias, Saluatoris, Mariae, Apostolorum, Euangelistarum, Prophetarum, Martyrum, Confessorum, ac foeminarum sanctarum, pia beneficentia contulimus. Quae sanctarum reliquiarum thesaurus, vt in ecclesia Latiesi digna veneratione perpetuo honoretur, & vt haec absque haesitatione aliqua ab omnibus suscipiantur, rei veritatem confirmare volumus sigillo nostro aureo, ad praesens scriptum appeso. Datum Constantinopoli in palatio nostro, anno Domini millesimo ducentesimo octauo, Imperij nostri anno secundo.

Sanctus REMACLVS, episcopus Leodiensis dioecesis, & confessor, ex Aquitaniae partibus oriundus, parentibus nobilis, sed fide nobilior, in monastica disciplina est instructus per sanctum Eligium; sub quo intantum profecit, quod fama vulgante ad aulam regalem vocatus sit a proceribus palatii, & postmodum surrogatus

I 2 in epi-

in episcopum sedis Tungrensis. In quo præsulatu fuit hic doctor, pauperum, orphanorū, viduarum, & infirmorum benignissimus consolator, omniumque necessitatum largissimus procurator. Discipulos habuit sanctissimos, suos videlicet successores, Theodardum & Lambertum martyres, Hadelinū ex Aquitania, & Trudonem Habbanum. Eremiticæ vitæ fuit amantissimus, vnde post septemium sui episcopatus, resignato illo in Theodardum, solitariam & monasticam elegit vitam, in Stabuleto monasterio suæ diocesis, quod in Arduenna extruxerat Sigebertus rex, cooperante maiore domus Grimoaldo, fratresanctarum sororum Gertrudis & Begghę. vbi multis miraculis clarus, quieuit tertio Nonas Septēbris. Quo die natalē eius celebrat ecclesia Leodiensis. Stabulenses etiā translationē septimo Calendas Iulij, & cōmemorationem septimo Iduum Maij.

Porro duæ sunt sancti Remacli abbatia Stabuletum & Malmundarium. quarum posteriorem Henricus rex Colonensi episcopo dederat. Cumque rex nulla fratrum repetentium eam importunitate moueretur, diuina, vt fertur, reuelatione, Leodium ossa beati Remacli tulerunt, & in celebri conuiuio super mensam posuerunt, obsecrantes vt si minus filiorum, saltem patris misereatur, de iniurijs suis quotidie ad tribunal æterni iudicis proclamationem faciētis. Rex primum iratus punitionē facti meditabatur, sed attonitus miraculorū multitudine quæ subsequēbātur, non solū ablata restituit, sed etiā regia dona adiecit. Scribit istud in Hirsfeldensi Chronico Lambertus Scaf-
nabur-

naburgus, anno millesimo septuagesimo primo.

Sanctus REMBERTVS archiepiscopus Bre-
menfis & confessor, cuius vitam grauer conseri-
ptam habet toms primus Suri, ideo Belgij fan-
ctis est annumerandus, quod Flander fuerit, & ex
Thurold Flandriae monasterio, ab Anshario
Hamburgensi, siue Bremensi archiepiscopo, sit
abductus Bremam, velut optimae indolis & ma-
gnae spei puer; quod euentus declarauit. Causa au-
tem abductionis fuit quod Anshario, & clero
ipsum, Turholtum iam dictum monasterium oc-
cidentalif Franciae donatum erat à Ludouico im-
peratore, propter tenues episcopatus fructus.

Sanctus Richarius abbas natus Centulae in
prouincia Pontina, ibidem infigne monasterium
construxit, in quo requiescit. Fuit insignis praedi-
cator verbi Dei, tam in patrio loco, quam in Bri-
tannia. Quamquam autem locus quietis sit extra
Belgium, in episcopatu Ambianensi, obiter tamen
hic commemorandus est, quia & viuus & mor-
tuus Belgium exornauit: Fuit enim in vita valde
familiaris sanctae Rictrudi, eiusque filium sanctum
Maurontum sacro baptisinate regenerauit, quem
etiam à praesentissimo mortis periculo praeserua-
uit. Et post mortem, propter Nortmannorum per-
secutiones corpus eius cum corpore sancti Vuale-
rici delatum fuit ad sancti Bertini monasterium. in
quo vtrumque remansit annis nonaginta octo. Nata-
lem habet vigesimo sexto Aprilis. quo die histo-
ria eius extat authore Albino Flacco abbate.

Sancta RICTRVDIS, temporibus beati Aman-
di, coniugem habuit Adalbaldum, virum nobilitate,
I 3 virtute,

virtute, & sapientia clarum, cui multæ erant possessiones in pagis Flandrési, Legiensi, Adartensi, Atrebatensi, & Pabulensi. Hic in Vasconiam proficiscens, à malignis hominibus est interemptus: sed feliciter eum in Deo viuere, testantur signa, quæ ad eius sacra ossa non rarò facta sunt. Ex ipso habuit beatissima Rictrudis quatuor sanctas proles, sanctum Maurontum, abbatem & leuitam, & tres filias, Clotsendem, quæ post matris obitum, monasterij fuit moderatrix, sanctam Eusebiam, quæ in Hamatico præfuit, & Adalsendem, quæ immatura morte prærepta est. Cû autem Rictrudis ad secundas vrgeretur nuptias, consilio vsa sanctissimi Amandi, regie maiestati & optimatibus dignum apparauit conuiuium; In eo prandio sciscitatur regem, an liceat ei in suis ædibus, agere quod velit. Rex annuit, putans quod conuiuas, vt fieri solet, sumpto poculo ad potandum inuitaret. Illa verò virili animo velum profert, ab Amando pontifice consecratum, & capiti suo imponit. Quo facto sibi ac filiabus monasterium Martianas deligit, beato Amando non solum consentiente, sed etiam inter regem & ipsam, pacem conciliante. Vbi vsq; ad annum ætatis septuagesimum quartû, omnium bonorum operum se exemplû præbuit, & vt filia lucis, semper ambulauit in luce, cuius fructus est in omni bonitate, & iustitia, & veritate. Quiescit Marcianis, siue Marcenis, (vt nunc ferè loquimur,) in monasterio sanctæ Rictrudis, vbi olim præfuit abbatissa. Hodie verò est Benedictinorum monasterium, pietate & eruditione, vt & quædã contigua, præstantissimû. Quæ etiam
superflua

Ephes. 5

superflua bona in Duacensis Vniuersitatis collegia, aliosque vsus sanctissimos expendunt. Ad sepulcrum pendet epitaphium, cuius initium est:

*Hic quondam iacuit totum veneranda per orbem
Rotrudis, virtutis ager, pietatis imago.*

Eleuata est cum filiabus in captas, inter eas tamen Clotsendis & Adalsendis, non sunt numero Sanctarum virginum ascriptæ. Locus est episcopatus Atrebatensis, in Flandria, inter Duacum & Valencenas. Natalis celebratur quarto Idus Maij, eleuatio septimo Idus Februarij.

Sancta R O L E N D I S virgo, in Gerpinia inter Tudinium & fossas, oppida territorij Leodiensis, miraculis clara fuit. Quæ ex Gallijs nobilibus orta natalibus, cū in cōiugem expeteretur à regis Scotiæ filio, fugit, & Coloniã tendens, Gerpiniæ Domino vocãte migravit. Natalis est decimo quarto die Maij: sed, si rectè memini, seruatur à longè lateq; circumhabitãtib; in festis Pentecostes. Eleuata est in feretrũ ab Oberto episcopo Leodiensi.

Sancta Rotrudis posita est sub voce Ortrudis.

Sanctus R V M O L D V S, archiepiscopus & martyr, ex ea parte Scotiæ, quæ hodie Hybernia dicitur, desertis, patria, parentibus, nobilitate, & archiepiscopatu Dublinensi, Romã iuit, & inde habita Põtificis benedictione, iuxta Angeli apparitionem eò peruenit, vbi Scaldis fluuius in mare se exonerat, naturãq; iuxta lunæ curriculũ labitur ac perfluit. Hoc est, ad Mechliniam; vbi sic fidei rudimenta plantauit, vt merito Mechliniensium Apostolus habeatur. Susceptus est ibi benignè ab Adone Comite, eiusq; coniuge, quorum pro-

lem sanctum Libertū baptizauit, & in sanctitate erudiuit, ac clericis regulariter uiuentibus præposuit, Sed anno septingentesimo septuagesimo quinto, in ferijs Baptistæ, duo sicarij secure dirum vulnus capiti inflixerunt, vnde mox martyr migravit. Vnus ad hoc facinus impellebatur cupidine auri: alter quia à præfule de adulterio erat reprehensus. Natalis celebratur Mechliniæ Calēdis Iulij, vbi thecam habet argenteam, & valdè sumptuosam, cui parē in his regionibus non reperias. Eundemque locum multis miraculis, & non raro victoria contra hostes, decorauit. Est autē Mechlinia vnica ciuitas in patria Mechliniensis; æqualiter distans à primarijs Brabantiae vrbibus, Louanio, Bruxella, & Autuerpia. Dicitur etiam Machlinia, & à Gallis Malina. Quæ vox nūc extra vsū est in Latino sermone: aliquādo tamen tritissima fuit, quādo etiam Lira, oppidum vicinum, Ledo nominabatur, Ledo autem & malina, leguntur pro maris recessu & accessu, apud Augustinum libro primo de mirabilibus sacrae Scripturae, capite septimo, & alibi. Vnde à maris fluxu, hæc nomina indita esse supradictis oppidis, annotatum est ante annos trecētos in historijs Rumoldi & Gumhari. Est autem Rumoldi festum, ex constitutione primæ synodi Mechliniensis, duplex per diocesim: nouem lectionum, per prouinciam.

S.

S AGRAMENTVM venerabile, quod **B R V X E L L Æ** est miraculis gloriosum, præsentī Indiculo inferam. Iudæi eo loci, anno millesimo trecētesimo sexagesimo nono, venerabile Christi corpus

corpus pugionibus & gladijs transfixerunt: vnde cruor copiosè effluxit, multisq; postmodum miraculis claruit, quæ etiam excusa habentur. Honoratur singulis annis magnifica & solenni supplicatione, mense Iulio, Dominica die ante diem decimum tertium Iulij, quo Bruxellæ celebratur sancta Margarita. Quæ solennitatè ad honorè corporis Christi instituit domina Margarita, filia Maximiliani, quæ Mechliniæ obiit, anno millesimo quingentesimo trigesimo, Belgarum moderatrix laudatissima.

Sanctus SALVIVS, episcopus Engolismensis, & martyr, de Aquitania provincia spargèdo verbi Dei semina, peruenit cum vno comite ad fiscum Valentianas, aut, ad castrum Valentianas, situm in Marchia Franciæ & Lotharingiæ (vtrouque enim modo Sigebertus loquitur) siue, vt nunc loquimur, ad ciuitatem Valencenas, inter Franciam & Hannoniam: deinde voluit ire Condatum ad cœnobium Dei genitricis Mariæ. In ipso autem itinere, à quodam tyrâno Vuinegario, iussu domini sui crudelissimi Vuinegardi, in capite securi percussus, cum supradicto comite martyriû suscepit. Qui ambo in stabulo reconditi, post tres annos, reuelatione diuina ab imperatore Carolo magno inuenti, & in loco, vbi nunc Prioratus est sancti Saluij, sepulti sunt, signis & miraculis coruscâtes. Comes quia nomen ignorabatur, dictus est Superius, quod in inuentione deprehendebatur superius iacere. Monasterium est extra Valencenas, diœcesis Cameracensis, vbi dies martyrij recolitur sexto Calendas Iulij. translationis, septimo Iduum Septembris. eleuationis, Idibus Octobris.

*in Chron.
an. 801
1006.*

Sanctus SARIVS, presbyter & confessor, quiescit Cameraci, in ecclesia Metropolitana beatae Mariae. Natalis vigesimo tertio Nouembris.

Sancta SATVRNINA, virgo & martyr, patria Germana, quiescit in villa Saëtis, haud procul ab Atrebato. Habet de ea inter alia liber secundus Chronicorum Cameracensium, quae scripta sunt tempore Gerardi secundi, quod pro virginitate sua quam Domino vouit, à proteruo proco sit Sanctis decollata: quodq; mox manibus deportarit caput, vt antiquitas refert, ad ecclesiam eiusdem villae, quae est sancti Remigij. Rursus habet, Fideles ad martyris honorem puellare monasteriũ construxisse, quod postea ad vnius presbyteri obsequium redactũ est. Deniq; Saxones, vt est antiqua relatio illac transeuntes, partem sacri corporis asportasse. Diem natalem ignoro. In Atrebatensis breuiarij Kalendario legitur quarto Iunij, Saturninae virginis, non martyris, memoria. Quod putarem de hac intelligendum, nisi adderetur, non martyris.

Lib. 2. hist. cap. 13. Sanctus SERVATIVS, episcopus Tugrensis & confessor, fuit (vt Gregorius Turonensis episcopus scribit) vir eximiae sanctitatis, qui vigilijs ac ieiunijs vacans, crebro lachrymarum imbri perfusus, misericordiam Domini precabatur, ne vnquam Hunnorum gētem incredulam in Gallias venire permetteret. Sed sentiens per spiritum, pro delictis populi hoc sibi non fuisse concessum, Romam iuit ad beati Petri tumulum, vt adiunctis sibi Apostolicae virtutis patrocinijs, quae flagitabat mereretur facilius obtinere. Ibi verò multis diebus sese oratione & inedia affligēs, responsum accepit, Deliberatione Domini

Domini sancitum esse Hūnos Gallias debere depopulari. Ipsius autem oculos ea mala nō visuros. Contra Euphratē pseudoepiscopū sententiā suam protulit in Cōcilio Agrippino. Multū autem inter Galliæ episcopos laudatur à Sulpitio Seuero noster Seruatius, aut Seruatio, vt ipse loquitur, Tugrorum episcopus, qui Arimini minis & terriculis Arianorum non cessit, sed contra eos fidei professiones edidit. Sed & Athanasius, magnus ille fidei confessor, præclare eius meminit. Magnentius legatus mittebatur à Constantio ad Constātem fratrem. Is tyrannus Constātem occidit, & occidentis imperiū anno trecētesimo quinquagesimo Augustoduni occupauit. Accusatus est statim Athanasius quod cum Magnētio egerit de interficiēdo Constāte. Vnde ad Constantinū apologiā scripsit: in qua inter testes innocentiae suæ primum nominat Seruatium episcopum, qui ad Constantem aliquando à Maxentio pro legato missus fuerat. Natalis Seruatij celebratur decimo tertio Maij/ dies translationis, septimo Iunij/ festum visionis, quam Romæ habuit de Galliarū excidio, incidit in diē Annunciationis Domini, sed trāsponitur in diē Dominicū post Octauas Paschæ/ Deniq. triūphus S. Seruatij recolitur Dominica prima Iulij.

Sancti Sidronij corpus, qui sub Aureliano principe martyrio est coronatus, Romā allatum est Messenas, ab Adela filia Roberti regis, & coniuge Balduini pij, Comitis Flandriæ. Quo loco anno millesimo sexagesimo quinto instituit Canonico- rum collegium, & Benedictinarum monasterium vbi etiam sacrum velamen marito orbata accepit.

Festum

INDICVLVS

Festū seruat̄ Messenis in dicecesi Iprensi, die tertio Iulij, sed ignoro an de trāslatione, an de natali.

Sanctus SILVINVS episcopus Tolosanus, in Morinis miranda enituit religione, & spirituum immūdorū eiectione; apud quos etiam obiit, vt non sit mirum eum à quibusdam nominari episcopum Teruanensem. Corpus in sancti Bertini monasterio quiescit, ad sanctum Audomarum. Obijt tamen in Alciaco, anno septingentesimo decimo quinto, vbi abbatia est sancti Siluini, fuitque ibi sepultus à monasterio Centulensi. Natalem habet die decimo tertio Calendas Martij.

Sanctum Speum confessorem rex ex Aquigrano accepit, & in Hartespurg transtulit. Scribit hoc in Chronico Hirsfeldensi, Lambertus Schafnaburg, anno millesimo sexagesimo nono.

Sanctus Stircbaldus diaconus, collega fuit sancti Bonifacij, in fidei apud Frisones prædicatione, & in martyrij merito.

Sancti Sulpitij episcopi & confessoris, corpus, vel corporis reliquias, habet Cella, siue sancti Gislēni monasterium, quod est antiquissimū in Hannonia. Vnde in Martyrologio ibidem legitur die vigesimo septimo Ianuarij, Depositiō sancti patris nostri Sulpitij, episcopi & confessoris. & die vigesimo primo Iulij, Cellensi monasterio, translatio sancti Sulpitij episcopi, & sanctæ Leocadiæ virginis. Alicubi legi eum Bayensem fuisse episcopum, & cum sanctæ Leocadiæ reliquijs ex Hispanijs translatum esse ad sancti Gislēni monasterium.

Sanctus Superius coniungitur sancto Saluio, cum quo martyr occubuit, apud Valencenas.

Sancta

Sancta Sura, virgo & martyr, claruit Dordraci, quæ vrbs diœcesis Traiectensis, mater est ciuitatû Hollandiæ, vbi insigni miraculo trium nûmorum cooperata est ædificationi primariæ ecclesiæ, circa annum, vt opinor, millesimum trecêtesimum. Iugulus ei incisus est à nebulonibus, haud procul ab ecclesia. Vnde in loco martyrij, & in altaribus duobus Collegiatæ ecclesiæ, imago eius habet iugulum cruetatum, & in manu cultellû, piscarium, quatum recordor. Ecclesia iam dicta Sotheré eam nominat, & per Collectâ memoriam eius celebrat indie Scholasticæ virginis, decimo Februarij. Sed adhuc ignoro à quo tempore, & cuius Sedis auctoritate, hæc commemoratio fiat, & applicatio Collectæ de Sothere virgine Orientis, in Sotheré Dordracensem. Quâ sic transnominatam opinor, ob salutem præstitam miraculis. Nam & Dominus Lindanus Dordracenus, Ruremundæ præsul

*apologib.
ci cap. 50.*

vigilâtissimus, puteum sanctæ Suræ, qui est ecclesiæ contiguus, nominat medicum febricitatium. Sanctus SVUITBERTVS, episcopus & cõfessor, secûdus nominatur inter duodecim illos Apostolicos viros, qui ex Anglia venerunt fidẽ prædicatû Frisijs, Hollâdis, & vicinis. Adhuc presbyter existens, multos conuertit, potissimum grandem vicum **Duerstadi** / qui nunc est oppidum **Wûc** / & ciuitatem **Hagenstein** / quæ nunc est pagus Vianæ contiguus. Cumq; per eum, & Vuillibrordum, numerus credentium quotidie augeretur, ex petitione fratrum in Traiecto & Frisia, vterque consensit, vt episcopus consecraretur. Vnde Suuitbertus in Angliam vadens, consecratus est à sancto

sancto Vuilfrido, episcopo Merciorum, anno sexcentesimo nonagesimo quinto, in festo sancti Bartholomæi. Sanctus verò Vuillibrordus Pipinum principem adiit, cumq; ab eo dimissus esset, Romam iuit, vbi à Sergio papa anno sequenti est ordinatus. Et quâquam Suuitbertus Vuillibrordum tempore præcedat, hic tamen illum dignitate antecedit, & primus archiepiscopus Traiectensis appellatur, eo quod à Sergio Frisonum archiepiscopus specialiter sit consecratus, & ad eundem populum missus. Suuitbertus verò non appellatur Traiectensis episcopus, sed coëpiscopus sancti Vuillibrordi. Specialiter tamen nominatur Apostolus Teisterbadiæ, Vuestfalię, & Boructuariorû. Comitatum, inquit Marcellinus, Teisterbandiæ, cum tota fere Batna, ac magnam partem inferioris Frisiæ, prædicatione conuertit, & ecclesiam Traiectensem numero fidelium valdè multiplicauit. Inferioris Frisiæ partes docti intelligunt, Alcmariam potissimum, & Vuaterlâdiam. Batua nomen retinet. Sed Teisterbandia hodiè partim Hollandiæ est, partim Geldriæ, diuisa ferè in patriam de *Utenae*/Huesdensem, Vuerdam siue Insulam Bommelsenem, & Tielensem. In hoc Comitatu multas ædificauit ecclesias, & templa idolorum consecrauit. Loca aliquot in historia exprimuntur, videlicet, in *Zandwîc* apud Tielam, qui locus hodiè nō est. In *Arkel* & *Hoernaer*/quæ loca sunt villæ ditionis Gorcomiësis: In *Schoenreford*: hodiè dicitur *Schoenrewoerd* prope *Leerdam*/ in *Huthuesdē* prope Huesdâ/ in *Wondrichem*/ quod modo dicitur oppidum *Worchû*:
in *Hel*

Cap. 13
vita.

Cap. 12

in Helbozch/ Ghiesen/ & Ruysswïck inter Vuorc-
 kum & Huesdam: In Almkkerck/ quod est terri-
 torij de Altenae: in Malsen/ Erthum & Huesae-
 de/ quæ sunt ditionis Burenfis, & in pluribus alijs
 locis. In his locis magna deuotione ecclesias con-
 fecrauit. Atque plebem, per ipsum conuersam,
 orationibus protegebat assiduis, & admonitioni-
 bus saluberrimis ad cœlestia vocabat: Conuertit
 etiam extra nostrum Belgium Vuestfalos & Bo-
 ructuarios. Qui videntur esse hodie Markêses, aut
 vicini. Tacitus Bructeros videtur appellare, qui
 ad Lippiam Vuestphaliæ flumen fuerunt. Quo-
 rum monumentum testatur ciuitas Boruch, haud
 longè à Vuerda Cæsaris. Porrò dictum iam vicum
 Vuerdam ad Rhenum, contulit ei illustris prin-
 ceps Pipinus, propter profectum & firmamētum
 sui principatus. Obtulit eidem copiosum thesau-
 rum pecuniarum, quibus monasterium ibidem
 edificauit, vbi agmem famulorum Christi colle-
 git. Obijt autem Suuitbertus episcopus Calendis
 Martij, anno septingentesimo decimo septimo,
 post multorum populorum conuersionem, sepul-
 tus in monasterio suo in Vuerda Cæsaris. vbi ad
 sepulcrum ipsius infirmi sanabantur, cæci visum,
 claudi gressum, febricitantes incolumitatem,
 impetrabant. Vnde Pipinus, Caroli Martelli fi-
 lius, vicum Vuerdam in castrum conuertit, cu-
 ius etiam meritis victoriam contra paganos ob-
 tinuit. Est in Ducatu Cliuiæ: ibique Traie-
 ctenses, non immeritò, beneficio istius Aposto-
 li, libertatem à vectigalibus impetrarunt, ab
 archiepiscopis & Cæsaribus, licet nunc eis illa
 denege-

denegetur. Festum Calendis Martij. Quo die historia extat per sanctos viros, Marcellinum presbyterum, & Ludgerum episcopum.

T.

SANCTUS THEODARDVS, episcopus Tungrésis, & martyr, in diocesis regimine successit sancto Remaelo, qui propter attritos fructuum prouentus, portu solitariae vitae elegerat. Cumq; multa per Dei gratiam, & suam industriam, restauraret, hoc eum acrius mordebat, quod ecclesiae suae possessiones magna quantitate essent circiter per annos triginta mutilatae. Deliberat apud Hildericum regem Austrasiae super iniustitijs illatis ecclesiae legaliter expostulare. Sed filij Belial iniustitiae conscij, & nolentes coram palatinis causam agi, eum in Alsatiam vsque insequuntur, & intra terminos diocesis Vuormatiensis, caput eius sacro oleo perunctum in frustra secant, corpusque membratim dilaniant. Statimq; in testimonium sanctitatis, euidentia signa subsequuntur. Eius corpus suo quasi iure postulauit discipulus & successor, martyr Lambertus, tandemque obrinuit, & in Legia villa publica, quae nunc est Leodium, tumulauit, cum honore, qui martyrem decebat. Passus est anno Domini sexcentesimo quinquagesimo quinto, iuxta Placetium, aut octauo iuxta Sigebertum, administrationis secundo, eleuatus in capsam Leodij in primaria ecclesia. Festum eius est quarto Idus Septembris.

Theodoricus abbas Andainae ad sanctum Hubertum, transijt ad Dominum, octauo Calendas Septembris anno millesimo octuagesimo quarto, multis

multis virtutibus & signis clarus. Nec dubitatur quin numero sanctorum sit aggregatus, tametsi ab ecclesia in eorum catalogum non sit relatus. Corpus eius miraculis gloriosum ex humo leuatum, in medium ecclesie fuit translatus. Hugonistarum autem immanitate in cineres & fauillas est reductum.

Sanctus THEODULPHVS abbas fuit Lobijs post sanctissimos Vrlmarum & Erminum, & similiter, vt ipsi, episcopus. Sunt qui eum archiepiscopum Remensem vocet, quia, vt suspicor, in eo archiepiscopatu, in gentilium conuersione episcopalem functionem administravit. Ercliacum in pago Laudunensi, patria sancti Ermini, petebat sibi ex Lobijs efferi corpus sancti Ermini patroni sui; Lobium metuens perpetuam retentionem, misit sub nomine Ermini corpus sancti Theodulphi, qui digno cum honore susceptus est, sed nullum fecit miraculum nisi in redeundo, cum per pagum Camencensem Fraciae fines euasisset. Tunc enim Valencis cepit miraculorum luce clarescere. Vnde illius fusci oppidani in honore medici sibi diuinitus destinati, ecclesiam dedicare vouent, & sanctum Theodulphum perpetuo retinere deliberant: Tandem cum clanculo, sine villo apparatu, corpus sanctum a Lobiensibus reducitur, per vim ferè ab ijs qui curati erant, ad Scaldim retinebatur. Translatus est ex Lobio ad oppidum Binchiense; Festum vigesimo quinto Iunij.

Sancta Therasia ponitur cum sancto Vualtrido. Torphimus episcopus in Thosano monasterio iuxta Brugas hoc habet epitaphium in eleuato sarcophago. Hic iacet dominus Torphimus ex

K regno

regno Norwegiæ, ciuitatis Hamariæ episcopus, qui pro iure ecclesiæ de terra sua exulatus, & in mari naufragatus, hic tandem veniens pauper & attenuatus, per triginta septimanas infirmatus, hospitans, & amore Christi misericorditer sustentatus, sancto fine quieuit, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, sexto Idus Ianuarij. Anima eius, &c. Eius nulla fit in diuino officio mentio. Ante annos tamen circiter septuaginta cum sepulcrum eius reliquæ planitiei Abbas æquari vellet, ex attacto loculo suauissimus odor dicitur templum repleuisse. Quo facto, ab incepto desistebatur.

Sanctorum Traiectensium omnium episcoporum festum, celebratur Traiecti ad Mosam die sexto Februarij. Sed in Collecta diei septem tantum nomina exprimuntur, quorum nempe reliquæ ibidem in septē capsis requiescunt. Sic enim habet Collecta, *Propitiare nobis, quæsumus Domine, famulis tuis, per sanctorum confessorum tuorū, Seruatij, Monulphi, Gondulphi, Martini, Valentini, Candidi, & Amandi, & aliorū, qui in præsentie ecclesia requiescunt, merita gloriosa, vt eorum pia intercessione ab omnibus semper protegamur aduersis.* Radulphus autem de Riuo, Tungrensis Decanus, scribit Leodiensem ecclesiã habuisse triginta episcopos canonizatos, qui omnes resederūt Tūgris, Traiecti, vel Leodij.

Sancti Treuirenses aliquot episcopi, habuerunt etiam curam & sollicitudinem Rungrorum, qui inter Belgarum populos primi, vsque ad Treuitorum fines habitabant. Tecensentur autem hoc ordine, Maternus discipulus sancti Petri Apostoli, Nautilus,

Nautilus, & ex ordine septem sequentes, Marcellus, Metropolus, Seuerinus, Florétinus, Martinus, Maximinus, & Valentinus. Quae de causa etiam primi recensentur in catalogo episcoporum Tungrensium. ex his Maternus utroque loco celebratur. Martini autem natalis Tungris, ubi & Apostolus Hasbaniae honoratur, quod suo loco commemorauimus. Reliquorum verò natales Nocturnum habent in officio Treuirensis ecclesiae.

- Sancti Nausti, septimo Iulij.
- Sancti Marcelli, quarto Septembris.
- Sancti Metropoli, octauo Octobris.
- Sancti Seuerini, vigesimo quarto Octobris.
- Sancti Florentini, decimo septimo Octobris.
- Sancti Maximini, vigesimo Iunij.
- Sancti Valentini, decimo sexto Iulij.

Quare dum de sanctis Treuirensibus agitur, tractandum foret quod de his superest ex excidijs Treuericae urbis per Hunnos. Qualis sanè sub his episcopis fuerit Tungrorum in fide catholica status ad nos non peruenit. Vnde vero simile est eum valdè sobrium fuisse, vsque ad tempora sanctissimi Seruatij, qui primus fuit Tungrorum proprius episcopus.

Sanctus TRVDO in Hasbania nascitur, quae olim cum Lotharingia censebatur, anno salutis sexcentesimo vigesimo octauo; ex parentibus qui multas ditiones habebant, in Flandria, Hasbania, & Campinia, ob quas dignitate nomineque Comitum celebrabantur. Sed, quod summo loco ponas, insigniter pij erant. vnde etiam Adela mater

K 3 in Zee-

in Zeelem apud Diesthemium, quod iuris hære-
 ditarijerat, quiescit, eleuata in altari: eiusque os
 permagnū & pars maxillæ, in monasterio Trudo-
 nensi visuntur. Trudo adhuc puer tam largus fuit
 in eleemosynis, vt boni eius vix modum nouerit,
 vereque in eum competat tritum prouerbium,
 Largitiō fundum non habet. Mortuis parētibus,
 adiit consilio Remacli, sanctum Clodulphum epi-
 scopum Metensem: ibique quicquid in Hasbania
 patrimonij habebat ecclesiæ Metensi in honorem
 sancti Stephani resignauit. Cumque Clodulphus
 eum sacerdotē ordinasset, & moribus, eruditione
 & pietate idoneum videret ad verbum Domini
 seminandum, in patriam eum remittit. vbi quod
 puer vouerat templum construxit in gentilitio
 agro, in honorem Quintini martyris, & Remigij
 episcopi, ad riuulum Cifindriam: quo loco est op-
 pidum Sarcinium, quod hodie ab ipso nomen ha-
 bet. Verbum euangelicum locis omnibus circum-
 iectis magna seculitate prædicauit: paganis inum
 nondum plenè repurgatum, studiosissimè profligauit.
 Cumque multi adolescentes caducis con-
 temptis in eius contuberniū recipi cōtendebant,
 eorum causa monasterium magnificū construxit,
 & amplissimè dotauit, quod ad præsens non eo
 splendore, neque ijs facultatibus floret, quibus in
 exordio, & aliquādo sæculis insequētibus floruit.
 Multa sunt adempta violētia finitimorum princi-
 pum, multa vastata barbarorū incurſu, præsertim
 Nortmannorum, Alia alijs ex causis perierunt.
 Medium dominium ciuitatis resignauit Abbas in
 Episcopum Leodiensem, cum videret se solum
 cam

eam
 nast
 don
 à Br
 vniu
 licet
 nach
 Obij
 Hasb
 nis, p
 notau
 diem
 trium

 S A
 ru
 Seruat
 ſti ad
 tione
 San
 fterio,
 cianus
 cum di
 bris. H
 nem pe
 Sand
 & conf
 doueo
 propera
 Clodou
 fundam
 nauit, fi

eam non posse defendere: Condidit & aliud monasteriū, simul & dotauit, quod vulgo sancti Trudonis appellatur, medioque milliario disitum est à Brugis Fládræ ciuitate. Quæ id temporis, cum vniuerso suo agro, iure paterno, ditionis eius erat, licet non ita inclyta, vt hodie. Ibi octoginta monachos aluit. Sed nunc sunt atro amictu monachæ. Obijt ætatis sexagesimo quinto: Quiescit apud Hasbanos, in oppido & Abbatia sancti Trudonis, patriæ Leodiensis. Festū eius etiam Vsuardus notauit die vigesimo tertio Nouembris. In quem diem ad Vsuardum adieci quanto miraculorum triumpho post mortem claruerit.

V.

SANCTUS VALENTINVS episcopus Tungrorum, proximus fuit prædecessor sanctissimi Seruatij. Cuius reliquiæ in capsâ habentur Traiecti ad Mosam. Dies eius coincidit cum translatione beati Seruatij, septima Iunij.

Sancta VALERIA virgo, quiescit in monasterio, Hunolcurt, quod extruxit sanctus Vindicianus episcopus Cameracensis. Natalis concurret cum die sanctæ Ragenfredis, octauo Iduum Octobris. Habet in vsu Cameracensi commemorationem per Collectam.

Sanctus VEDASTVS episcopus Atrebatensis & confessor, ex Tullo socius assumptus est à Clodoueo rege, cum ad sanctum Remigium Remos properaret, sacro abluendus lauacro. Hic igitur Clodoueam regē catholicæ fidei firmis initiauit fundamentis, eumq; miraculo cæci quem illuminauit, firmiter in fide confortauit. Cumq; Vedasti

K 3 cele-

celeberrima vulgaretur fama, & charitatis in eo
 munificentia, & religio vitæ, & verbi Dei instan-
 tia, longe lateq; ab omnibus celebraretur, visum
 est beatissimo Remigio eum ordinare episcopum
 & ad prædicandum verbum vitæ Atrebatensi vrbī
 dirigere. Qui pontificatus gradu, & prædicatio-
 nis officio suscepto, concitus Atrebatum perrexit,
 eiusque introitum Deus cæci & claudi sanatione
 patefecit. Quam cælestem virtutem cum verba
 sacerdotis Dei consequerentur, plurimi relictis
 idololatriæ sordibus, in Christum credentes, viuo
 sacri baptismatis fonte purgati sunt. Rexit præfa-
 tam ecclesiam annis circiter quadraginta, sub ma-
 gna euangelicæ prædicationis deuotione, sub
 magno pietatis amore, ac per id temporis, multi-
 tudinem populi ad Christianæ fidei cōuertit san-
 ctitatem. Sepultus est autem anno quingentesimo
 septuagesimo in ecclesia beatæ Mariæ Virginis,
 vbi sedi pontificali præfedit. sed Calēdis Octobris
 gloriose translatus est per sanctos episcopos Aut-
 bertum & Audomarū, ad monasteriū, quod Atre-
 bati Theodoricus rex sancto Vedasto construxit,
 pœnitentia ductus, quod nimiū fauisset Ebroino,
 in persequendo sanctum Leodegarium, & alios
 sanctos. vbi etiam sepulturam accepit. Est autem
 sancti Vedasti monasterium, tanti patroni meri-
 tis, inter monasteria Belgij longe opulentissi-
 mum. Natalem, & vitæ suæ historiam Alcuino
 auctore, habet die sexta mensis Februarij.

Sanctus VENANTIVS eremita & martyr,
 filius sanctæ Amelbergæ, & germanus frater san-
 ctæ Pharaildis virginis, ex Hānoniæ finibus iuxta
 Aream

Aream deuenit, in locum qui vastus saltus appellatur; vbi ieiunijs, oratione, & vigilijs vacans, in nemore est à latronibus decollatus. Quiescit apud Aream Artesiæ oppidum, in loco qui de eius nomine sancti Venantij dicitur. Festum decimo Octobris, quod solenne est in Ariensi ecclesia.

Sancta VERONA sanctimonialis, quiescit inter Louanium & Furam, in ecclesia sanctæ crucis, quæ modo dicitur ad sanctam Veronam, iam pridem in Cameracensi, nunc in Mechliniensi diocesi. Festum in die decollationis Baptistæ.

Sāctus VERONVS, frater sanctę Veronę, sepultus est in Lébeca, quondā oppido, in cōfinio Hannoniæ & Brabatiæ. Sed corpus inde ad tutiorem locum est translatum, ad Montes videlicet Hannoniæ. Dies transitus recolitur trigesimo Martij: inuentionis, trigesimo primo Ianuarij.

Sanctus VICTRICIVS, episcopus Rothomagensis, & insignis confessor, claruit tempore Innocentij primi. Huius enim ad eum extat decretalis epistola secunda. Hoc autem loco, propterea inferendus est, quia sanctus Paulinus Nolæ episcopus, in secunda ad eum epistola, refert quid Belgio nostro præstiterit. Initio Cæsari militabat, & castrensi labore corporis robur exercebat, sed repente conuersus, obstupefacto exercitu, ante pedes sacrilegi tribuni, militiae sacramenta permutauit: arma sanguinis abiecit, vt arma pacis indueret. Et ob hæc districtus est in verbera, & vastis fustibus fractus, nec tamen victus, quia crucis ligno innitebatur: geminataque mox pœna acuto testarū fragmine laniata sunt membra im-

manibus plagis. Denique inuicti militis ceruicem dum carnifex attingēdi temeritate violat, excussis ilico oculis, cœcitate percussus est. Sed idcirco vnus cœcatus est, vt plures illuminarentur: inter quos Comes, qui respersus gratia Domini, dum testes fidei punire cupiebat, testimonium perhibuit veritati: & quos sæuiens prædānarat vt reos, laudans emisit vt sanctos. Quid miremur Victricium, postmodum tam potētem meritorum, tam diuitem gratiarum, cum hoc ei fuerit virtutum in Christo rudimentum, quod longorum laborum paucis cōsummatio est? Gratia Dei postea in præparationem Euangelicæ pacis calceatur, & ne sub modio taciturnitatis latitaret, Apostolicæ sedis euectu, quasi super cædelabrum sublime in Rothomago constituitur. Tunc Rothomagum in longinquis etiam prouincijs inter vrbes sacratis locis nobiles, cum diuina laude numeratū est. Sed præterea per Victricium sanctificatū est nomē Christi in remotissimo Neruici littoris tractu, quem tenui antea spiritu fides veritatis afflauerat, & in terra Morinorum, situ orbis extrema, quam fluctibus fremens tundit Oceanus. Sedebāt gentium populi via maris arenosa in regione vmbrae mortis: deserta sylvarum & littorum barbari & incolę latrones frequentabant: verum prædicatione Victricij à Domino lucem magnā acceperunt: ipsæq; vrbes, oppida, insulæ, syluæ, ecclesijs & monasterijs, plebe numerosis, venerabiliter celebrantur. Est autem Morinorum terra ex magna parte in Belgio, cuius primaria vrbs fuit sub rege Francorum Taruana, à Carolo quinto deleta. Neruiciorū
verò

verò
præd
post
per N
fuisse
San
nonia
latino
fuit. F
beatif
ad an
postea
fidei p
Foilla
Adalg
tatis a
feruor
culari
Vnde
tus di
subsist
mona
sation
seruata
trude,
rium c
monte
runt,
autem
scopur
Geme
sis cœr

verò prima vrbs est Tornacus, in qua fidè Christi prædicarunt antea Piaton & Eleutherius, eamque postmodum Viètricius, propagauit & dilatauit per Neruicum tractum, quem constat latissimum fuisse. Natalis incidit in septimum diem Augusti.

Sanctus VINCENTIUS confessor, Hannoniæ Comes, antea Madelgarius dictus, inter palatinos regis Francorum Dagoberti non infimus fuit. Habuit enim vxorem, consanguineam regis, beatissimam Vualdetrudem: ipsumq; rex habuit ad annos aliquot Hybernię gubernatorem. Vnde postea in Gallias rediens, sanctissimos & strenuos fidei prædicatores secum adduxit. Inter quos Foïllanus, Furseus, Vltanus, Eloquius, Erto, & Adalgisus. Autbertum episcopum miro humilitatis affectu coluit, qui eum adeo superni amoris feruore accendit, vt deposito cingulo militiæ sæcularis, totum se ad cultum diuinum astrinxerit. Vnde ad Sambram, in municipio quod mons altus dicitur, monasterium construxit, quod adhuc subsistit, vnico milliari à Malbodio distans, vbi monastico habitu suscepto, sub sanctæ conuersationis regula sese humiliter reclusit. Erat enim seruata charitate separatus ab vxore sua Vualdetrude, quæ in Castriloco sanctimonialiũ monasterium construxit. Tunc permulti sanctissimi hunc montem, vocabulo & religione altum, frequentarunt, de animarum salute loquentes. Exprimit autem historia Ansbertum Rothomagensem episcopum, exilio proscriptum, Hugonem abbatem Gemeticensem, Vulmarum abbatem Boloniensis cœnobij, Ettonem Brytannum sacerdotem,

Amandum ex Elnone, Vuasulphum ex Con-
dato, Gissenum ex Cellensi monasterio, Vrsina-
rum & Erminum ex Laubaco, Foillanum & Vl-
tanum ex Fossensi monasterio, Aldegundem ex
vicino Malbodio, Vualdetrudem ex Castriloco,
Gertrudem ex Niuella. Postea construxit etiam
Sonegias cœnobium, in quo obdormiuit, & re-
quiescit. Sed hodie est Canonicorum collegium,
in Sonegijs oppido Hannoniæ, quæ commutatio
secundum Annales Hannoniæ, facta est per Bru-
nonem archiepiscopum Coloniensem, anno non-
gentesimo sexagesimo quinto. Natalis eius est
die decimo quarto Iulij, quem etiam Cameracen-
sis ecclesia, cui tota Hannonia subest, meritò no-
uem lectionibus celebrat.

Sancta VINCIANA virgo cum fratre suo
Landoaldo archipresbytero, alijsque nonnullis
ex Italia in Galliam Belgicam profecta est circa
annum sexcentimum trigessimum tertium. Ij-
demque, quibus potuit modis, cooperata est in
Christianiæ religionis plantatione. Tandem pe-
grinationis suæ decurso tempore plena bonis
operibus in Vuintershouen Hasbania vico mi-
grauit ad Dominum, anno sexcentesimo quadra-
gesimo tertio. Estque ibi decenter à fratre se-
pulta. Sed à Vuomaro abbate, cum Landoaldi
fratris, & aliorum sanctorum reliquijs, translata
est ad ecclesiam sancti Bauonis Gadauum, facien-
tibus ei potestatem Ioanne Romano Pontifice,
Nodgero episcopo Leodiensi, & Othone eius no-
minis Imperatore secundo: Festum die vndecimo
Septembris.

Sanctus

Sanctus VINDICIANVS episcopus Atrebatensis siue Cameracensis, plebem multitudinis numerosæ creberrimis prædicationibus conuertit ad exequendam normam vitæ melioris. Ecclesiam Dei genitricis Atrebatensem ex rebus proprijs, vna etiam cum rege Theodorico, augmentauit, villis, ecclesijs, terris, molendinis, alijsque subsidijs. In villa Hunolcurt sedis Cameracensis, cum pretiosissimo martyre Lamberto, monasterium consecrauit ad laudem Dei & uenerationem sancti Petri, ibique clericos & sanctimonialia constituit. Migravit ad Christum in Brosella suæ diœcesis territorio, quinto Iduum Martij; & sepeliri elegit in Monte sancti Eligij, eò quòd beatus Eligius, cui familiari vsu dilectionis inhæserat, ibi habitationis suæ fecerat diuersoriũ. Est abbatia, distans horæ spatio ab Atrebato, in qua eleuatus est per Fulbertum decimum quintum in episcopio successorem.

Sanctus VLGISVS, siue Vulgifus, abbas fuit Lobienfis, & episcopus, vt sancti sui antecessores, Vrsmarus, Erminus, Theodulphus. Natalis eius est quarto die Februarij. duplex manis Lobijs, & Binchij: vbi modo in octo capsis quiescunt octo sancti Lobienfes.

Sanctus VLTANVS, abbas & confessor, frater sanctorum Foillani & Fursei, de monasterij probatione diuturna ad eremiticam vitam peruenit. Cum quo etiam Furseus frater, relinquens monasterium, & animarum curam, alteri fratri Foillano & duobus presbyteris, per annum totum conuixit in continentia & orationibus, & quotidianis
manuum

manuum laboribus. Postmodum ad Gallias venit prædicatum verbum fidei, vbi beatæ Gertrudi familiarissimus fuit. Quæ etiam per ipsius & Foillani manus Deo partem hæreditatis suæ obtulit, villam, vulgo ex situ loci, Fossas dictam, vt in eo loco construerent monasterium ad perpetuum peregrinorum hospitium: in quo Ultanus rector resedit, suumque fratrem Foillanum martyrio coronatum cognouit. Quiescit prope Fossas, oppidum Leodiense, & natalem habet Calendis Maij. Sed Fossense collegium propter bifestum diem Apostolorum, transfert in tertium Nonas Maij.

Sanctus **VRS MARVS**, episcopus & confessor, pago Theoracensi, villa Fleon, extitit oriundus. vbi domus eius adhuc visitur, in finibus videlicet Hannoniæ, prope Auesnas; A Pipino duce accersitus, Laubacum monasterium regendum suscepit. Et ad barbaricæ gentis conuersionem episcopus consecratus, multos ad fidem Christi conuertit in partibus Galliæ, in Fania videlicet & Theoracia: multasque construxit ecclesias. Inde ad prædicandum Flandriæ, contulit se versus Menapum fines, qui adhuc detinebantur, ritu gentis, vanis superstitionibus. Cuius miraculis & prædicatione assidua, ad fidem conuersi, magna ex parte eum prædiorum hæredem statuunt, & eam quæ est Lobijs ecclesiam Christi. Ipse etiam prouinciæ dominus, Aldo donauit, de suo vocabulo dictum, Aldenburch vicum, in quo in honorem beati Petri ecclesiam consecrauit, quatenus beatus Apostolus Flandrensibus & Menapibus patrocina-retur: Tandem post multorum conuersionem, multa-

multa-

...

multaque miracula, moritur anno septingentesimo decimo tertio, decimo quarto Calendis Maij, Lobij honorificè sepultus, non longè à monasterio, in oratorio beatæ Mariæ super montem. Est autem Lobium, siue Laubium, siue Laubacus in patria Leodiensi, sed diœcesi Cameracensi. Vnde cum septem alijs Sanctorum corporibus, & cum canonicorum collegio, translatus est anno millesimo quadringentesimo nono ad Binchium, Hannoniæ oppidum, quod duobus milliaribus inde distat. Eleuatio dicti episcopi; & Flandrensiū, Menapensiū, atq; Theoracię Apostoli, facta est per Fulradū abbatem, iussu & permissu Cameracensis episcopi, anno octingentesimo vigesimo tertio, ab obitu cetero decimo. Historiam scripsit Ratherius ex Lobiensi monasterio Veronensis episcopus, cuius Liutpradus meminit, libro tertio, capite vndecimo & vltimo. Corpus eius, episcoporum licetia & benedictione, per Flandriā est delatum, in qua itineratione nullus pœne dies transijt absq; signis miraculorum: quæ conscripta habentur.

Sanctus Vuaccarus monachus, & in Frisia martyr, cum sancto Bonifacio ponitur.

Sanctus Vualbertus confessor, Comes Arkenfis, latè imperauit in Morinis. Arkas comitatum suum sancto Bertino, cui familiarissimus fuit, obtulit. Fertur eidem etiam Popringam assignasse. Obijt abbas Luxouiensis in Burgundia, & natalem habet secundo Maij.

Sanctæ Vualburgis & fratrum eius Vuilibaldi & Vuiniboldi reliquiæ allatæ sunt ex Germania anno octingentesimo septuagesimo per Balduinum
Ferreum

Ferreū Comitē, & magno cum honore Furnis repositæ, instituto ad id monasterio ordinis sancti Benedicti, quod nunc est Canonorum collegium. Est autem Furnense oppidum in Flandria diœcesis Iprêsis. Vuilibaldus fuit per Bonifacium Germanorum Apostolum institutus primus episcopus Aureatensis, siue Eistatensis. Vuiniboldus & Vualburgis in eadem diœcesi in monastica vita laudabiliter præfuerunt. Sed potissima sanctę Vualburg portio, habetur Aeichstadij, in monasterio sanctę Vualburgis, vbi adhuc hodie ex eius corpore oleum in subiectum argenteum vas miraculosè defluit, quod multis grauibis morbis medetur. Eleuata est & Sanctis ascripta, circa annum octingentesimum septuagesimum, per Odogерum episcopum Aeichstadensem, consensu Adriani secundi: & ex Heidenheim, vbi prima fuit abbatissa, ad dictam urbem translata.

Chronologia monasteriorum Germaniæ.

Filia regis erat; sed egenam se faciebat,

Diues vt in Christo, regnaret semper in ipso.

Sancta VVALETRVDIS, vel Vualdedrudis, continens, parentes habuit Vualbertū & Bertiliā; maritum, sanctum Vincentiū, Comitē Hannonię: proles, sanctum Landricū, sanctas, Aldetrudem & Madelbertā, quę Malbodio monasterio præfuerūt, & Dentelinum puerum, qui in albis obiit: qui omnes in Litanijs ecclesię Montensis inuocātur. Tunc pagus à fluuio suo dictus Haynoësis, siue vt nūc loquimur, tunc Hānonia insignis Comitatus, coronā gestabat vernantem quorundā sanctorum meritis. Autbertus clarebat in Cameracēsi sede; Lādelinus, Crispinij, Gislenu, Cellę. Cumq; Vincentius

centius totus inhiās cœlestibus, in Altomōte monasticū habitū suscepisset, iugalis eius Vualdetrudis, quæ id ei annuerat, admonitione sancti Giffeni, à beato Autberto episcopo velamē sacrū impetrauit, & cellulam, siue monasteriolū, cōstruxit in mōte qui Castrilocus dictus est. Quæ cellula hodie est in primaria Hānoniæ vrbe, mōtibus videlicet, ecclesia sanctæ Vualdetrudis, cōuersa in Canoniarū nobiliū collegium, cuius perpetuus abbas est Comes Hannoniæ. Transitus celebratur quinto Idus Aprilis/translatio, tertio Nonas Februarij.

Sanctus Vualterus presbyter, cooperatore fuit sanctissimi Bonifacij apud Frisones, in prædicatione Euangelij, & merito martyrij.

Sancti, VVALFRIDVS, RADFRIDVS, & THERACIA, sancti sunt diœcesis & patriæ Groningenses, ibidem in ecclesiastico officio celebres. Vnde in quibusdam Martyrologijs legitur, tertio Nonas Decembris. In Frisia, sanctorum martyrum, Vualtfridi & Radfridi, à Nortmannus iuxta Groningen martyrio coronatorum, & decimo Calendas Iulij, Translatio sanctorum martyrum, Vualtfridi, & Therasiæ vxoris eius, & Radfridi filij eorum martyrium est Vltraiecti manuscriptum in tomis Soudebalch, mense Iunio.

Sanctus VVANDREGISILVS confessor, primū sub Dagobero comes Palatij fuit. Erat enim auus eius sanctus Arnulphus princeps Lothariensis, & Metensis episcopus. Deinde cum sponsa sua in castitatem consentiēs, in aliquot monasterijs sanctissimè vixit. Deniq; Rothomagū vocatus, fama, prædicatione, & sanctitate Audoëni beatissimi episcopi,

episcopi,

episcopi, eiusdē iussu à sancto Audomaro presbyter consecratur, & Fontanellam cœnobium longè celeberrimum construxit, anno sexcētesimo quadragesimo quinto. Qui locus ob tanti patroni & successorum sanctitatē multis prædijs fuit ditatus. Propter Nortmānicam persecutionem Boloniam translatus est: & inde Gandauum, cum Ansberto & Vulfranno. Natalis in die Magdalenæ.

Sanctus VVASNVLPVS, Condati quiescit, Hannoniæ oppido. de eo missa mihi historia, facit eum archiepiscopum Eboracensem, temporibus Eugenij papæ, Ordinis Cisterciensis. Sed tota ea historia, est de Vuilhelmo episcopo Eboracensi, in Legendario Sanctorum Angliæ, quem eundem Vuasnulphum dicere Condatensem, multis de causis per absurdum videtur. Vincētij Madelgarij historia habet eum ex Condato Altum montem venisse ad Vincentium. Ideoq; assentior nostratibus nōnullis martyrologijs, in quibus sic legitur. Eodem die, sancti Vuasnulphi confessoris, qui de Scotia insula marina veniens in saltum Terasciæ, in loco qui nunc vocatur Cella, multis diebus vitam laudabilem duxit. Postea verò ductu angelico ad monasterium Dei genitricis Mariæ, Cōdatum nomine perueniens, ibi vsque ad obitum Domino seruiuit. Festum Calendis Octobris.

Sanctus VVERENFRIDVS, siue Verēfredus, presbyter & cōfessor, cū beato Vuilibrordo venit Traiectū. Qui primū egregie prædicauit, potissimum apud Medenulic / & in Duerenstadio; Postmodum beatus episcopus in medio insulæ Batuæ, quæ Rheni fluminis alueo circūcingitur, locum

locum ei *Elste* commendauit. Sed & ecclesiam in villa *Wuesteruoert* gubernandam suscepit. Cumque populum his duobus locis ad fidem conuertisset, in finis clarificatus miraculis, tam in vita, quam in morte, apud vicum *Wuesteruoert* prænominatum, in pace quieuit, decimo nono Calendas Septembris, sed miraculosè in *Elst* tumulatur. *Wuesteruoert* est ex opposito Arnhem in Gheldria. *Elst* prope Neomagum. vbi de morbi articularis remedijs frequentari solet, in sui nominis collegiata ecclesia. Habet in vsu Traiectensi festum duplex in præuigilio Assumptionis beatæ Mariæ.

Sanctus *Vuicbertus* martyr, de socijs *Ecgberti* *Beda l. 5* cum esset contemptu mundi & doctrinæ scientia *hysto. capo* insignis (nam multos annos in Hybernia peregrinus, anachoreticam in magna perfectione vitam egerat) ascendit nauim & in Frisiam perueniens, duobus annis continuis genti illi, ac regi illius *Radbodo*, verbum salutis prædicabat. Sed nullum tanti laboris fructum apud barbaros inueniens auditores, reuersus est ad locum dilectæ peregrinationis.

Sed cum vir Domini *Ecgbertus* secundo stauit ad Frisonum & Saxonum conuersionem, à quibus Angli sunt propagati, viros mittere actione & eruditione præclaros, cum *Vuilibrordo* & *alijs*, secundo misit *Vuigbertum*, qui à rege *Radbodo*, quem illustri *Pipinus* à Traiecto expulerat, in *Fostilandia* diro tormento est iugulatus, eo quod Christiani eo loci suggestione *S. Vuigberti* delubra *Iouis* & *Fostæ* destruxerant. Vide-

L tur au-

tur autem Fostilandia extremis Frisiorum finibus fuisse contermina, quo in loco Tacitus Fosos aut Fositas nominat. Natalis eius an alicubi celebretur, me latet.

Sácti fratres Vuilibaldus & Vuineboldus cum Vuillibrordo & alijs Apostolicis viris ex Anglia ad prædicandam fidem Christi Traiectum appulerunt. vbi aliquamdiu in primitiua Frisiæ ecclesia Canonici & prædicatores resederunt. Sed inde missi sunt in Orientalé Fráciam: vbi Vuilibaldus siue Bilibaldus obiit episcopus Aureatensis siue Eistadensis: frater vero eius Vuineboldus, abbas Heidelamésis. Natalis Vuilibaldi est 7 Iulij, Vuinebaldi autem decima octaua Decébris. Quorum nonnulla reliquiarú portio & germanæ sororis S. Vualburgis, habentur Furnis in diocesi Iprensi.

Sanctus Vuilfridus, episcopus Eboracensis & totius prouinciæ NordHumborum, ideo à nobis Indiculo Belgij est inserendus, quod de eo sic scribat Beda, libro quinto historiæ Anglorú: Vuilfridus pulsus episcopatu, Romamq; iturus, & coram Apostolico Papa, causam dicturus, vbi nauem cõscendit, flante Fauonio pulsus est Fresiã: & honorificè susceptus à barbaris, ac rege illorú Aldgiso. Prædicabat eis Christum, & multa eorum millia verbo veritatis instituens, à peccatorum suorum sordibus fonte Saluatoris abluit. Et quod postmodum Vuillibrordus, reuerendissimus Christi Pontifex, in magna deuotione compleuit, ipse primus ibi opus Euangelicum cœpit, hiemem cum noua Dei plebe sceleriter exigens. Natalem habet die duodecimo Octobris. Diem verò

extre-

Cap. 20

An. 677.

extremum clausit anno septingentesimo nono.
 Sanctus Vuilleicus, Euangelicus sacerdos & confessor, primum fuit Canonicus conuentus nouellæ Traiectensis ecclesiæ, vas virtutum, Latina lingua & Germana eruditus, eloquentissimus, & mansuetissimus, iræ & auaritiæ victor, superbæ & vanæ gloriæ contemptor, pauperum & infirmorum consolator. Multos gentiles in diuersis prouincijs saluberrima prædicatione à veneno idololatriæ ad dulcorem fidei Christi perduxit. Postea præpositus fuit in Vuerdensi monasterio sub sancto Suuidberto coëpiscopo sancti Vuillibrordi, vbi adhuc annis decem, post mortem sanctissimi præsulis, præfuit. Mortuus anno septingentesimo vigesimo septimo. Natalis ibidem celebratur die secundo Martij mensis.

Sanctus VVILLIBRODVVS, archiepiscopus primus Traiectensis, anno ætatis suæ trigesimo tertio presbyter existens, cum vndecim alijs actione & eruditione præclaris, ad paganorum Frisonum & Saxonum conuersionem destinatur à reuerendissimo Egberto. Vnde hi duodecim Domini gregis arietes, accepta benedictione tam eximij sacerdotis, prospero vento celeriter in Vuiltenburg, siue Traiectum aduehuntur, anno Domini sexcentesimo nonagesimo. Cumq; constâter Christum euangelizarent, primum parum profecerunt, eo quod Frisones essent duræ ceruicis, & barbaræ mētis, eosq; atroci morte opprimere minabantur. Itaq; propter tyrannidē Radbodi regis Frisæ, diuerterunt ad illustrissimum & Christianissimum principē Pipinū de Herstallo, qui Rad-

INDICVLVS

bodum perfidum regem ex Traiecto expulerat, ab eoq; gratanter sunt suscepti. Et quia nuper citiorem Frisiam, expulso Radbodo ceperat, illuc eos denuo ad prædicandum misit, præcipiens paganis sibi subditis autoritate regia, ne quis prædicatibus quicquam molestiæ inferret. Vnde multos in breui, sua prædicatione ab idololatria ad fidem conuertit. Cumque quotidie cresceret numerus fidelium, communi decreto omnium contrarum duo electi sunt in episcopos consecrandi, Vuillibrordus & Suuidbertus. Qua de causa Vuillibrodus Pipinum regem adiit: à quo missus est ad sanctum Sergium papam, qui eum in natali & basilica sanctæ Cæcilie, anno sexcentesimo nonagesimo sexto ordinauit archiepiscopum Frisonum. Hoc est, eorum qui hodie dicuntur Frisii, Groningenses, Transiselani, Traiectenses, Hollandi, Zelandi, Geldri. Illustris autem princeps Pipinus de Herstallo, & gloriosus eius filius Carolus Martellus, regali donatione ipsi & omnibus successoribus, episcopis Traiectensis ecclesiæ, dederunt ciuitatem Traiectensem, cum omnibus suis appendicibus. Quam donationem catholici principes agnouerunt & tutati sunt, vsque ad mea ferè tempora. Tunc enim sæcularis princeps sibi celebre hoc sanctorum Vuillibrordi & Martini patrimonium, resignari permisit. Porrò dictus Hollandiæ & Frisæ Apostolus, etiam in Lotharingia multos conuertit, potissimum iuxta Buscumducis & Campiniam. Nam Brabantia olim nomine Lotharingiæ fuit comprehensa. Rursus, fidem prædicauit in Flandria, siue in occidentali Fracia. Vnde

ad no-

ad nostra vsque tempora Traiectensi sedi in Flan-
dria subfuerunt, Birsletani Hulstenses, Axellani,
& Hafnenses, ab eo ad fidem conuersi. Traiecti
in fundo basilicæ sancti Thomæ, prope castrum
Traiectense, quod nunc non subsistit, construxit
Canonicorum cœnobialium ecclesiam, in hono-
rem sancti Martini episcopi Turonensis, in qua
cathedram constituit. Ecclesiam beatæ Mariæ ad
martyres Treuiris conuertit in monasteriũ Ord-
inis sancti Benedicti, in quo altare portatile asser-
uatur, quo vsus est in gentium conuersione per
Frisiam, Hollandiam, & Zelandiam. Obijt anno
septingentesimo trigesimo sexto.

Vir virtute potens, diuino plenus amore,

Ore sagax, & mente vigil, & feruidus actu.

Sepultus in Epternaco monasterio à se extru-
cto. Est autem Epternacũ in Ducatu Luxembur-
gensi oppidum, & in eo iam dictum monasterium,
in diocesi Treuirensi. Natalitius dies est septimo
Nouembris celebris per totam diocesim Traie-
ctinam / translationis decimo quarto Calendas
Nouembris. Sunt qui eum à liberali panum distri-
butione vocent Vuilligbrodum.

Sanctus Vuilliherus monachus & martyr, cum
sancto Bonifacio ponitur.

Sanctus V V I N O C V S, patrem habuit Inthaë-
lem, regem in Brytannia, fratrem primogenitum
habuit Indichælem; secundogenitum, sanctum
Iudocum, quorum exemplo Vuinocus relicta pa-
terna hæreditate, anno sexcentesimo sexagesimo,
venit ad sanctissimum Bertinum abbatem, sub
quo in monachatu onus & iugum Domini tulit,

L 3 cuius

cuius vestigia inter cæteros suos confratres proximè est assecutus, à quo propter insignem pietatem & doctrinam, in Flandriam est missus ad prædicandum Euágelium Christi, & abbas cellæ siue monasterij ab eo constructi in Vuormholt, constitutus. Vbi sanctitas eius ita illuxit, vt subditos suos in angelicam traheret vitam, & fama eius latius diffusa, monasterium eius abundè à nobilibus illius regionis dotaretur. Egregiū duxit, subiectis sibi fratribus administrare, quia nouerat Christum non venisse ministrari, sed ministrare: & quicquid operis aliorum manus velut arduum & graue refugiebát, impigrè & incunctanter arripere non timebat, cum tamè esset præditus titulo regiæ nobilitatis, & dignitalis abbatialis; Molam ædificatam in fratrum, pauperumque vsum, multo tempore proprijs manibus rotauit. Obijt in Vuormholt, anno septingentesimo decimo sexto, meritis & annis maturus, vbi videre licuit glorificati hominis gloriam, sicut testatur liber miraculorum eius. Sacrosanctum corpus Bergas, quæ ab eo sancti Vuinoci dicuntur, trástulit Balduinus cognomine Calus Flandriæ Comes, anno nonagesimo, tertio Calendas Ianuarij. Est autem Bergense oppidum in Fládria sub episcopo Iprési, vbi Natale festiuum est sexto Nouembris. Ab hoc diuersus est ille Vuinochus, de quo Gregorius Turonensis libro quinto historiæ capite vigesimo primo; & libro octauo, capite trigesimo quarto.

Sanctus Vuintrugius presbyter fidem in Frisia prædicauit, & suo martyrio consignauit, cum sancto Bonifacio, & alijs.

Sanctus

Sanctus Vuinwalocus abbas in Britannia, multum claruit sanctitate & miraculis: quod historia eius clare pandit, à reuerendo Laurentio Surio posita in eius Natali, quinto Nonas Martij. Reliquiæ corporis occasione persecutionis Nortmannicæ, translatae sunt Gandauum ad sancti Petri monasterium, quod est in monte Blandinio. Cuius translationis cōmemoratio fit Calendis Augusti.

Sanctus V V I R O episcopus in Scotia electus, pro consecratione cum Plechelmo & Otgero Roman iuit, quem Apostolicus dominus consecrauit episcopum: eundemque honorem impertijt Plechelmo sancti viri socio. Cum ijsdem ex Scotia venit ad Pipinum Francorum Ducem, qui eos summa veneratione excoluit, & locum habitationis dedit in Petri monte, apud Ruremondam, vbi ad sepulcrū eius diuina gratia multa præstitit sanitatum beneficia. Corpus trāsstatum est Traiectum, ad primariam basilicam. Ecclesia enim Traiectensis, Nortmannorum persecutionem declinans, in dicto sancti Petri, siue, vt nunc loquuntur, sanctæ Odiliae monte, aliquamdiu resedit. Qua occasione corpus sanctū ad se recepit: & festum eius Duplex celebrat die octauo Maij. Sed prætereundum non est quod dux Pipinus sæpius Vuironem voluerit cōmunibus interesse cōsultationibus, quodque ei tāquam præsuli animæ suæ, vitæque patrono, propter eximiam sanctitatem, sua illi peccata cōfiteri solitus sit, nec erubuerit ad faciendam confessionē detractis calceis eum adire.

Sancta V V I V I N A virgo in pago, siue territorio Flandrensi orta, Richardum eam ad-

L 4 mantem

INDICVLVS

mantem sic conuertit, vt in Eecholt vitam eremiticam sit amplexatus: & ipsa, patria deserta, Bigardis multitudinem virginum congregauit, erga quas zelo charitatis exarsit. Eius corpus præcipiente episcopo Arnulphus abbas Affligniensis in feretrum collocauit. Claruit enim in vita, & post mortem, multis virtutibus, & miraculis. Natalis est decimo septimo Decembris; dies eleuationis, vigesimo quinto Septembris. Sunt autem duo monialium Ordinis sancti Benedicti monasteria, haud ita procul à Bruxella, quibus Bigardiæ nomen est. In remotiori & præfuit, & modo requiescit sancta Vuiuina, quod vulgo dicitur maior Bigardia.

Sanctus **VULFRANNVS**, episcopus Senonensis & confessor, in Frisonum conuersione cooperator fuit sancti Vuilibrordi. Anno enim septingentesimo, cū licentia regis Childeberti & Pipini principis, animum conuertit ad prædicandum Frisonum genti, sicut sibi diuinitus fuerat reuelatum. Quod opus per annos quinque infatigabiliter peregit: multiq̄ue nobilium & infimorum abrenunciata sorde idololatriæ, fidei fonte abluebantur, inter quos Radbodi regis filius, qui adhuc in albis positus, mundus vt creditur, transiit è mundo. Plurima virtutum miracula in itinere, & in eadem gente per eundem fiebant. Ex quibus vnum adferam. Barbara lege quemcunq; fors elegerat, is dijs immolandus ad laqueum ducebatur. Sors in puerum Ouonem cecidit, cuius vitam cum ab incredulo duce Vulfrannus obtinere non posset, precibus à Deo obtinuit eius, cum
duas

duas ferè horas pependisset, plenam incolumitatem. Ex quo factò plurima Frisonum multitudo est conuersa. Ipseque Quo salutaris lauacri vnda perfusus, in Fontanella presbyter, vitam Deo digna conuersatione terminauit. In maiori senectute positus, & pedum dolore frequenter vexatus, abdicato episcopatu, Fontanellam abiit, vbi habitum susceperat monachicum, ibique transiens coronam accepit æternam, anno Domini septingentesimo vigesimo, decimo tertio Calendas Aprilis. Vitam scripsit contemporaneus, Ionas Fontanellius. quem Surius habet tomo secundo historiarum.

Sanctus Vulmarus abbas Indiculo est inferendus eo quod ex Bononia siue Bologna Morinorum, venerit ad Altum montem monasterium, quod in Hannonia ad Sambram situm est, vbi monasticus ordo florebat sub fundatore Vincentio. Ibi primum & ludum literarum frequentabat: & circa boues pascendos, lignaque ad fratrum officinas importanda, versabatur. Ab hoc ministerio absolutus, vir humilis in clerum ascriptus est, & ob vitæ meritum etiam sacerdotio initiatus. Vt autem hominum laudes vitaret ingressus est eremum Flandriæ. vbi in caua arbore per tres dies delituit, omnis alimenti inops, donec illi Angelica cura cibus adferretur. Ea ab arbore Ekenses in agro Casletano nomen se habere arbitrantur, & Vulmarum templi sui præsidem studiosè venerantur. Inde ad agrum Boloniensem, in quo natus fuerat, profectus est, vbi in nemore construxit monasterium in hono-

rem beatissimæ virginis Mariæ, & sancti Petri Apostoli. Quiescit in dicto monasterio, haud procul à Belgio nostro, in diœcesi Morinensi; sed sedes Boloniam, siue Bononiam, est translata, post Morinorum deletionem. Natalis celebratur die vigesimo Iulij.

Sanctus VVLGANVS episcopus & confessor, quiescit in Artesia oppido Lenensi, siue Lens. Natalis est quarto Nonas Nouembris. Chronicon Cameracense eius sequentibus meminit verbis. Apud castrum Lenense, habetur quoque monasterium Canonicorum, vbi sanctus quiescit Vulganius, qui Scotus traditu extitisse.

Quod sequitur de Martyribus Belgij, typographi suo loco inferere neglexerunt, inter Martinum & Maternum. ideoque ne absit, hîc subiungemus.

Martyres Belgij Canonizatos sub suis nominibus collocauimus, sicut & aliquot non canonizatos. quibus & alij nonnulli addi possent. Nam Diogenes, qui primus ponitur ante Vedastum episcopus Atrebatensis, martyr scribitur fuisse sub persecutione Vuandalorum. Similiter Emino episcopus Tornacensis, siue Nouiomensis, in Nouiomi direptione à Nortmannis occisus est. Ijdem comburentes cœnobium diui Bertini, exquisitis cruciatibus interfecerunt eius loci Vuocardum & Vuinebaldum presbyteros, Gerardum & Regenardum diaconos.

Cæterum

Cæterum nobis hæc scribentibus, anno potissimum LXXII, tanta est Guesiorum in pastores & ecclesiasticos, atque Catholici nominis viros persecutio, vt putem plures elapso anno LXXII, occubuisse martyrio apud Belgas, quam spatio omnium annorum præcedentium vsque ad natalem Christi. Quæ autem sit gloria martyrum istius temporis, quamque horrenda perferant ob fidei integritatem supplicia, à me in præsentiarum scribi non potest, tum quod res ipsa integrum librum postularet, tum quod multa nondum sufficienter cognoscantur, vigente adhuc persecutione. Verùm quando Dei dignatione horum furor & persecutio finem habebit, prodibunt peculiare tractatus, qui nunc à diuersis conscribuntur, quibus Sanctorum martyrum pretiosa mors, & nobis, & omni posteritati commendabitur. Quod vt citissime fiat, rogandus est Deus per eosdem prouinciales nostros martyres, quos ipse coronauit.

Neque enim dubitamus, quin tam gloriosi Martyres, Belgij sui, iam in cælesti gloria constituti, curam & sollicitudinem gerant, pro cuius salute in hac mortali vita & laborabant & suspirabant. Itaque eorum patrocínio commendamus Belgij nostri afflictiones, vt ab eis precibus eorum cito liberemur.

C O N C L U S I O .

HActenus recensiti sunt, & per literarum ordinem enumerati, Sancti patrij, patroni & tutores Belgij nostri. de quorum vita & sanctitate nonnulla

I N D I C V L V S

nonnulla adieci plerisque locis, ex eorum historijs, quas ad manum habere potui.

Nullumq; ex patrijs Belgij nostri Sanctis, in hoc indice prætermisi sciens, cuius natalis celebratur. Qui verò in hoc Catalogo à me prætermissi, adijci possent, ab eo qui omnes Belgios Sanctos exactissimè recenseret, tam patrios, quàm aduëctitios, paucis aperire non grauabor.

Primum. Multi in Belgio miraculis claruerunt, aut multa sanctitate, qui vt Sancti habentur, quamuis natales eorum non celebrentur; neque vlla auctoritate, Pontificia videlicet vel episcopali, Sanctis sint ascripti. E quibus paucissimos tantum superiori libro recensui; quibus Sancti titulum non præposui, non quasi sancti non sint, sed quia tales ab ecclesia non sunt declarati. Qui verò omnes huiuscemodi, sanctissimos Belgij maiores nostros enumerare conarentur, facile indiculum à me conscriptum, duplò, quàm arbitror auctiorem redderent. Et ex his multorum etiam extant descriptæ historiæ.

Secundo. Sanctos etiam aliquot celebriores, quorum vel sacra corpora vel insignes corporum portiones aliunde accepimus, Indiculo inscripsi. Sed de his exteris & aduëctitijs Sanctis, qui diligenter vellet scrutari, plurimos facile superadderet ijs quos inscripsi. Multis enim locis extant corpora de numero vndecim millium virginum: quibusdam, Thebæorum & Innocentium martyrum. Rursus, habentur quibusdam locis vtcunque notabiles reliquiæ quorundam Sanctorum, de quibus haud inutiliter nonnulla

aliquot

nulla conscriberentur, quæ Belgiū concernerent.

Tertio. Sanctos nonnullos posui qui in nostro Belgio fundamenta iecerunt pietatis: postmodum tamen eam egressi, alibi claruerunt. Alij plures obseruare poterunt & annotare. Nam sanctus Iunianus fertur natione fuisse Cameracensis; sanctus Vigor, Baiocensis episcopus, primum Atrebatī habitauit: & sanctum Adalardum Corbeiaē abbatem, scribit Meierus ex Vscia, quæ monasterio Corbeiensi data est, apud Aldenardum oriundum esse.

Quarto. Similiter aliquot Sanctos qui nec Belgæ sunt, nec in Belgio quiescunt, superiori libro annotaui, propter magna beneficia quibus vel sancte viuendo, aut prædicando Christum, aut etiam aliter, Belgio nostro benefecerunt. Neque hos me arbitror omnes recensuisse; sed aliquos omisisse, aut ignorasse, quos aliorum diligentia suppleat.

Sunt etiam qui Belgij sanctis plures annumerent propter sanguinis vinculum; vt, sanctum Modoaldum episcopum Treuirensē, auunculum beatæ Gertrudis, & ipsius sororem sanctam Seueram, rursus sanctam Noitburgem filiam Pipini Herstalli, & alios nonnullos.

Rursus ascribi possent celebres aliquot memoriæ, Corporis Christi, beatæ Virginis, & aliorum Sanctorum: item, festa quarundam reliquiarum. Nam, quantum recordor, ex his tantum posui; Memoriam corporis Christi Bruxellæ, & festum reliquiarum ecclesiæ Atrebatensis: item Gemblacensis, & Lætiensis.

Verum

CHRONICON

Verum & hæc, & quæ de Sanctis Belgij copio-
 sius ad eorum honorem, & nostram in fide & mo-
 ribus ædificationem, dicenda forent, ea ab alijs
 expecto. Quoniam me minus idoneum video ad
 ea perscribenda, utpote qui Louanij alijs alligatus
 sum occupationibus: Quare satis mihi est, quod
 mea exiguitas alijs, qui maiora poterunt, viam
 quandam strauerit: quodque dum ea non pro-
 deunt, paruus hic extet libellus, unde Belga sum-
 mariam quandam notitiam accipere possit de ec-
 clesiastico statu Belgarum: Quando videlicet &
 per quos, Catholicam fidem Belgicæ ditio-
 nes acceperint, & qui Sancti, quibus
 temporibus & locis, diuina
 bonitate apud Belgas
 claruerint.

CHRO.

anno V

C
I

possi

T

Quar
Treu
etiam
Mate
cellus
nus, M
his ep
status
San
tur H
anno

D

annis
ximia
Sub h